PERŞEMBE
28
MAYIS
1936

TAN EVİ
Gazetecilik, Matbaacılık, Klişecilik
TELEFON : 24318, 24319, 24310
TELGRAF : TAN, İstanbul
İKİNCİ YIL — No. 397.
5 KURUŞ

TAN

SİYASAL GÜNDELİK GAZETE

Okuyucularımızı
1000 Liraya
Sigorta Ediyoruz

Meclis orduya inan ve selâmını bildirdi

Meclisin evvelki günkü toplantısında İsmet İnönü ve vekiller

Bütçe müzakereleri

Nafia, İktisat, Ziraat, Millî Müdafaa bütçeleri müzakere ve kabul edildi

Bütçeler konuşulurken çok mühim nutuklar söylendi
Recep Peker değerli bir konuşma yaptı

Büyük Millet Meclisi içtima halinde

Dünkü Meclis müzakeresinde

Recep Peker Besim Atalayın çok geride kalmış düşüncelerine karşı kuvvetli bir cevap verdi

Ankara, 27 (A.A.) — Kamutaym bugünkü toplantısında Ekonomi ve Ziraat bütçelerinin müzakeresi esnasında Recep Peker - Kütahya - söz alarak demiştir ki:

Arkadaşlar, bütçe müzakeresi bir hesap defterinin gözden geçirilmesi değildir. Bir devletin bütçesini millî meclis gözüyle tetkik etmek demek, ulusun medenî, ekonomik, siyasal ve kültürel bakımlardan bütün durumunu gözden geçirip, yeni girecek yaşama yılında bu durumun nasıl olacağını ve nasıl yükseleceğini sağlıya bağlamak demektir. Bu bakımdan, yeni yılın bütçesini gözden geçiren Büyük Mecliste geçen müzakerelerde söz söyleyen üye arkadaşlarımın dikkati ve olgunluğu ile onlara cevap veren vekil ve arkadaşların ciddiliği insana övünç ve iftihar verecek bir mahiyet arzediyor. Fakat bu güzel çalışma tarzı içinde, yeni Türkiyenin yeni çalışma yılına girerken takip etiği yolların esasını teşkil edecek olan bütçenin görüşülmesi esnasında üzerinde durmaya değecek bir nokta oldu. Medenî bir görüşle akislerinin hazin olacağını tahmin ettiğim bu eksik noktayı aydınlatmayı kendime borç saydım.

Bir arkadaş muhtelif bakanlıklar bütçesinde söz söylediler. Kültürde, ekonomide, baymdırlıkta, tarım bütçesinde, noktai nazarlarını anlatırken zararlı şeyler söyledi. Bu noktai nazarlar, 10 bu kadar yıl Türkiyenin inkılâp âleminde yaşamış olduğu halde (tabiri mazur görünüz, duyduğu mu tam ifade için söylüyorum) yo sun tutmuş bir taş gibi bu ileri gidişin heyecanını hiç duymamış bir adamın ifadesidir. Bu sözler bizim bulunduğumuz zamana nisbetle pek çok geri sayılan zamanları hatıra getiren ve bizim neslimize, bizim vazife duy

[Arkası 8 incide]

Parti genel sekreteri Recep Peker

Gün Rafet Canıtezin başkanlığında toplanmıştır. Bolu mebusu Mithatın ölümüne dair hükûmetin müzekkeresi okunmuş, ruhunu taziz için bir dakika sükût edilmiş ve sonra bütçenin müzakeresine devam olunmuştur.

Nafia bütçesi

Nafia Vekâleti bütçesinin müzakeresinde söz alan Ruşeni Barkin (Samsun), hükûmetten iki temennide bulunmuştur: Bu temennilerden biri, Kızıl ve Yeşil ırmakların deltalarının işgal ettiği bir buçuk dönüm yerin kurutulması ve işletilmesine dairdir. Diğeri de millî şoseler hakkında hazırlanmış bulunan kanun projesinin bir an evvel Kamutaya gönderilmesi hakkında idi. Rüşeni, bu iki temenniden başka Nafia Vekilinden bir ricada daha bulunmuş ve köylüye yardım olmak üzere trenlerde üçüncü mevki biletlerin ve nakliye tarifesinin bir mikdar daha ucuzlatılması imkânının mevcut olup olmadığını sormuştur.

Nafia Vekilinin nutku

Bundan sonra Nafia Vekili Ali Çetinkaya kürsüyü işgal etmiş ve Nafia işleri hakkında uzun ve etraflı izahat vermiştir.

Nafia Vekilinin üzeridne çok ağır yükler vardır. Bunu takdir edersiniz. Ben de müdrikim. Elimizden geldiği kadar çalışmaktayız. Hazineden Nafia Vekâletine ayrılabilecek bütçe nisbetinde bize tevdi edilen vazifeleri dikkat ile ve mümkün olduğu kadar intizamla yapmaya çalışacağımı size vadedebilirim. Elimizde 935 senesinden devrolunan birtakım işler vardır. Ayni işlere devam edeceğiz. Şoseler var, köprüler var, su işleri var, demiryolları var, bunlar hakkında hülâsatan izahat vereceğim.

Demiryollarımız

Demiryolları inşaatı, Filyos hattından sonra Filyostan Zonguldağa doğru Çatalağzma kadar 13 kilometrelik bir yolumuz var. Bu sene onu bitireceğiz. Bununla kömür havzasına temas etmiş olacağız. Ve 936 senesinde katiyetle Anadolu dahilinde kömür nakline başlayacağız. Bu bizim için ötedenberi beslenilen bir ümidin kemale gelip başarılması demektir. (Bravo sesleri).

Ondan sonra Zonguldağa kadar olan kısım ki, orada pek çok tüneller vardır. İnşaata devam edeceğiz. 937 de bitecektir. Sonra Sivas - Er-

[Arkası 4 üncüde]

Otuz altı çocuk sahibi bir baba

Silifkeli Ahmet, bütün oğullarının isimlerini hatırında tutamadığını söylüyor

Silifke, (Tan) — Tamam 36 çocuğu olan bir çiftçi ile görüştüm. SilifkeninOvacık Recepli köyünde oturan bu adam, 53 yaşında, fakat çok dinç tir. Asıl adı Ahmettir. Onu herkes (Küçük Kâhya) diye çağırır.Saçlarında bir tek beyaz tel yoktur. Diyor ki :

',— Buna herkes şaşıyor. Hattâ saçlarımı boyadığımı zannedenler bile oluyor. Bugün, hayatta olan evlâtlarım 36 tanedir. On tanesi de öldü. Bunlardan 22 si erkek, 14 ü kızdır. Erkeklerden ikisi, kızlardan üçü evlidir. Bütün bu aile bir evde otu-

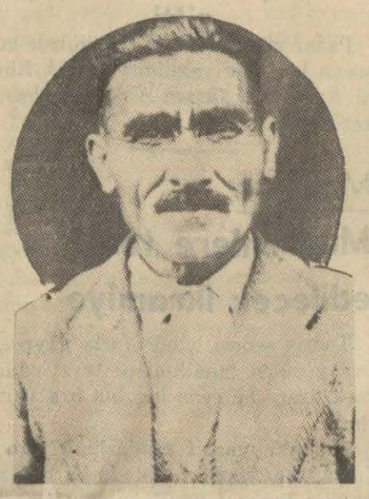

Silifkeli küçük kâhya

rurlar ki, yekûn itibarile 60 kişilk bir hane oluyor.,,

Çocuklarmın isimlerini nasıl hatırında tuttuğunu sordum. Şu cevabı verdi:

"— Adlarını bilmem.. Analarının yanında görmesem bazılarını tanımam, bile. Yolda bazan evlâtlarımdan bazılarına rastlarım, kimin oğlu olduğunu sorarım. "Küçük Kâhyanın,, cevabını alınca kendimin olduğunu anlarım.,,

Otuz altı evlât sahibi babaya, çocuklarını nasıl beslediğini sordum:

[Arkası 8 incide]

Yugoslavyada

Arnavutluğa karşı tedbirler alıyor

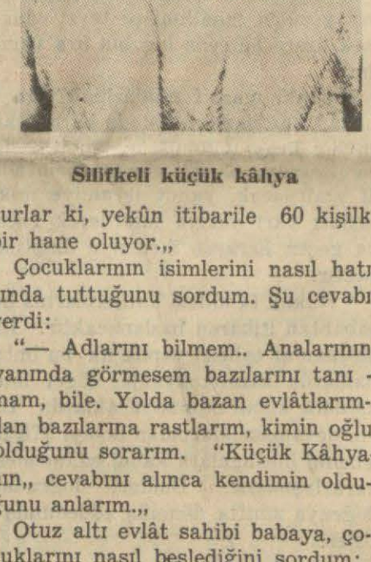

Yugoslav Başbaakını Stoyadinoviç

Atina, 27 (Tan) — Üsküpten alınan haberlerde Arnavutluk hudutlarının tahkimi dolayısile Yugoslav hükûmetinin ehemmiyetli tedbirlere baş vurmak zaruretinde bulunduğuna işaret edilmektedir. Yugoslav hükûmeti, huduttan giren bütün ecnebilerin şimdiden şiddetle takibi için alâkalılara emir vermiştir. Bu tedbirler, İtalya ve Arnavutluk tebaasına mün hasırdır ve bu iki hükûmetin konsoloshane memurlarına da teşmil edilmiştir.

İngiliz siyasîsi şehrimizde

Lord Loyd dün Atatürk tarafından kabul edildi

Dün şehrimize gelen İngilterenin sabık Mısır komiseri ve Lordlar Kamarası azasından Lord Lloyd İngiliz elçiliğinden çıkarken

İngilterenin tanımmış siyasîlerinden Lord Loyd ve oğlu, dün sabahki ekspresle şehrimize gelmişler ve Sirkeci istasyonunda İngiliz sefarethanesi erkânı tarafmdan karşılanmışlardır. Lord Loyd, sefarethanede bir müddet istirahat ettikten sonra, Prof Vitmorla beraber Ayasofya müzesini ve Sultanahmette yapılan hafriyat yerlerini gezerek izahat almıştır. İnyerlerini gezerek izahat almıştır. Daha bir müddet şehrimizde kalacak olan Lort, dün, Perapalas oteline gide rek Hariciye eVkili Tevfik Rüştü Arasa kartını bırakmıştır.

Lord Loyd Atatürk tarafından kabul edildi

Istanbul, 27 (A.A.) — Seyahat suretile şehrimize gelmiş olan sabık Mısır fevkalâde komiseri ve Lortlar Kamarası âzasından Lort George Loyd bu sabah Cümhurreisimizin İstanbulda bulunması münasebetile Dolmabahçe sarayına giderek defteri mahsusa yazılmış ve öğleden sonra Atatürk tarafından kabul edilmiştir.

MAKİNEDE

İtalyanlar üç İngiliz zabitini tevkif ettiler

Londra, 27 (Tan) — İtalyan makamatı Habeşistanda bulunan İngiliz Kızılhaçına mensup üç yüksek rütbeli şubayı Diredavada tevkif etmiştir.

Gerek bu tevkifat ve gerek "Times,, gazetesi muhabiri Stirin Adisababadan kovulması hakkında, İtalyan hükûmetinden izahat istemesi için, Romadaki İngiliz elçisine talimat verilmiştir.

1000 liralık sigortamızı
1 ve 3 aylık
Abonelere de teşmil ediyoruz

Sigorta teşebbüsümüz okuyucularımız tarafından büyük bir rağbet görmüştür. Bunlardan bir çokları senelik ve altı aylık abonenin daha az müddetli abonelere de teşmilini istemektedirler. Okuyucularımızın bu arzularını yerine getirmek için 1 Haziran 1936 dan itibaren 1 ve 3 aylık sigortalı abone ihdasını kararlaştırdık.

TAN 1000 liralık sigorta teminden dolayı okuyucularına hiç bir külfet tahmil etmedikten başka senelik ve altı aylık sigortalı abone ücretinden de tenzilât yapmıştır.

Abone fiatlerimiz 5 kuruştan hesap edilerek şöyledir :

150	Kuruş	1	aylık	sigortalı	abone	ücreti
450	„	3	„	„	„	„
850	„	6	„	„	„	„
1700	„	1	senelik	„	„	„

TAN Okuyucularımın sigortasını sermaye ve ihtiyat akçesi tamamen yurdumuzda bulunan ANADOLU Sigorta Şirketi temin etmektedir.

GÜNAŞIRI

Dünya ve ahret

İstanbulda, dünya ve ahret yanyana yaşıyor. Asırlık mezar taşlarile asri apartıman taşlarını biribirinden ayıramazsınız. Güneş, odalarımıza siyah servilerin arasından süzülmektedir.

İnsana, yaşamak, gülmek, mes'ut olmak arzuları veren şu açık alınlı genç evin yassı pencerelerinden bakınız: Huuu!.. diye baş eğmiş kavuklu taşlar karşınızda sıralanır ve genziniz servilerin uhrevî kokusile dolar...

İşimize, ziyaretçileri bile toprak olmuş mezarların üstünden atlıyarak gidiyoruz. Her adımda bir (Hüvelbaki) bize dünyanın fâniliğini haykırmaktadır.

Kuzular, mezarlıklarda otlayor. Köpekler, mezarlıklara havlayor ve çocuklarımız mezarlıklarda oynayor. Renkli uçurtmalar, bir mezarlık havasında ruhlarla konuşmaktadır.

Sarayburnundan uzaklara bakınız; Taksim bahçesinde hülyalara kavuşunuz; Fenerbahçe kıyılarında düşüncelere dalınız: Gözlerinizin önünde, yerden göğe siyah bir ölüm perdesi çekmiş Karacaahmedin servilerini bulacaksınız!

İstanbulda evler mezarların, mezarlar evlerin içine girmiştir: Memur dairesine, tüccar yazihanesine, talebe mektebine giderken mutlak ölüler mahallesinden geçer...

Fatihten kalkan bir tramvaya bininiz, Köprüye varıncaya kadar geçen on beş dakikalık mesafede üç mezarlıkla karşı karşıya geleceksiniz: Şehzade camiinin yeşil parmaklıklarına mermer alınlarını dayamış ihtiyar taşlar.. Divanyoluna bakan unutulmuş mezarlar.. Alemdar yokuşunda dinlenen devrilmiş kavuklar...

Ahretle bu kadar yakından komşuluk eden insanların, ruhlarını uğuşuk bir şarklı tevekkülünden kurtarması ne güç!

YUSUF ZİYA

GÜNÜN İÇİNDEN

Gazze kapılarında

Filistin işleri karıştıkça karışıyor. Hele Araplar mitralyöz de kullanmağa başladıktan sonra bu işler, mitralyözleri kullananların saçma döndü.

Filistindeki karışıklıkların gittikçe artmasını; büyük harpte Filistini zaptetmiş olan Mareşal Allenbinin pek yakın ölümünü kovalıyan bir tali cilvesi mi, yoksa İngilizlerin kuşkulandıkları gibi bir İtalyan propagandası neticesi mi veyahut ta,geçenlerde bu sütunlarda anlattığımız gibi, Arapların Yahudi hicretini önlemek tedbiri mi saymak lâzımgeleceğini her okuyucumuzun takdirine bırakmağı daha doğru buluyoruz.

Biz yalnız, bugün Arap mitralyözleri Gazze kapılarında takırdarken, ayni Gazzenin büyük harpte Mareşal Allenbi tarafından kurnazca bir hile ile zaptedilmiş olduğu hakkında bir Avrupa gazetesinde gördüğümüz yazıyı nakletmek için bu vesileden istifade edeceğiz :

"Allenbi, kendisine Kudüs yolunu açacak olan Filistinin kapısı Gazzeyi ancak şeytanî bir hile ile 6 teşrinisani 1917 de ele geçirdi. Selefi Arçıbald Murrey tarafından iki kere beyhude hücuma uğrayan Gazze,kudretle müdafaa edilmiş ve zaptedilmez olduğunu göstermişti. Allenbi, kırk sekiz kilometro cenubu şarkide bulunan Bi'rüssebi müstahkem mevki ele geçirilirse ancak o zaman Gazzenin alınabileceğine hükmetmişti. Fakat Türkleri, kuvvetlerini orada toplamaktan vaz geçirmek için Bi'rüssebi'yi ihmal eder ve tam tersine Gazze üzerine taarruz hazırlar gibi görünmek lâzımdı.

"Allenbi bu komediyayı şöyle hazırlattı: Entelicens Servis'e bağlı kendi zabitlerinden Riçard Meinertzagene erkânı harbiyenin sözde bir toplantısının sözde bir zaptını tanzim ettirdi. Bu zapt, Bi'rüssebi' üzerine bir taarruz taklidi yapılarak asıl taarruzun Gazze üzerine tevcih edileceğini gösteriyordu. Meinertzagen bu uydurma zaptı, bu plânın tatbikine ait yine uydurma bazı emirleri, bir tanesi bu plânı tenkit eden yine uydurma birkaç şahsî mektubu ve yirmi İngiliz lirası kâğıt parayı çantasına yerleştiriyor... Bütün bunları taze kan ile lekelemeği de unutmıyor, bir sabah erkenden gûya insan bulunmıyan kırlarda atla gezerken bir Türk süvari müfrezesinin takibine uğrayor. Bir kurşun yemiş gibi eğerin üstüne sarkıyor ve kaçarken dürbününü, piposunu, kıymetli çantasını düşürüyor.

"Üç gün sonra çıkan bir emri yevmî bu mahrem kâğıtların kaybolmuş olmasından endişe ile bahsediyor ve bu emri yevmî kopyelerinden birine bir sandoviç sarılarak Türklerin eline geçebilecek bir yere düşürülüyor. O zaman Alman generali Kres Fon Kresenştayn tarafından kumanda edilen Türkler, Gazzeyi takviyeye koşuyorlar ve Allenbinin 31 teşrinievvel 1917 de hücum ettiği Bi'rüssebi' ile meşgul olmuyorlar, hattâ Fon Kresenştayn taarruzu öğrendiği zaman yardım bile göndermiyerek mevki kumandanına şöyle telefon ediyor: Allo! Dayanmız ve endişeye kapılmayınız!... İhtiyatlarımı mı göndereyim? Haydi, canım! O kadar budala değilim! Bu taarruz, budala İngilizlerin yalancıktan bir taarruzudur!

Fakat o akşam Allenbi, Bi'rüssebi'i alıyor, pek az sonra da Gazze düşüyor. Bir ay sonra da Mareşal yaya olarak, Fransız generali Piepap ile bir likte Kudüse giriyor,,

Allenbi öldü, fakat yine Gazze kapılarında mitralyözler işliyor...

Uçar mı uçar !

Kuin Mari ile Normandi transatlântiklerinin sürat yarışlarının ne netice vereceğini meydana çıkaracak gün yaklaşıyor.

Dün bir sabah gazetesinde, Kuin Mari'nin büyük bir havuz içinde rıhtımda bağlı dururken alınmış bir fotoğrafı ve bu fotoğrafın altında şu yazı vardı: "Kuin Mari ilk tecrübelerini yaparken tam süratle uçuyor,,

Havuzun içinde stoper vaziyetindeki apur ilk tecrübelerini belki fotoğraftan farkedemiyeceğimiz bir mahremiyetle yapıyor diyelim, fakat rıhtıma sıkı sıkı bağlı bu vapurun sürat le uçuşuna bir türlü akıl erdirememedik doğrusu!

Nasrettin Hocaya sormuşlar:

— Hoca, deve uçar mı?

— Uçurmasını bildikten sonra, o, uçmam demez ki!..

Onun gibi: Havuzun içinde rıhtıma bağlı Kuin Mari uçar mı? ve yahut: Hindenburg zeplini denizin dibinden gider mi?

Uçurduktan veya götürdükten sonra, onlar, uçmam veya gitmem demezler ki!

Bilginizi Yoklayınız

Sorular

— İlk kâğıt para nerede kullanılmıştır?

— İlk madeni parayı icat eden kimdir?

— İlk filozof kimdir?

— Plâtin'in mevcudiyetini ortaya koyan kimdir?

— Patagonya neresidir?

(İzmirde İsmail ustaya: Yukarıdaki sorulardan tarafımızdan sorulmuş olan ilk üçünün cevaplarını da yarınki sayımızda bulacaksınız)

Dünkü soruların cevapları

S — Yeniçeri teşkilâtı hangi tarihten hangi tarihe sürmüştür ?

C — 1334 ten 1826 ya kadar.

S — Kant kimdir ?

C — Meşhur Alman filozof (1724-1804)

S — Meşhur Krup fabrikasını kuran kim ve yaşatan kimdir ?

C — 17 temmuz 1787 de doğmuş olan Fridrih Krup kurmuştur. Fakat bu adam öldüğü zaman müessese iflâs haline gelmişti ve yalnız altı işçi çalıştırıyordu. Fridrihin ölümünden sonra karısı Terez Vilhelmi büyük oğlu Alfred Krup'un yardımile müesseseyi devam ettirdi. Alfred işleri o kadar iyi idare etti ve genişletti ki, bugünkü muazzam krup teşkilâtı onun bu faaliyetinden doğmuştur.

S — Labrador nedir ve nerededir ?

C — Şimal Amerikasında aşağı yukarı 1300000 kilometro murabbamda büyük bir yarımada olan Labrador; Hüdson koyu ile Sen-Loran körfezi arasındadır.

S — Yamato nedir ?

C — Japonların konuştukları ve Japonca dediğimiz dil.

ŞEHİRDE OLUP BİTENLER

Dünkü toplantı

Tahsilât için yeniden şubeler ihdas ediliyor

Dün belediyede muhasebe müdürü Kemalin başkanlığında bir toplantı yapılmış, maliyeden belediyeye geçecek 286 memurdan ibaret yeni kadronun şahıslandırılmasile uğraşılmıştır.

Halen belediyenin 28 tahsil şubesi vardır. Buna 12 şube daha ilâve edilerek bütün belediye resimlerile beraber arazi ve bina vergileri işi de 40 şube marifetile idare olunacaktır.

Diğer taraftan, belediye riyaseti tarafından dün şubelere gönderilen bir tamimde hazirandan itibaren belediyeye geçen bina ve arazi vergilerine ait hesaplar hakkında emir verilmiştir. Bu emre göre, iş bankasının şubesi bulunan yerlerde belediye namına bu bankalarda yeni bir hesap açılacak, bankanın şubesi bulunmıyan yerlerde mal sandıklarında bu namla yeni bir hesap küşat edilecektir.

Ancak bu tahsilâttan bilâhara hisseler ayrılacağı cihetle hiçbir şubenin bu parayı karşılık tutarak masraf yapmamaları da ilâve edilmiştir.

Hariciye Vekili Ankaraya gitti

Pazar günündenberi şehrimizde bulunan hariciye vekilimiz Tevfik Rüştü Aras, dün akşam Ankaraya hareket etmiştir.

Maarifte

Muallimlere tevzi edilecek ikramiye

Tedris senesi içinde fazla gayretleri görülen muallimlere tevzi edilmek üzere bütçede beş bin lira vardır.

Halbuki maarif müdürlüğü tarafından hazırlanılan listede bu miktar on bin lirayı bulmuştur. Bu itibarla ya ikramiye alacak muallimlerin adedi azaltılacak, yahut ikramiye miktarları yarı yarıya indirilerek listeye geçen herkese ikramiye dağıtılacaktır.

* Hukuk fakültesi imtihanlarına bu sabahtan itibaren başlanacaktır. İlk imtihanlar tahriri yapılacak, bu imtihanlarda kazanamıyanlar diğer imtihanlara kabul olunmıyacaklardır. Bu yıl, devamsızlıklarından dolayı 275 talebenin imtihanlara kabul edilmemesi kararlaşmıştır. Bunlar, doğrudan doğruya sınıfta dönmüş addedilmiştir.

Adliyede

Şişhane faciasında hasara uğrıyan ev

Şişhane yokuşunda birkaç vatandaşın ölümün ve yaralanmasile neticelenen faciaya sebep olan tramvay arabasının çarparak hasara uğrattığı ev sahibi tarafından tramvay şirketi aleyhine bir zarar ziyan davası açılmıştır.

Ev sahibi, arabanın çarptığı evin dahilen mühim surette hasara uğradığını, şirketin bütün vaitlere rağmen tazminat vermeğe yanaşmadığını iddia etmektedir.

* Beyoğlu sulh ceza ve hukuk mahkemeleri, ay başında yeni binasına tamamen taşınmış olacaklardır. Binanın bazı noksanları ikmal edilmek üzeredir. Diğer taraftan Fatih sulh ceza ve hukuk mahkemelerini bir çatı altına toplıyacak bir bina aranmaktadır.

* Hazine tarafından Kınacıyan veresesi aleyhine açılan bir dava sırasında, hazine vekilinin reddi hâkim talebinde bulunduğunu yazmıştık. Reddi hâkim talebini tetkik için, asliye mahkemesi birinci reisinin başkanlığı altında muhtelif hukuk mahkemeleri âzalarından seçilmiş olan bir mahkeme heyeti, bu reddi hâkim talebini tetkik ederek neticede reddine karar vermiştir. Hazine vekili, bu kararı temyiz edecektir.

Mektep İhtiyacı

Alınacak tedbir tesbit edildi

Maarif idaresi bu yıl mümkün oldu ğu kadar yeniden az ilk mektep açacak, yalnız, mevcut ilk mekteplerdeki şubelerin çoğaltılmasına çalışılacaktır.

Orta mektep ihtiyacı için tetkikler bitirilmiştir. İzmir, Ankara ve İstanbulda ihtiyacı karşılıyacak nisbette kısmen yeni orta mektep açılması kısmen de mevcutlara şubeler ilâvesi esasi kabul edilmiştir.

Tarihî bir mahzen

Divanyolunda Kara Mustafa Paşa sebili civarındaki sokaklardan birisinde bir mahzene tesadüf edilmiştir. Müzeler idaresi, bu mahzende tetkikat yaptırmaktadır. Vaziyet belediyeye bildirildiği gibi, zarara uğramaması için de icap eden tedbirler alınmıştır. Yakında mahzenin temizlenmesine başlanacak ve burası seyyahların gezebileceği bir şekle sokulacaktır.

Muallimlerin Almanya seyahati

Alman Muallimler Birliği tarafından davet edilen Türk muallimleri Temmuz ayı içinde Almanyaya gideceklerdir. Seyahate iştirak edecek muallimlerin kayıtları İstanbul Alman mektebinde yapılmaktadır. Avusturya Muallimler Birliği ile Macar Muallimler Birliği de Türk muallimlerinin Peştede ve Viyadana Avusturya ve Macar muallimlerinin misafiri olarak kalmalarını istemişlerdir.

Döviz kaçakçılığı

Tahkikat işi son safhaya giriyor

Zabıta, üç döviz kaçakçılığı tahkikatına el koymuştur. Bunlardan biri, mektubun içerisine para ve çek konulmak suretile yapılmak istenmiştir. Almanyaya gönderilmek üzere Galata postanesine verilen bu mektup, şüphe üzerine İstanbul postanesinde açılmıştır. Bir heyet huzurunda yapılan tetkikat neticesinde zarfın içinden 120 İngiliz lirası kıymetinde çek ve sterlin çıkmıştır. Mektubu kimin verdiği henüz belli olmamakla beraber, tahkikat ehemmiyetli bir safhaya girmiş bulunmaktadır.

İkinci hâdise, Balıkpazarında Aleksi isminde birinin, 9 mektup içine koyduğu iki cins parayı Arnavutluğa göndermek istemesidir. Bu kaçakçılığın tahkikatı adliyeye intikal etmiştir.

Birkaç gün evvel postaneye gelen mektuplardan birinin şişkin olduğu nazarı dikkati celbetmiş ve üçüncü kaçakçılık teşebbüsü de bu suretle meydana çıkmıştır. Bir heyet huzurunda yapılan aramada zarfın içinden beş yüz liralık bir banknot çıkmış, mektubun sahibi malûm olmadığı için gönderilen adama 50 lira para cezası kesilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Telefon Şirketinin tasfiyesine başlandı

Eski Telefon Şirketi umumî heyetinin evvelki gün verdiği karar mucibince şirket resmen feshedilmiş ve umumî heyet tarafından seçilen idare meclisinden Metr Bilyoti ve Metr Ford dünden itibaren tasfiye muamelesine başlamışlardır.

Küçük Haberler

*** İhtiyat zabitleri kanunu** — İhtiyat zabitleri ve ihtiyat askerî memurları kanununun üçüncü maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanun dün vilâyete bildirilmiştir.

*** Silâhtar Yahya Çeşmesi** — Kabataşta inhisarlar binasının karşısındaki set üzerinde bulunan birinci Hamit devrine ait Silâhtar Yahya çeşmesinin tamiratı tamamlanmıştır. Bu çeşmenin ön cephesini süsliyen bir buçuk metro uzunluğundaki kitabeli taş yere düşerek parçalandığı için, müzeler idaresi, bütün parçaları biribirine kenetle eklemek suretile levhayı tamir ettirmik ve yerine koydurmuştur.

*** Damızlık koç mübayaası** — Bir müddet evvel Macaristana damızlık koç almak üzere giden "Pendik hayvan enstitüsü lâboratuvarı müdürü Şefiğin riyasetindeki heyet, Macaristandan Almanyaya geçmiştir. Heyet, Almanya hayvan lâboratuvar ve enstitülerini tetkik ettikten sonra şehrimize dönecektir. Mübayaa edilen koçlar Merinos cinsindendir. Ve bunlar Karacabey harasında alakonulacaktır.

*** Gümrük umum direktörü geldi** — Gümrük umum müdürü Mahmut Nedim, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Umum müdür, liman idaresine devrolunacak olan antrepolara ait olmak üzere hazırlanan talimatname üzerinde tetkikat yapacaktır.

*** Konservatuvar talebesinin imtihanları** — Konservatuvardan bu yıl mezun olacakların jüri huzurundaki ilk imtihanları evvelki gece yapılmıştır. İmtihana şehir meclisi azalarile hariçten birçok kimseler davet edildiği halde ancak üç dört kişi gelmiştir.

Bu talebenin ikinci imtihanları yine umumun huzurunda olarak cumartesi günü yapılacaktır.

Ticarethane ve mağaza sahipleri şikâyet ediyorlar

"Teşhir resmi" alınması hakkındaki karar her tarafta itirazlara uğruyor

Bugünkü vaziyete göre, vitrinlerde teşhir edilen eşyalardan ayrı bir resim alınacaktır.

Belediyenin bir grup marifetile alâkadarlardan tahsil ettirmeğe başladığı "Teşhir resmi" etrafındaki şikâyetler gün geçtikçe çoğalmaktadır. Şehrimizde bu resmi vermeğe mecbur tutulanlardan bir kısmı resmin fazlalığından, diğer bir kısmı ise fuzulî yere alınmasından müştekidirler. Filhakika teşhir ücreti namile dükkân ve mağaza sahiplerinden istenilen paralar,kendilerinden alınan tabelâ resimlerinin yirmi, otuz, misli fazla tutmaktadır. Bundan başka bu ücret her ay alınacağı cihetle alâka darları büsbütün düşündürmektedir. Vaktiyle belediyeye verilen imtiyaza afisaj işi de dahil edilmişse de alâkadarlar, vitrinlerle sair yerlerde teşhir edilen hususat için, belediyenin, bu maddeye istinat ederek resim almaya hakkı olmadığını iddia eylemektedirler.

Bu fikre taraftar olanlar gittikçe çoğaldığı gibi bunların aralarında müşterek bir istida tanzim ederek Devlet Şûrasına müracaat etmeleri de muhtemeldir. Diğer bir zümre ise, teşhir ücretinin alınmasında kanunî bir mecburiyet bulunduğu takdirde, hiç olmazsa bunun belediye tarafından tahsil ettirilmesini ve biriken paranın belediyeye kalmasını istemektedirler. Bu zümreye mensup olanların noktai nazarları şudur:

"— İster istemez bu kadar bir para verildiğine göre, belediye, binlerce liraya baliğ olacağı muhakkak olan bu parayı bütçesine tamamen geçirmek suretile yine şehirlilere yol yapmak, sokaklarını aydınlatmak gibi bir hizmette bulunmuş olur. Yoksa aşağı yukarı bu varidatın yarısı heba olup gidecekse, bunun süratle önüne geçilmek lâzımdır. Bunlardan hariç olarak, tamamile ekalliyeti teşkil eden bir üçüncü zümre vardır ki, ileri sürdükleri kanaate göre bu resmi kim ve ne şartlar dahilinde tahsil ederse etsin, yalnız metre murabbaı başına 50 ile 80 kuruş arasında tehalüf eden mikdar, hiç olmazsa yarı yarıya tenzil edilmelidir. Hülâsa, her bakımdan tüccar, esnaf yazıhane sahibi ve sair bütün bu resimle alâkadar olan herkes bu resmin fuzulî olduğu noktasında ittifak etmişlerdir. Bu ay sonuna kadar resmin tahsil edilmesinin usulsüz olduğu hakkında bir emir gelmezse, şehrimizde bu resmi vermeğe mecbur kimseler arasından seçilecek bir heyetin teşebbüsler yapması ve belki de Ankaraya gönderilmesi muhtemeldir.

Ne dersiniz ?

Soyadı işleri

İstanbulda kırk kadar nüfus dairesi var. Bu dairelerde iki memur çalışır ama çalışma sahası birdir: Nüfus kütüğü.

Bu dairelerin doğum, evlenme, vefat, nakil, askerlik falan gibi bir de günlük ve mutat işi vardır ki, onu bırakamaz. Bırakırsa halk mutazarrır olur.

Diğer taraftan da şimdi bu dairelere soyadı tesçil işi verilmiştir. Yapılan tetkikata göre bu daireler vasati olarak günde doksan isim tesçil ediyor.

Bu temmuzun ikisinde soyadı tesçili işinin kanuni mühleti bitecek ve geriye kalanlar cezaya çarpılacaktır.

İstanbulda soyadı alacak olanların yarım milyon tahmin ediyorlar. Bugüne kadar bunun beşte biri soyadı almış ise geriye 400 bin kişi kalıyor. 2 temmuza kadar 40 daire hiç durmadan çalışsa 100 bin kişi daha tesçil edebilecek ve üst tarafı ister istemez cezaya çarpılacaktır.

Bizde nüfus kayıtlarının arzettiği mahiyete ve bu soyadı âdeta kayıtların bir nevi tanzimi şeklini aldığına göre bunun daha çobuk yapılmasını bugünkü makanizmadan istemek müşkül olur. Soyadı kâğıdı elinde olarak nüfusa gelmiş, fakat kalabalıktan dolayı işi yapılamamış vatandaşı da cezalandırmak doğru olmaz.

Şu halde iki yol vardır:

1 — Soyadı taleplerini müddeti zarfında toplıyacak ve nüfusa kaydini falan da sonra yapacak muvakkat (soyadı kayıt kalemleri) teşkili;

2 — Yahut nüfus adedine ve nüfus dairelerinin miktarile memurların çalışma kudretlerine göre müddeti temdit etmek.

Bunlardan birinin yapılması işin selâmeti namına lüzumlu gibi görünüyor.

Biz böyle düşünüyoruz.

Siz ne dersiniz ?

SON HABER

Filistin hadiseleri

Arap çeteleriyle polisler arasında çarpışma oldu

Londra, 27 (A.A.) — Kudüsten bildirildiğine göre, birçok tayyare Nablus üzerlerinde uçarak müsellâh Arap çetelerini aramıştır. " Evenig Standart" gazetesinin yazdığına göre, birkaç Arap çetesi askerî kampa hücum etmiş ve bir devriye koluna a teş açmıştır.Mitrayözlerle mücehhez İngiliz polisi Yahudi tarlalarına girmek isteyen üç Arap çobanını yakalamıştır. İki yüz elli kişilik bir Arap çetesi kısa mesafeden polis kuvvetine ateş açmış ve bunlar çok az olduklarından takviye almak üzere He şo üzerine çekilmiştir. Araplar da ya ralılarını toplıyarak çekilmişlerdir.

Bu akşam Kahireden Filistine yeniden asker gönderilecektir.

Halk üzerine ateş edildi

Kudüs, 27 (A.A.) — İngiliz askerleri, dün Beithalfa vadisinde bir Yahudi kasabasına hücum eden silâhlı halk üzerine ateş açmıştır. Filistinin şimalinde tecavüz ve cüretleri git - tikçe artan silâhlı çetelere tesadüf edilmektedir. Münferit taarruzlar git gide sıklaşmakta ve ekseriya umumî arbedeler vukuuna sebebiyet vermek tedir. Hayfa ile Kahire arasında tele fon hattı, dün öğleden beri bozulmuş tur. Çünkü tahripçiler, Telefon tellerini birçok noktalarda kesmişlerdir.

Hayfada İngiliz kruvazörü

Berlin, 27 (Tan) — Akdeniz İngiliz donanmasının filo bayrağını taşıyan "Barem,, kruvazörü bugün Hayfaya vâsıl olmuştur.

Kahirede Filistin Araplarının istek lerini müdafaa eden bir komite teşek kül etmiştir. Bu komite ilk iş olarak Araplara karşı alınan tedbirleri protesto etmiştir.

Taze balık ihracatı kolaylaştırılıyor

Ankara, 27 (Tan) — Çabuk bozulur bir madde olan taze balık ihracatının gece, sabah erken veya tatil günlerinde yapılabilmesini temin maksadile müruriye tezkeresine balıkların Türkiye malı olduğu şerhi verilmek ve yalnız taze balıklara mün hasır olmak üzere ihraçtan sonra ve tatil günleri hariç, nihayet iki gün zarfında menşe şahadetnamesi verilmesi suretile muamele yapılması Bakanlar Heyetince kararlaşmıştır.

Posta, telgraf, telefon direktörlüğü bütçesi

Ankara, 27 (Tan) — Posta Telgraf ve Telefon Umum Drektörlüğünün 1936 bütçesi yarın Kamutayda görüşülecektir. Bu idarenin yeni teş kilât kanununun 31 Birincikânun 36 tarihinden itibaren tatbikını temin için tedbir alınmıştır. Teşkilât kanununun tatbikı dolayısile dahil ola - caklara derece maaşları almakta oldukları maaşlardan az olduğu takdirde 1936 malî yılı sonuna kadar 1452 sayılı kanundaki esaslar dairesinde müktesep hak olarak temin edilecektir. Baş direktörlükler nezdin deki mes'ul muhasiplikler teşkilâtı 1936 malî yılı nihayetine kadar bulun dukları mahallerde vazife göreceklerdir.

Hava yolları tarifesi

Ankara, 27 (Tan) — Devlet hava işletme idaresi yolcu ve hamule nakliyatı tarifesi ve şartları Bakanlar Heyetince tasdik olunmuştur. Bu ka rarnameye bağlı olarak kabul edilen ikinci bir kararnameye göre de gazetelerde kilo başına 11 kuruş ücret alınması esası kararlaşmıştır.

Avusturya hududunda İtalyan tahkimatı

Roma, 27 (A.A.) — Roma askerî mahafili, Brenner hududunda alın - mış olan tedbirlerin öyle fevkalâde bir mahiyette olmadığını beyan et - mektedir. Bu mıntakada bulunan asker mevcudu, hiçbir zaman eksiltil - memiştir. Diğer taraftan, burada öte denberi faşist milisi bulunuyordu. An cak parti başkanlığı bütün faşistlere milise iltihak etmek emrini verdiği zamandanberi bu milisin miktarı artmıştır. Bu artma, yalnız Avusturya hududunda değil İtalyanın her tara - fında görülmüştür.

Balkan Antantı

Teknik komisyon dün yeni çalışmalarına başladı

Konferans, Türk heyeti Başkanının bir nutku ile açıldı, iki hafi toplantı yapıldı

Komisyon toplantı halinde

Balkan anlaşması İktisat konseyi deniz teknik komisyonu dünden iti - baren şehrimizde toplantılarını yap - mağa başlamıştır. Bu toplantılar için, ticaret odasında odanın meclis salo - nunu ihtiva eden hususî bir daire ayrılmıştır. Sabah saat sekizden itiba - ren muhtelif Balkan delegeleri burada toplanmışlardır. Saat dokuz buçu ğa doğru, oda meclis salonunda komisyon ilk toplantısını yapmış ve Türk Heyeti Reisi Bedi toplantıyı açmıştır.

Toplantıya muhtelif memleketler namına alfabe sırasile şu heyetler ve âzaları iştirak etmektedirler:

Romen heyeti: Umum müfettiş mühendis Constantin Mihalapol, baş mühendis Grigor Vasilesko, müfettiş Langi Benzi, Romen seyrisefain idaresi İstanbul acentesi Georges Malialu, Romen seyrisefain idaresi Atina acentesi Konstantinidi, baş konsolos Dimitrie Nikolau.

Türk heyeti: Hariciye vekâleti mümessili Bedi, İktisat Vekâleti deniz nakliyat müdürü Ayet Altuğ, nakli - yat şube müdürlerinden Behçet Ce - mal, denizyolları umumî müdür muavini Nihat ve Balkan anlaşması daimî sekreteri Şinasi.

Yunan heyeti: Deniz miralayı Scarpetis, deniz kaymakamı Ath. Tsemberopulos, deniz yüzbaşısı Kanninas, hususî müesseseler mümessilleri: Hinc Shipping Line umumî müdürü Kalimnopulos, daimî sekreter harici ye kâtiplerinden Hacı Vasilian.

Yugoslâv heyeti: Hariciye memurlarından Yuvariç, Yugoslav armatörler birliği reisi Dr. Stijepa Knezeviç, Zeta vapur kumpanyası umumî müdürü Slanko Siriseviç.

Dün iki toplantı yapıldı

Dün sabahki içtima hafî yapıldığı gibi öğleden sonra saat 16 da yapı - lan ikinci toplantıda yine hafî olmuş tur. İçtimaların 4-5 gün devam ede - ceği tahmin edilmektedir. Toplantılarda Balkan anlaşmasına dahil mem leketler arasında deniz seyrüsefer işlerinin tanzimi ve teknik hususatın muayyen esaslara raptı üzerinde meş gul görüşmeler yapılmaktadır. Ka - rarlaştırılan esaslar, Balkan ekonomi konseyine bildirilecektir.

Bugün Türk heyeti tarafından diğer heyetler şerefine Perapalasta bir öğle ziyafeti verilecektir. Delegeler cumartesi günü Güneş klübünün bir çayında bulunacaklar ve pazar günü Yalovaya gideceklerdir .

Makedonya komitesi

Garbî Trakyada ihtilâl yapacakmış

Atina, 27 (Tan) — Mevsuk askerî kaynaklardan alınan haberlere göre, feshedilen Bulgar Makedonya komitesinin ihyası için Bulgaristanda hararetli çalışmalar vardır. Komitenin ihyası, Bulgaristanın Akdenize çıkması yolunda Garbî Trakyada ihtilâl hareketleri hazırlamak maksadına matuf görülüyor.

Ribentrop yakında Londraya gidiyor

Londra, 27 (Tan) — Berlinden bildirildiğine göre, son defa Londra konferansına iştirak etmiş olan Al - man siyasisi Fon Ribentrop cumartesi günü Londraya gelerek, Lort Londonderinin misafiri olacaktır.

Temin edildiğine göre, Fon Ribentropun bu ziyareti hususî mahiyette dir.

Alman tezyinî san'atlar sergisi

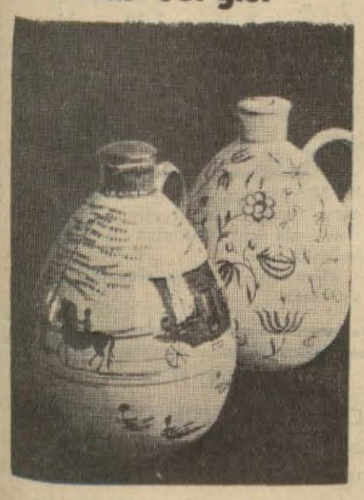

Sergide teşhir edilen eserlerden ikisi

Ankarada açılarak büyük takdir kazanan "Alman modern san'ati ve Alman modern san'ati ve Alman tezyinî san'atleri sergisi", yarın Fındıklıda güzel san'atler mektebinde açılacaktır.

Bu münasebetle sergi komitesi reisi ve Lâyipzig Grassi müzesi direktörü Dr. Vichmann, mtabuat erkânını hususî şekilde davet etmiştir. Sergi, yarın saat 17 de açılacak, 8 haziranа kadar açık bulundurulacaktır. Ziyaret saatleri adî günlerde 10 dan 12 ye ve 14 ten 18 e, pazar günleri 10 dan 18 e kadardır.

Tren tarifelerinde değişiklik

Hazirandan itibaren devlet demiryolları sefer tarifelerinde yeni değişiklikler yapılacak, Adana muhteliti Haydarpaşadan sabahları saat onda kaldırılacaktır. Bundan başka, Ankara trenleri de her gün Haydarpaşadan 14,50 ve 19 da kalkacak ve Haydarpaşaya da 9,5 ve 12.30 da gelecektir.

Leh Dış Bakanı Beck Belgratta

Lehistanın Küçük Antant konseyindeki vaziyeti

Belgrat, 27 (A.A.)—Bay ve Bayan Beck, saat 9 da buraya gelmişler ve birçok zevat tarafından karşılanmışlardır. Beck saat 11 de Stoyadinoviç ile görüş - müştür.

BECK

* * *

Varşova, 27(A. A.) — Beck'in Belgrat seyahati münasebetile mütalaatını söyliyen Varşova siyasî mahafilinde hâkim olan düşünce şudur:

Lehistan ile Yugoslâvya arasında hiçbir ihtilâf yoktur.

Gazetelerin çoğu, iki memleket arasındaki menfaat birliğini hatırlatmaktadırlar. Bazı gazete makalelerin de Beck'in Belgrat seyahatinden mak sat, Lehistanın küçük itilâfı yıkmak için sarfetmekte olduğu gayretlerin yeni bir tezahürü olduğu suretinde Romen gazetelerinde görülmüş olan iddialar protesto edilmektedir.

Leh gazetelerinin yazdıkları

Varşova, 27 (A.A.)— Polonya Dışişleri Bakanı Beck'in bugün Belgradı ziyaretinden bahseden gazeteler Polonya ile Yugoslavya arasındaki dost münasebetlerinin birkaç sene - denberi gittikçe daha iyi bir tarzda inkişaf etmekte olduğunu tebarüz ettirmektedirler.

Express Poranny diyor ki:

Bu ziyaret Milletler arasında yeni iş birliği yolları artmakta olduğu siyaset bakımından çok mühim bir zamanda vukua gelmektedir.

Kurijer Ozervony ise şu fikirdedir. Bugün Avrupa siyasetinde görülen buhran, yeni mühim meseleler orta - ya atmıştır. İki memleket Dışişleri Bakanlarının bunları müzakere etmeleri çok faydalı olacaktır.

Maly Dzennik ise, Belgrattaki konuşmalarda Yugoslavya ile küçük antantın diğer devletler arasındaki fikir ayrılıklarının mevzuubahis edilmiyeceğini kaydeylemektedir.

Şark Demiryolları umumî heyeti toplanıyor

Şark demiryolları umumî heyeti, şirketin hükûmete satılması yolunda bir karar almak üzere yapacağı kongre, cumartesi günü toplanacaktır.

Şirket idare meclisinin geçen ayın 24 ünde Pariste yaptığı husnsî su - retteki toplantıda, Demiryollarının hükûmete satılması işi esas itibarile kabul edilmiş ve bu hususiaki forma litenin tamamlanması için umumî he yetten bir karar istenmesi takarrür etmişti. Bu itibarla esasen kabul edi len satış teklifi için cumartesi günkü toplantıda resmî bir karar almarak derhal hükûmetle temasa geçilmesi için murahhaslar seçilecektir.

Toplantıda hükûmet namına Nafia Vekâleti tarifeler umum müdürü Rifat ve şirket nezdindeki hükûmet komiseri Salâhaddin bulunacaklardır.

Dün Üsküdarda bir dükkân yandı

Dün akşam saat 18 de Üsküdarda çarşı boyunda Aşçı sokağında lâmbacı İsmail Hakkının dükkânından yangın çıkmıştır İtfaiyenin yardımile dükkân tamamen yandıktan sonra ateş bastırılmış ve genişlemesine meydan verilmemiştir. Öğrendiğimize göre, yangının sebebi şudur: İsmail Hakkı, akşam üzeri elinde cigara olduğu halde elektrik sigortasını değiştirmek istemiş, bu esnada kontak olmuş ve cereyan lâmbacıyı çarpmıştır. İsmail Hakkı, anî sademe ile yuvarlanmış ve kendisini toparlayıncaya kadar elindeki sigara yerdeki talaşları tutuşturmuş, orada bulunan benzin kutuları birdenbire parlamıştır.

Golf final maçı dün tamamlandı

Şehrimizin ecnebî ve bilhassa diplomatik mahafilini pek yakında alâkadar eden Golf oyunlarının finali, dün, Maslak yolundaki hususî Golf sahasında yapılmıştır.

İngiliz ve İsviçre elçilerinin şahsen iştirak ettiği bu oyunlarda, Japon elçisi, Lord Loyd, İngiliz elçisinin eşi, İngiliz ve Yunan deniz ataşeleri, Amerikan sefarethanesi erkânı, kor diplomatiğe mensup şahıslar, elektrik şirketi umum müdürü Hanses, A. Gesaryan ve şehrimizin birçok tanınmış yabancı simaları hazır bulunmuşlardır.

Oyunların neticesinde Kernik, Bayan Grabe, İngiliz elçisi Sir Percy Lorain, Suraski, Roberts, Bayan Gindorf ve Blambeş galip ilân edilmişler, kendilerine güzel kupalar hediye edilmiştir. Kupaları İngiliz elçisinin eşi dağıtmış ve kazananları tebrik etmiştir.

Avusturyada Hitlerciler

Avusturyayı Almanyaya ilhak için plebisit istiyorlar

Aşağı Avusturyada da Şuşnig aleyhindeki Nazilerle vatanseverler arasında çarpışmalar

Berlin, 27 (A.A.) — Viyanadan bildirildiğine göre, aşağı Avusturyada vatanperverler cephesi taraftarları ile son günlerde Başbakan Şuşnig'in aleyhinde bulunmaya başlayan Heimwehren'lerden üniformalı bir grup arasında şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Avusturyada Naziler tekrar faaliyete geçtiler

Viyana, 27 (A.A.) — Nazlerin Avusturyanın her tarafında yeniden faaliyete girişmiş oldukları haber ve riliyor. Öğrenildiğne göre gayri kanunî olan bu faaliyete Berlinden gelen talimat üzerine girişilmiştir. Yukarı Avusturyada Gosau'da vatanseverler grupunun yapmış olduğu bir mitingde birçok naziler Avusturyanın Almanyaya ilhakını istemeyen kendi hatiplerini şiddetle alkışlamışlardır. Siyasî mahfeller, nazilerin yakında Anschluss için bir plebisit yaptırmağı arzu etmekte olduklarını beyan etmektedir.

Nazilerin muhakemesi

Viyana. 27 (A.A.) — Avusturyadaki Nazi hücum kıtalarını yeniden teşkil ve tensik etmeğe teşebbüs eylemiş olmakla itham edilen 18 Naziye ait davanın ikinci gününde bütün maznunlar, hükûmetle dostane bir itilâf vücude getirmek arzusunda olduklarını ve gayri kanunî olan Nazi hücum kıtaatının yeniden teşkiline katiyen teşebbüs etmediklerini söylemişlerdir.

1 Mart isyanından sonra azledilen Yunan memurları

Atina, 27 (Tan) — Teşriî encümende bugün 1935 Mart isyanında alâkadar görülerek Çaldaris ve Kondilis idareleri zamanında azledilen belediye ve cemaat reislerinin tekrar mevkilerine getirilmesi hakkında hükûmetin hazırladığı kanun lâyihası müzakere edilecektir. Bunların içinde, Mart isyanında mahkûm olanların tekrar vazifeelrini almaları kaydı bulunmazsa, Liberal ve eski Cümhuriyet partileri, hükûmetin bu lâyihasını kabul etmiyeceklerdir. Haber verildiğine göre, Hükûmet, lâyiha reddedilse dahi, proje esaslarını nesir ve tatbik edecektir. İsyan dolayısile azledilip te Demircis hükûmeti zamanında memuriyetleri iade edilmiyenler hakkında da hükûmet ayrıca ayrı lâyihalar hazırlamıştır. Bu lâyihalar, yakında tesriî encümene sevkolunacaktır

Kuin Meri vapuru Nevyorka hareket etti

Londra, 27 (Tan) — Dünyanın en büyük vapuru olan "Kuin Meri,, bugün ilk defa olarak saat 16,30 da Sauthempton limanından ayrılarak Nev-Yorka müteveccihan hareket etmiştir.

Deniz kenarında ve limanda toplanmış olan binlerce halk "hura,, seslerile ve alkışlarla "Kuin Meri,,yi uğurlamışlardır.

FELEK

İcra bahsi

Adliye vekilinin bütçe müzakeresinde icra işleri hakkında söylediği "adliye cihazının üçüncü safhası olan icra safhasına gelince, bu safhada iyi bir vaziyette ve emniyetli bir yolda olduğumuzu söylemekten maalesef çok uzağız.,,Sözlerine bakıp ta bir samimi vekilin böyle işleri olduğu gibi anlatmasındaki kıymeti takdir etmemek elden gelmez. Muhakkak olan bir şey vardır ki, bunu hayatın bütün safhalarında tatbike mecburuz. Kusurlarımızı düzeltmek ve tekâmül etmek istiyorsak, evvelâ o kusurlarımızı görmeli ve itiraf etmeliyiz. Eksiği olmıyanın tekâmül etmesine imkân yoktur. Tekâmül etmek istemek ise eksikliği kabul etmektir.

Ben bu sütunlarda bizde, bilhassa hukuk hükümlerinin icra işlerinde çok çapraşık ve girift muameleler olduğunu yazmıştım. Adliye vekilinin meclisteki sözleri, benim yazdıklarımı teyit eder mahiyettedir.

Ben bununla kendi payıma bir gurur ayırmam. İcrada işi olan herkes benim gibi düşünmeye mecburdur. Adliye vekili de halkın kendi idare ettiği makanizma hakkında neler düşündüğünü bilir.

Şimdi bu münasebetle şunu söylemeliyim ki, icra safhasına tam bir düzen verilmedikçe hukukî hükümlerin umumî bir tesiri olmaz. Bir mahkemenin bir alacak işinde beni haklı çıkarması kâfi değildir. Ben o hakkı elde etmeliyim ki, aldığım hükmün maddi bir kıymeti olsun.

İcra işleri kanunundan, talimatnamelerine ve tatbikat işinin binbir safhasına kadar bizim ihtiyaçlarımıza, alışkınlıklarımıza ve halkın hukuk işlerindeki itiyatlarına göre yeniden gözden geçirilmesi lâzımgelen en mühim bir adalet işidir.

B. FELEK

İzmir Valisi şehrimizde

İzmir valisi Fazlı Güleç, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Fazlı Güleç, burada birkaç gün kaldıktan sonra İzmire gidecektir. Fazlı Güleç, dün, Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağ ile vali muavini Hüdai Karatabanı izyaret etmiştir.

Ağacaminin divarları

Evkaf umum müdiriyetinden Ağa camiin duvarları meselesi etrafında şu mektubu aldık:

"Gazetenizin 18 Mayıs 936 tarihli ve ondan evvel de başka br nüshasında ve Beyoğlundaki Ağa camii duvarları hakkındaki (Madem yapılacaktı, niye yıkıldı?) başlıklı yazılar okundu.

Vakıflar Umum Müdürlüğü idaresinde bulunan âbidatı ve eski eserleri fennî ve tarihî kıymet ve vaziyetlerini korumak suretile ve bütçesine koyabildiği karşılık nispetinde onarmayı ve semtlerini de güzelleştirmeyi programma koymuştur.

Ağa camiinin arkasındaki çirkin görünüşlü yerler kaldırılarak tamir ve ıslah edilmesi tasarlanırken cephenin kısa bir duvar üzerine zarif parmaklık konulması ve küçük avlusunun da bahçe haline sokulması akla gelmemiş değildir. Ancak bu işler ferdî zevkler ve gelişi güzel düşünüşlerle değil, mütehassıslarımın rey ve fikirle yapılacak işlerden olduğu için Müzeler Umum Müdürlüğünde âbidatı ve kıymetli eserleri koruma komisyonu ile temas edilerek ve hattâ o komisyonun ayırdığı salâhiyettar bir heyetçe mahallinde tetkikat icrası temin olunarak adı geçen camiin tamiri tecrübeli mimarlara bırakılmıştır.

Mütehassısların mütaleası camiin caddeye bakan duvarını hususî bir ev bahçesi duvarına benzetmek tarzında çıkmadı. Duvarda açılacak pencerelerin ve parmaklıklarının camiin inşası zamanındaki Türk sanatını yaşatması tarzında takarrür etti. Bunun için bu tarz ve o mevki ne yükseklikte duvar istiyorsa mimar onu yapmak zaruretindedir.

Hülâsa: Yapılacak iş duvarları da, mezarları da tarihlendirmekten; binayı da, avluyu da güzelleştirmekten ibarettir.

Bu cevabın muhterem gazetenize geçirilmesini dilerim.,,

Evkaf Umum müdürünün gösterdği alâkaya teşekkür ederiz. Ancak şurasını kaydetmeden geçmiyeceğiz ki, biz camiin etrafını hususî bir ev dıvarına benzetin demedik.Şehrin güzelliği bakımından düşündüklerimizi yazdık. Mademki yapılacak iş duvarları da tarihlendirmekten, binayı ve avluyu güzelleştirmekten ibarettir. O halde mesele yoktur. Zaten bizim de istediğimiz budur.

Meclis orduya inan ve selâmını bildirdi

[Başı 1 incide]

zurum hattı vardır. Bu hat 940 senesinde bitecektir. Fakat Erzurumdan da inşaata başlanıldığı için bir buçuk sene kadar müddeti kısalttık. Yani 1,5 sene evvel bu inşaat bitmiş olacaktır. Malatya iltisak hattı da 937 malî senesinde bitecektir. Bunu da proje dahilinde kısaltıyoruz ve bu suretle 937 de bitecek olan bu kısım bu malî sene bitmiş olacaktır.

Şu halde Diyarıbekir - Ankara hattı ile, Malatya, Sivas, Kayseri, Ankara ve ayni zamanda da Samsun istikametinde olarak Diyarıbekiri İstanbula 200 kilometre kadar yaklaştırmış olacağız.

Erzurumdan hafriyata ve tesviye ye başlanmıştır. Onun kanun lâyihasını da bitirmek üzereyiz. 1937 senesinde Divriğe varacak, 38 de de Erzincana. Erzincana ağustos veya eylûlde varacağımıza göre Erzurumdan da ayni tarihte tesviyei türabiye ve köprüler filân da bitmiş olacaktır. Yalnız oraya vardığımız vakit ferşiyat Erzincandan itibaren Erzuruma devam edeceği için ray ferşiyatı kalacak. Erzuruma kadar ne kadar faz la yapılsa ray döşenmesi günde bir buçuk kilometreden fazla yapılamıya cağma göre 38 senesinin müsait aylarını ferşiyatla geçireceğiz. 38 senesinin son aylarında ve 39 senesi yazına girdiğimiz vakit Erzuruma girmiş bulunacağız. Bu taraftaki şimendifer vaziyetimiz budur.

Diğer taraftan Antalyaya yapılmakta olan hattımızın Burdura kadar inşasının devam etmekte olduğunu bliyorsunuz. Dün aldığımız bir telgrafta Burdura lokomotifin girdiği bildirilmektedir. Burdura 26 kilometrelik bir kısım kalmıştı. Bitirilmiştir. Yakında resmi küşadını yapacağız. Antalyaya kadar olan kısım için fevkalâde tahsisat verilmek suretile inşasına devam edeceğiz. Mutlak surette devam edilecektir. Bunu resmen bu kürsüden hükûmet namına söyliyebilirim. Bazı kafası dar insanların, acaba burada kalacak mı gibi düşüncelerini işitiyoruz. Böyle bir şey yoktur. Tabiatile devam edecektir. (Bravo sesleri).

Hudutlara kadar şimendifer

Diyarıbekirden, Elâzizden şarka doğru ve cenuba doğru giden hatlarımızın yapılmasına devam edeceğiz. Bir arkadaşım geçen gün şimendiferler memleket için hayırlı olduğundan bahsettiler. Şimendiferler malûmu âliniz yükselmek azminde olan bir milletin ilk vazifesi olarak yapacağı şeylerdir. Onun için memleketin hudutlarına kadar olan şimendifer ihtiyacını tatmin etmek hükûmetin esas vazifelerinden biridir. Onun için yapılan iş fazla değildir. Bu esas vazifesi sırasında yapılması mübrem olan şeylerdir. Diyarıbekirden, Elâzizden öte tarafa yapmak istediğimiz hatlar için, iki İsveç gruplarının müracaatı vardır. Bunlarla hali müzakeredeyiz. Topyekûn olarak Diyarıbekirden cenup hudutlarına kadar bu istikamette ayni hatla bir noktadan ayrılmak üzere iki hat, ayni zamanda Zonguldaktan Ereğliye kadar olan kısım Ereğli limaniyle, Trabzon limanları ve dalgakıranları yapmak üzere hali müzakeredeyiz. Müzakereler oldukça inkişaf etmektedir. Ümit ediyoruz ki, ya bu suretle veyahut diğer suretle mübrem olduğu nisbette bu hatları inşa etmeye ve limanları da yapmaya devam edeceğiz. Bunun için bütçemizde ayrıca bir para görmezsiniz. Fakat herhalde bu, devam edilecek bir iştir.

Köprü inşası

1935 senesinde 21 köprü ihale ettik. Kâgir ve demir köprü olmak üzere bu sene de bu inşaata devam edecek şekilde bütçemizde tahsisat göreceksiniz.

Bu köprüleri sırasiyle okumak isterim:

Samsun - Bafra köprüsü, biliyorsunuz ki, bu öteden beri mühimdir. Fakat yapılmıyordu. Bunu yapıyoruz. Bu, 250 metre tulünde memleketin en mühim köprülerinden birisi olacaktır. Ayakları çıkmıştı, inşasına devam edilmektedir.

Sakarya köprüsü, Kocaeli vilâyetindedir. Buna da devam edeceğiz. Üç ayaklı, gözü 35 metre tulündedir. Bafra köprüsü yedi ayaklı 250 metre tulünde her gözü 35 metreliktir.

Elâzizde Keban köprüsü, bu Fırat üzerindedir. Sanat itibarile yapmakta olduğumuz köprülerin en ehemmiyetlisidir. Bu köprü 62.5 metre tulünde dir. Sahilin iki tarafına konacaktır.

Malatyaya Yenikale Kırklarelinde İgneci, Ankarada Ovaçayı, Kocaelide Yalakdere, Boluda Atlar, Malatyada İliç ve Kemah, Ankarada Çubuk, Tokatta Fazlı, Bursada Hasanpaşa, Tekirdağmda Ergene, Bursada Karadere, ve Hanifedere, Gaziantepte Aferin, Balıkesirde Karadere, Balıkesirde Yayaköy, Edirnede Sazlıdere, Balıkesirde Karıncadere köprüleri yapılmaktadır.

Bunların inşaatına da devam edeceğiz.

Şose yolu inşası

1935 senesinde 2.380,000 lira bedel le ihale yapılmıştır. Bunun 1.230.000 lirası 1935 bütçesinden tediye edilmiştir. 1.500.000 lirası da 936 bütçesinden tediye edilecektir.

Trakya yollarından İstanbul - Edirne yolu, İstanbul Vilâyet hudundan Lkleburgaza kadar 80 km. ve Muratlı - Büyükkarıştıran 14 km. lik yolun ihale bedeli 1.800.000 liradır. Bunun bir milyonunu 935 bütçesinden ve 800 binini de 936 senesinde ödeyeceğiz. İnşaatına devam edilmektedir. Bu yol Avrupa muvasalasına müntehi olacağı için asfalt olarak yapılmaktadır. Esası makadam şosa olarak yapılıyorsa da üzerine kâfi de recede asfalt konacaktır.

Trabzon - İran transit yolu da Erzurum ve Ağrı vilâyetinde olmak üzere iki kısım yol ihale edilmiştir. Bedeli 231,500 lira olup bunun 131,000 küsur lirası 936 da ödenerektir. İnşasına devam ediyoruz.

Ankarada baraja bir yol yapıyoruz. Ankaranın ihtiyacı için lüzumlu bir yoldur. Bunu da orta derecede asfalt yapıyoruz. Bu inşaat 936 senesinde 107 bin lira masrafla ikmal edilecektir. İnşaatına devam edilmektedir.

Vilâyetlerin ihtiyacı için 50 silindir ısmarladık. Otuzu geldi, tevzi ediyoruz. 20 daha geldiği vakit tevzi edeceğiz. Silindir için bazı arkadaşlar müracaat ediyor, mümkün olduğu kadar, para buldukça en son sistem silindirlerden yedek bulundurmağa çalışacağız.

İran transit yolu

Trabzondan İran hududuna kadar olan transit yolu inşasına devam edeceğizi. Geçen sene Gümüşhane vilâyetinde ihale edilen kısımlar ikmal edilmekle beraber Erzurum ve Ağrı vlâyetlerine düşen kısmın bir mikdarını da ihale etmiştik. Bundan sonra fevkalâde olarak alacağımız tahsisatla İrana kadar olan kısmı yapacağız. Bu 1936 senesi projemize dahildir.

Şimdi topyekûn olarak 936 senesi bütçemizde yol ve köprüler için bir milyon 28 bin lira göreceksiniz. Yol parasının yüzde 15 lerinden de bir milyon lira tahmin ediyoruz. Yüzde 15 lerden fazla kalan para olursa söylediğim hizmetlerden başka 36 senesinde yeniden köprü ve ufak tefek yolların tamiratına sarfedeceğiz.

Bir noktayı heyet muhteremenize arzetmeden geçmiyeceğim. Trakyada yapmak üzere olduğumuz yoldan maada genel kurmay başkanlığı bizden 350 kilometre yol daha istemektedir. Bu yolların yapılması ise 5 milyon liraya mütevakkıftır. Tabiî arzetiğim gibi tahsisatımızın müsaadesi nisbetinde hizmet yapacağız, daha fazlasını yapamıyacağız. Bunu yol kanununun tadili hakkındaki noktai nazar ve prensipimize delil olmak üzere söylemeği bir vazife addediyorum.

Dördüncü müfettişlik mıntakasında bu seneden itibaren bir faaliyete başlanmak üzeredir. Orada yapılacak imar işleri yol, köprü ve sairenin kâmilen Nafia Vekâleti tarafından yapılması esası kabul edilmiştir. Her sene bir milyon 350 bin lira sarfedilmek üzere üç senede eski Dersim mıntakasındaki yol ve köprüleri yapacağız. Bu da ayrıca müfettişlk mıntakasına ait tahsisat arasmdadır. Şose ve köprüler hakkındaki maruzatım bundan ibarettir.

Su işleri

Su işleri hakkında müzakeratta bulunacağım. Ve bir arkadaşımız da Samsun havalisindeki bataklıklardan bahsetti. Bunun hakkında ne yapabileceğimizi izah edeceğim. Bütçemizde 120 bin lira (görüyorsunuz) bir para vardır. Su işlerinde vaziyetimiz sekiz mıntakaya ayrılmıştır. Bu sekiz mıntakanm ufak tefek bazı mübrem işleri için lüzum görülen yardımları temin etmek için kabul edilmiş bir paradır. Ondan başka Çorluda asker ve muhacir ihtiyacı için çok mübrem olan bir su ihtiyacı vardır. Bununla onu da temin edeceğiz. Sonra burada bize her taraftan bilhassa Garp vilâyetlerinden sulama husunda zevk duymuş, menfaat hissetmiş olan köylerden, nahiyelerden ve bazı kaza ve vilâyetlerden müracaat vâki olmaktadır. Biz bunları yalnız devlet parasiyle değil, kendilerini de çalıştırarak onlara yardım prensipini takip suretile yapacağız. Onlar da memnun oluyorlar. Biz de az çok vazifemizi yapmış oluyoruz. Bunlar arasında Nazilli tarafında Bürhaniye kanalma smaî imalât için yardım ediyoruz. Uzunyaylada bir sulama meselesi var. Çayır için oraya yardım edeceğiz.

Buna mümasil daha birkaç ufak müracaatlar vardır. Bunlara da yardım yapmak niyetindeyiz.

Şimdi elimizde iki büyük su işi vardır: Birisi küçük menderes havzasının temizlenmesi ve Cellâd gölünün kurutulması işi, diğeri de Nilüfer suyu ve onun temizlenmesi işidir. Bunlara 936 senesinde de devam edeceğiz.

Evvelâ birini söyliyeyim. Küçük Menderes suyu üç buçuk milyon liralık bir teşebbüstür. Cellâd gölünün kurutulması ve Küçük menderes kanalının açılması işi, bu, o havaliyi feyezan suretiyle tahrip ettiği gibi ayni zamanda hastalık ve saire gibi âfetlerle halk üzerinde de tahribat yapmaktadır. Şimdiye kadar 19 kilometre tulünde kanal açıldığı gibi sınaî işler için icap eden projeler de hazırlanmıştır. Bu üç buçuk milyon liralık işten ameli olarak ne kazanıyoruz, netice nedir? Evvelâ Cellâd gölünün kurutulmasiyle 8 bin hektar arazi, diğer bataklıkların kurtulmasiyle 12 bin hektar arazi ve 50 bin hektar arazi de Menderes ovasının feyezanlardan kurtarılmasiyle kazanmış oluyoruz ki ceman 500 bin dönümlük araziyi kurtarmış oluyoruz. Bu arazinin çok feyizli ve mahsuldar olduğunu o taraf arkadaşlarım yakından bilirler.

Bursa ovasının ıslah, ameliyatına devam edeceğimizi söyledim. Bu da iki milyon 700 bin liralık bir iştir. Biz bunu geçen sene yaptığımız bir kanunda izah ederken söylemiştim. Yüzde 20 eksiğine durduruldu. İşte o yüzde 20 den yeniden nâtamam kalmaması için 550 bin liralık bir parayı Bursa ovasının eksiklerine sarfe deceğiz. Burada da 2500 hektarlık arazi kurutuldu. 20 köyün halkı sıtmalı idi. Bataklıkların kurutulması dolayısile sıtmadan kurtarıldı. Tabiî bunda sıhhat vekâletinin teşkilâtı da beraber çalışmıştır. Bataklıkların kurutulması suretiyle işte bu 20 köy ve 20 bin hektarlık Bursa ovası kurtarıldı. Şimdi birtakım dereler taş, çakıl, filân yuvarlamaktadır. Onların önüne geçmek üzere projeler yapıldı. Yakında ihalesini yaparak buna devam edeceğiz. Bunlar geçen senenin müvazene kanununa ve hesaplarına dahildir. Belki bu bütçede bunları sarahaten göremiyeceğiz. Diğer senelere de sari olmak üezre bir milyon liralık tahsisatı fevkalâde olarak verildiği takdirde: Vanda Şamram suyu (300,000 lira), Malatyada Derme kanalı (17,000 lira), Malatyada Sultan suyunun Sürgü suyuna teptili mecrası (30,000 lira), Adanada Seyhan ve Ceyhan mahmuzları (5000 lira) Çarşamba ve Terme bataklıkları nın bir kısmı 150,000 lira, Uzunyayla sulama işinin mütebakisi 30.000 lira, Tarsusta Berdan barajı 130,000 lira, Büyük Menderesete Tiribey ovasının sulanması 27,500 lira, Büyük Mendereste Atçe ovasının sulanması 9,000 lira, Harsumdu kanalı temdidi ve imalâtı smaiyesi 65,000 lira, Bursada Orhanelinin sulanması 13,000 lira, işlerimiz vardır.

Iğdırda mevcut Serdarâbat barajmdan bir tünel ile su alınmasına ait avan etütleri yaptık. İnşaatın Ruslar tarafından yapılmasını tetkik için bir Rus mühendisi bend mahalline gitmiştir. Bir de yapı işlerimiz vardır. Bu, biz Nafia vekâletine geçtikten sonra iltizam ettiğimiz bir iştir. Fakat şunu itiraf etmeliyim ki, oldukça ağır yük altında bulunuyoruz. Bütün vekâletlerin ve devlet müesseselerinin mürakabe etmek, inşalarına azçok adam tahsis etmek mesele oluyor. Fakat bunu da mümkün olduğu kadar yetiştirmekteyiz.

Merkezde 1,780,000 liralık kadar bir işin mürakabe ve nezaretini temin ettik. Vilâyetlerde iki milyon 822 bin liralık iş yapılmaktadır. Bunların projelerini yaptık, fen memurlarımız vasıtasiyle mürakabesini temin etmekteyiz. Ayni zamanda hükûmetin en ziyade bu işe alâkadar olmasının, bu işi bir elden çıkarmak isteyişimizin sebebi, Nafia Vekâdetinin mesul bir makam olduğunu nazarı dikkate alarak yeni devlet idaresinde binaların sistemlerinin azçok bir olmasını temin etmeğe çalışmaktır Buna mümkün olduğu kadar çalışıyoruz. Vilâyetlerde hükûmet binaları bir sistem dir. Kazalarda ve nahiyelerde de mümkün olduğu kadar binaların bir olmasına doğru gidiyoruz. Tedricen bunu tekemmül ettireceğiz. Bu münasebetle de. şu noktayı arzedeyim; malûmu âliniz bir memleketin mimarî tarzı o memleket tarihinin en canlı delillerinden birisi olacağından herkes kendi zevkine göre bina yaptığı takdirde millî bir mefkûre olarak hangisinin tarihe kalacağını tayin edemezsiniz. (alkışlar).

Bu münasebetle umumî beyanat sırasında Hüsnü arkadaşımızın suların ıslahı için buğday koruma kanunundan hâsıl olan paradan yardım edilmesini ileri sürdüğünü hatırlıyorum.

Hakikaten memlekette sulama meselesine ehemmiyet ve kıymet verilme zamanının geldiği kanaatindeyiz Her yerde boşa akan suların mümkün olduğu kadar mazarratından halkı ve araziyi masun bir hale koymak ayni zamanda bunlardan istifade etmek. Tabiî modern bir hayata girmeğe başlıyan bir memleket için bu işin esas vazifelerinden olması kanaatindeyim. Hükûmet bunu müdriktir. Hükûmet mümkün olduğu kadar bu yolda gitmeye çalışmaktadır. Bugün bütçenin umumî vaziyeti bu kadar imkân vermektedir. Hüsnü arkadaşımıza teşekkür ederim. Hakikaten çok canlı bir noktaya temas etmişlerdir. Kanaatlarına tamamiyle iştirak ediyorum.

İmtiyazlı şirketler

Arkadaşımız, Türker imtiyazlı şirketlerden bahsettiler. Onların üzerinde çalıştığımızdan dolayı bize memnuniyet şemesi gösterdiler. Kendilerine teşekkür ederim. Benim kanaatıma göre kendi ifadelerini teyidein söylemek isterim. İmtiyazlı şirketler meselesi, memleket istikbaline kavuştuktan, Lozan muahedesiyle istiklâlini temin ettikten sonra temamen. halledilmesi lâzım gelen bir pürüz vaziyetindedir. Ecnebî sermayesinin aleyhinde olmadığımızı, her hangi bir ecnebî sermayesinin memleketimizde iş yapmasına bir itirazımız olmadığını ve çok görmiyeceğimizi söyledik. Fakat yine evvelce söylediğimi teyiden söyliyeyim ki haklar menfaatlar mukabilinde olmak lâzım gelir. Eski idareden kalmış olan bu şirketleri bu hak prensipine bir türlü inandıramıyoruz, huzurunuzda açık olarak bunu söylemeği de vazife addediyorum. Vaktiyle bel ki iktisadî ve ticarî maksatlarla gelmiş olan bu sermayeler, ayni zaman da eski zamanın siyasî kokularını bir türlü unutamıyorlar. Mamaafih bunlarla elimizden geldiği kadar hak ve menfaat esası üzerinde mücadeleye ve anlaşmaya devam ediyoruz ve edeceğiz. (Bravo sesleri).

Size kısaca bir misalini göstereceğim, Bundan ibret alabilirsiniz. İstanbul elektrik şirketinin 1925 senesinde hasılâtı 2 milyon 717 bin lira iken 1935 senesinde 5 milyon küsür liradır.

Halli lâzım gelen bir suiistimal

Şirketlerde halli lâzım gelen bir sui istimal devam etmektedir. Istikrazlarını artırmak, her hangi bir işi mümkün olduğu kadar istikraz şekline koymaktır. Çünkü yüzde 8 faiz alıyor. Onu peşinen çekiyorlar. Ondan sonra kendi faiz ve - dividant - ı için büyük bir kısmını ayırıyor. Bütün bunlardan sonra da mütemadiyen vekâlete tarifelerin azlığından şikâyet ediyorlar. En hafif şekilde de olsa komisyonlarımızın yaptığı bir tarifeye şirketin muhakkak aksini iddia etmesi esastır. Tarifelerin azlığmdan ve saireden bahsetmek ve şikâyet eylemek suretiyle devam ediyorlar. Görüyoruz ki, bu kabil şikâyetleri kendilerine prensip ittihaz etmişlerdir. En haklı vaziyete bir komisyonun tenzil ettiği tarifenin bile şirket aksini iddia etmektedir. Evvelâ bu vaziyetin islâhı vazifesi karşısında bulunduğumuzu ifade etmek isterim. Amme işlerinden şirketlerin aldıkları paranm teferrüatı vardır, fakat tafsilini lüzumsuz addederim.

Şark Demiryolları müzakeresi

Doktor Fatma Memik (Edirne) — Şark demiryollarile cereyan eden müzakere hakkında sayın bakanımızın bizi tenvir etmesini rica ediyorum.

Nafia vekili Ali Çetinkaya (Afyon Karahisar), bugünün mevzuu arasındadır. Arkadaşımız isabet buyuruyorlar, kısaca izahat vereyim.

Şark demiryolları işinin müzakeresi yakında başlıyacaktır. Evvelâ müsâlât çıkarmak ve müzakereye yanaşmamak istediler, bilâhara hükûmetin ısrarı üzerine ve ikinci davetimizde sonra müzakereyi kabul ettiler, yakında geleceklerdir.

Şark demiryolları meselesi şudur: Vaktiyle yapılan istikrazlarla birtakım şimendüferler yaptırılmış. Ancak istikrazı tekeffül eden ecnebi şirket ayni zamanda şimendüfer yapmağı da üzerine almış,. Bu iş Abdülâziz zamanında başlamıstır. Diğer taraftan işletme imtiyazı da kendilerine verilmiş. Tarihi uzundur, 93 harbinden evvel yapılan birtakım hatlar vardır. Balkan harbinden önce yapılıp bilâhara Bulgarların eline geçen ve Balkan harbiyle sukût eden hatlar vardır. Nihayetünnihaye yalnız İstanbul - Edirne kısmı elimizde kalmıştır. Bu hattın işleme vaziyeti, şirkete, mülkiyeti tamamen devlete aittir. Bunda münakaşamız yoktur. Bunu, onlar da kabul ediyorlar.

Şimdi işletme esası şudur. Istanbuldan Edirneye kadar olan 300 kilometroluk hat asgarî 25 milyon lira kıymetindedir ve işletme sermayesi olarak bunların koyduğu para da 5, 5 buçuk, nihayet 6 milyon lira kıymetindedir. Şirket öyle bir mukavele yapmış ki, evvelâ 1923 senesinde readapsiyon esasına göre bir mukavele yapmak şeklinde iki maddelik bir şey imza etmiştir. Malûmu âliniz bu hat esasen Avusturyalılarmdır. Sonraları aksiyonlarını Fransızlar ellerinden almışlar ve readapsiyon mukavelesi esası üzerine Fransızların eline geçmesi kabul edilmiştir. 1929 senesinde burada Cümhuriyet devrinde bir mukavele imzalanmıştır. Bu mukaveleye göre şirket Cümhuriyet idaresinin eline geçtiğinden itibaren devlete borçlu olduğu bir hesabın neticesini tediye edecektir. Bu da 6 buçuk milyon frank kadar bir şeydir. Fakat yapılan mukavelede kilometro tazminatı yerine bir intizar hesabı diye bir madde kabul edilmistir. Bu intizar hesabı şirketin kovduğu sermaye senede bilmem nekadar para getirmiyecek olursa üst tarafı bilâhara ödenmek üzere intizar hesabına alınacak denilmiştir. Halbuki birinci, ikinci senelerden itibaren intizar hesabma bir takım paralar girmeğe başlamış ve safi hâsılatının 4 te birini devlete vermeği bir madde ile tespit etmiş olduğu halde ondan da on para vermemektedir. Şimdi hem on para vermez, hem de beş altı milyon lira sermaye ile 25 milyon liralık bir hattı işletir. Neticede intizar hesaplarında toplanan parayı kayden muhafaza etmek yolunu tutmaktadır. Vaktiyle bu maddeler nasılsa konmuş, şimdi mücadelemiz bunun üzerindedir. İntizar hesabını karşılamak üzere istediği tarifeyi kabul edeceğiz, o da bu tarife ile bunu kapatacaktır. Halbuki herhangi bir tarifeyi kabul edersek edelim bunu kapatmanın imkânı yoktur. Biz

[Arkası 8 incide]

Celâl Bayarın izahatı

İktisat Vekili Millî Ekonominin ana hatlarını mecliste anlattı

Ankara, 27 A.A. — Ekonomi Bakanı Celâl Bayar bütçe müzakeresi münasebetiyle söz almış olan hatiplerin ekserisinin şeker işine temas ettiklerini kaydederek, hükûmetin şeker sanayiini dahilî bir politika olarak elde tutmakta bulunduğunu söylemiş ve demiştir ki:

" Şekeri ucuzlatma işini de ehemmiyetli bir iş olarak ele almıştık. Hükûmet fedakârlık etti. Fabrikalar fedakârlık etti. Yalnız pancar eken müstahsilleri bu fedakârlığı davet etmedik. Onları serbest bıraktık. Şekerin, bu fiyat tenzili sayesinde istihlâki yüzde 39 nisbetinde artmıştır.,,

Ekonomi Bakanı şeker fiyatlarını indiren kanunun ana hatlarına kısaca temas ederek, "Hükûmet iki sene müddetle hariçten şeker ithal edecektir. Hariçten şeker ithaline sebep olan keyfiyet de, devlet hazinesinin birdenbire gümrük varidatını kaybetmemesi gibi basit bir sebepten doğmuştur. O iki senenin biri geçmiştir. Önümüzdeki sene de, yine o karar mucibince hariçten şeker gelecektir. Ondan sonra fabrikalar normal kapasitelerile çalışacaklardır. Ve memlekette pancar zürrai da fazla istihsal yapmak suretiyle menfaatlarının korunması için kendilerine daha fazla ekim kontenjanı verilecektir. Görülüyor ki mesele basittir.,,

Bu mevzu üzerindeki izahatına devam eden Celâl Bayar şeker fabrikalarının bir amme müessesesi olmayıp birer menfaat müessesi olduklarını işaret ederek şekerin yalnız gıda itibariyle ehemmiyeti ve memlekette herkesin bunu istihlâki noktai nazarından dahilî bir mesele olarak ele alındığını ve hükûmetin bu itibarla çok olan şeker müstehliklerinin menfaatını gözeterek şeker fiyatını indirmiş bulunduğunu söylemiş ve demiştir ki:

— Bundan sonra da indirmek imkânları hasıl oldukça bunda zerre kadar tereddüt etmiyerek müstehlikin menfaatını gözetecektir.

Bakan, şeker fabrikalarının kuruluşlariyle halka yaratmış olduğu refah ve servet derecesinin ehemmiyetini ve şeker istihlâki arttıkça bugün hesapsız açıldıkları ileri sürülen fabrikalara ilâveten bir çok fabrikalar daha açılmasına zaruret hasıl olacağını kydeden ekonomi Bakanı mevcut fabrikaların istihsal kudretleri ve fabrikaların zürra ile olan münasebetleri etrafında izahat vererek, geçen yıl Uşak mıntakasında pancar istihsalâtının noksan olması yüzünden fazla masrafa sebebiyet vermemek için Uşak fabrikasının işletilmediğini ve müstahsili zarara uğratmıyarak pancarlarının Eskişehir fabrikasında işlenilmiş olduğunu söylemiştir.

Emin Sazak (Eskişehir), sigorta işlerinden bahsederek bu işin tam mânasile devletçilik sistemimizin el koyacağı bir iş olacağını tebarüz ettirmiş, devletin bu işi inhisar idaresi gibi idare edebileceğini, bu sayede zirai sigortaya da imkân bulunmuş olacağını söylemiştir.

Berç Türker (Afyon), türizm teşkilâtına temas ederek bu iş için, bütçeye konulan tahsisatın azlığma işaret etmiş, başka fasıllardan tasarruf etmek suretile bu fasıldaki tahsisatın arttırılmasını istemiştir. Afyon mebusu, bundan başka turizm teşkilâtı yapılırken kambiyo meselesinin de nazarı itibara alınması lâzımgeleceği noktasında misaller göstererek ısrar etmiştir.

Celâl Bayar, tekrar kürsüye gelerek türizm hakkında ileriye sürülen mütalealara cevap vermiş ve ezcümle demiştir ki:

"— Türizm meselesi, hakikaten memleketin heyeti umumiyesine şamil bir tedbir a[illegible] suretile ancak hak olunabilir. Bu hususta hazırlanan bir kanun lâyihasını hükûmetimiz yakında yüksek meclise arzedecektir. Turizm işinin sihirbaz değneği ile hallolunmasma imkân yoktur. Memlekete türist celbetmeğe ve onlardan intifa etmeğe çalışacağız.,,

[İktısat Vekilinin beyanatının son kısmını, elimize geç geldiği için yarısını koyacağız.]

TAN

ABONE VE İLÂN ŞARTLARI:

	Sigortalı Türkiye için	Sigortasız Türkiye için	Sigortasız Dışarı için
	Lira K.	Lira K.	Lira K.
1 aylık	1 50	1 35	— —
3 „	4 50	4 —	8 —
6 „	8 30	7 50	14 —
1 yıllık	17 00	14 —	28 —

İlân için İlâncılık Şirketlerine müracaat edilmelidir.

Küçük ilânlar doğrudan doğruya idaremizce almabilir.

Küçük ilânların 5 satırlığı bir defalık 30 kuruştur. 5 satırdan fazlası için satır başma 5 kuruş alınır. Bir defadan fazla için yekûndan % 10 kuruş indirilir.

Memleket harıcına sigortalı abone yazılmaz.

ÖLÜM

Cümhuriyet Halk Partisi Beyoğlu kazası başkanı ve Baro ikinci reisi avukat Bay Mekki Hikmet Gelenbeğin biraderi ve yüksek ticaret ve iktisat mektebi muallimlerinden Bay Zeki Mazlum Alaybek'in kayın biraderi İş Bankası daire müdürü Bay Eşref Hikmet Gelenbeğ irtihal eylemiştir.

Cenazesi yarın saat on buçukta Cerrahpaşa hastanesinden kaldırılarak Bakırköyünde aile makberesine defnedilecektir.

Bugün matinelerden itibaren
MELEK Sinemasında
2 film birden
1 - ANNA KARENİN
Greta Garbo -
Frederic March
2 - BULUNMIYAN ADA
MYRNA LOY -
William Powell
Yaz fiyatları: 20-25-35 kuruş.
Hamış : Melek ve İpek sinemalarının kuponlar keşidesinde kazananların hediyelerini almak üzere Melek sinemasına müracaatları.

Olacak şeyler

1940 Harbi

Yazan: H. G. Wells — 33 — Çeviren: Nuri Mahmut

Dün akşam rüyamda gördüm. Hepsi büyük azametli, dev gibi insanlar

— Ümit ederim ki bu iş bize yeni ihtira ettiğimiz "sulh gazi" ni kullanmak fırsatını verecek...

Diğerleri telefon muhaveresini inkıtaa uğratmamak için tasdik makamında başlarını salladılar.

*

Derebeyi henüz yataktan kalkmış, daha gözlerini uğuşturuyordu. Kapı çalınarak içeri Burton girdi; Strongu sessizce selâmladı.

— Ne haber Burton?

— Efendim, nihayet müspet bir haber alabildik.

— Ne o?

— Gordon, zannettiğimiz gibi denize düşmemiş. Bir balıkçı onu Akdeniz sahillerine doğru yollanırken görmüş. Belki de arkadaşlarına mülâki olmuştur.

Derebeyi bozuldu. Can sıkıntısını izhar eden derin bir sesle:

— Peki, ne olacak, dedi.

— Ne mi olacak? Geri gelecek, fakat beraberinde taraftarlarını da getirecek.

Bütün zayıf adamlar gibi aczine küfürle galebe çalmak itiyadında bulunan "Bir-şehir" in hâkimi mutlakı açtı ağzını, yumdu gözünü. Burton ancak sözlerinin son kısmını anlıyabildi.

— Hepsinin Allah müstahakkını versin. Tayyarecilerin de, makinistlerin de, tayyare kurulunun da, gaz yapanların da! Niçin hepsini öldürmedik? Niçin onlara makinalarla uğraşmağa müsaade ettik? Niçin ben de uçmak hevesine düştüm?

— Fakat bunda niçin demeğe ne lüzum var? Tayyarelere ihtiyacımız vardı. Şayet biz başlamasaydık başkaları tayyare ve gaz bombası kullanmağa başlıyacaklardı. Bu hava kurulu azaları ne de olsa gelip işle-[illegible] müdahale edeceklerdi.

— Evet Burton, hakkın var! Bütün fennin Allah müstahakkını versin! Harp ne güzel onu mahvetmişti. Niçin tekrar başlamasına müsaade edildi?

Hiddetle odayı arşınlamağa başladı. Önüne ne gelirse tekmeliyor, deviriyordu. Dudakları fırtınaya tutulmuş kuru yapraklar gibi hiç durmadan oynuyor, anlaşılmaz küfürler fısıldıyordu. Nihayet tekrar Burton'a dönerek:

—Ben dünyada tabiî olan her şeyin düşmanıyım. Dün akşam rüyamda Cabal'in arkadaşı tayyarecileri gördüm. Hepsi büyük, azametli, siyah, gece gibi karanlık devler. Hem de insana benzer yerleri yok, makina, evet makina gibi... Hiç durmadan bombardıman ediyorlar!

— Zannedersem burasını da bombardıman etmeğe gelecekler?

— Gelirlerse gelsinler. Görecekleri var. Son demimize kadar mücadele edeceğiz. Gordon kaçtığındanberi muavinleri pilotlardan bir ikisi ile görüştüm. Cesur çocuklar. Bir şeyler yapabilirler... Evet, sonuna kadar savaşacağız. Elimizde rehinler var... Onları öldürmediğimize şimdi o kadar memnunum ki.. Harding! İyi ki aklıma geldi. Belki o bize gaz hakkında bir şey söyliyebilir. Zehirli gaz! Ah, bir istimalini öğrensek. Çağır, çabuk Hardingi çağır. Kollarını koparmak, dişlerini boğazından aşağı dökmek mecburiyetinde kalsam onu söyleteceğim. Öldürüp söyleteceğim. Çağır, çabuk gelsin!

Burton kapıyı açtı, dışarı çıkmadan sesini yükseltti. İki muhafız belirdi. Derhal Hardingi getirmelerini emrettikten sonra tekrar derebeyine döndü.

Düşünülen tedbir çaresiz de olsa derebeyi yapacak bir şey bulduğunu düşünerek pek memnun olmuştu. Nihayet ellerini kollarını bağlıyarak düşmanı beklemiyecekti ya! Hem de bu "dünya üzerinde kanatlar" bir avuç adamdan ibaretti. Evet, kendileri gibi et ve kemikten insan. Sihirbaz değil. Bir zaman ne de olsa yere inmeğe mecbur olacaklardı; daima havada kalacak halleri yoktu ya! İşte yere iner inmez onlara kim olduğunu gösterecekti. Rudolf Strong öyle zannettikleri gibi kolay yutulur lokmalardan değildi.

Muhafızlar içeri Meri ile Hardingi getirdiler. Strong ümit dolu düşüncelerine nihayet verdi. Hardinge dönerek bağırdı:

— Bu hava kurulu hakkında ne biliyorsan söyle, yoksa... Gazleri var mı? Ne türlü gaz?..

İhtiyar doktor hiç tavrını bozmadan:

— Gaz hakkında hiç malûmatım yok!

— Maskeler nerede, ne oldu?

— Hepsi depoda olduğu gibi duruyor.

— Kullanmasını biliyorsun ya, bize göster'

— Kullanabilecek halleri var mı ki, göstereyim. Hem ben size harp hususunda hiçbir suretle yardım edemem.

Derebeyi yerinden fırladı. İki muhafız Hardingin kollarına yapıştılar. Strong vurmak için elini kal-[illegible] bir çığlık kopardı, el vurmadan aşağıya indi. Aklına bir şey gelmişti.

Yarı kendine, yarı doktora:

— Evet. Sen ibret olacaksın. Herkesin içinde seni söyleteceğim ki, halk görsün, benim emirlerime, arzularıma karşı durmak neye mal olur? Haydi beni takip edin.

Derebeyi önde, diğerleri arkada Bir-şehirin meydanlığına geldiler. Çok geçmeden Roksana da kendilerine refakat etti.

Strong halkın toplanması için emirler verdi. Yarım saat içinde meydan hıncahınç dolmuştu. Strong nutuk vermek için bir tahta kutunun üstüne çıkmak üzere idi ki, uzaklarda bir gürültü işitildi. Gayriihtiyarî herkes nefes almadan korkarcasına sükût edip kulak kabarttı. Gürültü gittikçe çoğalıyordu. Herkesin yüzünde bir istifham işareti belirdi.

Fakat çok beklenmeğe lüzum kalmadan ufukta üç tayyare göründü. Bunlar yeni bombardıman tayyareleri idi. İlerleyişlerindeki heybet bütün seyircilere dehşet saldı. Derebeyi derhal dürbünlerini kavradı ve gelen düşman tayyarelerini tarassuta koyuldu.

Bir dakika sonra eski itimadını kazanmış, etrafa emirler veriyordu. Bir-şehir tayyarelerinin uçmasına Burton bizzat nezaret edecekti.

Roksana Strong'tan aldığı dürbünle hem yaklaşan tayyarelere bakıyor, hem de derebeyinin verdiği emirleri dinliyor, icap eden noktaları aydınlatıyordu.

[Arkası var]

Herkes merak ile havadan heran bir tayyare görünmesini bekliyordu

Kont Sforçanın ifşaatı

İngiltere bir İmparatorluk değil bir Cumhuriyettir

İmparatorluk Dominyonlarının sömürgelikten çıkmalarında Türklerin büyük rolü olmuştur

"Le Soir,, gazetesinde Kont Sforça şunları yazmaktadır:

Hakikatte, "Britanya İmparatorluğu" denilmeyip te "Britanya Commonwealth" i denilmesi icap ettiğini bilen Avrupada kaç kişi vardır?. "Commonwealth" aynen "Res publica" yani Cümhuriyet demektir.

İngilizler, herkesin bildiği gibi, tarifleri sevmezler. Bu tarifi veren bir Kanadalı, Sir Robert Borden oldu ve şöyle izah etti:

"Britanya Commonvealth'i, her birisi sadakat yemini etmiş ve mütekabil münasebetleri henüz inkişaf halinde bulunan bir Milletler Cemiyetidir.,,

İngiliz müstemlekelerinden ilk defa olarak, Kanada, 1791 de iki teşriî meclis yapmıştı. Bunlardan biri Fransız Kanadalılar, öteki Anglo Sakson Kanadalılar içindi.Ve yine,Londrada büyük hayretler uyandırarak, İngiliz mallarına gümrük resmi koyan, 1859 da Kanadalılar olmuştu. Bu, müstemlekelerin müstakil olmağa başladıklarına ilk işaretti. Umumî harp, Dominionlar reislerinin İmparatorluk harp kabinesine alınmak suretile bu istiklâli resmen tanıttı.

Fakat İngilterede bir vaziyetin dönüm noktasını bir metin değil,bir vakıa teşkil eder. Dominionların tam istiklâlinin nihaî isbatı 1922 senesi Eylûlünde oldu. Lloyd George, Fransızlarla İtalyanların Türklere karşı yeni bir harbe girmek hususunda gösterdikleri mukavemetten (ki bu mukavemetin ruhu olduğumu söyleyebilirim) sinirlenerek, Mustafa Kemale karşı mücadelesine,kendilerine sormadan Dominionları da sokabileceğini zannetmişti. Bunun üzerine Kanada Başvekili Protesto etmiş ve Lloyd George'a sadece, Kanadanın serbest bir memleket olduğunu, Türkiye ile bir kavgası olmadığını söylemişti. O zamanlar, ben Pariste sefirdim. Türkiyede müşterek bir Fransız-İtalyan politikası takip edilmesi lehine çalışmış ve iyi neticeler elde etmiştim. Birkaç ay sonra, Pariste Lord Curzon'u gördüm ve Bonar Lav tarafından istihlâf edilen Lloyd George'un tekrar iktidar mevkiine geçmek ihtimali olup olmadığını sordum. Bana cevaben:

— Hayır, dedi, Türkler meselesinde Kanadaya karşı düştüğü müthiş hatâ, onun tekrar ve asla iktidara geçmesini imkânsız kılmıştır.

Lloyd George

NOTLAR

Bir yara

Sebebi nedir bilmiyorum, son günlerde sokaklarda kadınlara lâf atanların sayıları, değil kadınların, benim bile nazarı dikkatime çarpacak kadar arttı. Bundan bir sene kadar evvel, eğer yanılmıyorsam, zabıta bu mesele ile fazla alâkadar oluyordu ve az çok, "lâf atmak,, denilen içtimaî düşkünlüğün önüne geçilmişti.

Geçenlerde bu sütunda, Beyoğlundan, sular karardıktan sonra bir kadın için, hattâ yanında bir erkek bile olsa, geçmenin bir cehennem azabı olduğunu söylemiştim. Meğer bu, yalnız, karanlıklara bürünerek cesaret alan bir küstahlık değilmiş. Güpe gündüz de ayni ahlâksızlık yapılıyor.

Daha dün, iki hâdiseye şahit oldum. Büyük bir mağazada idim. Ayakkabı dairesinde bir genç kadın iskarpin prova ediyordu. Yanı başında iki genç ona bakıyorlardı. Nihayet birisi sokuldu:

— 8 haziranda bir müsameremiz var, dedi, siz de gelir misiniz.

Genç kadın şaşırdı, kıpkırmızı kesildi ve şunları kekeliyebildi:

— Sizi tanımıyorum. Ne cesaretle bana böyle bir teklifte bulunuyorsunuz?

Delikanlılar, kendini daha feci bir taarruzdan kurtarmak için iskarpin almaktan vaz geçerek âdeta koşa koşa mağazadan çıkan genç kadının arkasından dudak bükmekle iktifa ettiler.

İkinci hâdiseye tramvayda şahit oldum, fakat bunu anlatmama hicabım mânidir. Yalnız işin büyük bir esefle karşılanacak tarafı, taarruzdan bizar olan kadın, kan ve ter içinde, fazla kalabalık bu tramvaydan inerken, tramvayda bulunanların mühim bir kısmının arkasından gülmeleri idi.

Ben, kendi hesabıma, yerin dibine geçtim. Klaksonları susturduk, bu terbiyesizleri nasıl susturmalı?

Fikret ADİL

Yunan Veliahdı dün Midilliye gitti

Atina, 27 (Tan) — Veliahtle Başbakan Metaksas, dün gece yarısı Speca muhribile Atinaya dönmüşlerdir Veliaht, kısa bir tavakkuftan sonra, ayni muhriple Midilli adasına hareket etmiştir.

Midilli adası civarında manevralar yapmakta olan Yunan donanması, manevra programını pazar akşamı ikmal edecek ve pazartesi günü Faler limanına dönecektir.

Yunan partileri

Atina, 27 (Tan) — Ahali partilerinin birleşmesi hakkındaki faaliyetlere devam edilmektedir. Çaldarisin, Ahali partisinin birleşmek hususundaki noktai nazarını tetkik eden Teodokis henüz bir cevap vermemiştir. Gazeteler, islâhatçı ahali partisi liderinin birleşmeği kabul ettiğini yazıyorlar.

Yunanistan ve komünizm

Atina, 27 (Tan) — İşçi ve çifçi partisi lideri Papanastasiu Komünistlik hakkında bir beyanat vermiş, komünizm prensiplerinin başka memleketlerdeki tatbik tarihçesini yapmıştır. Lider, bu rejimin Rusyada verdiği neticeyi izah ettikten sonra şunları söylemiştir:

"— Komünizm rejimi, bütün Avrupada kabul edilmiş olsa bile Yunanistana en sonra gelebilecektir.,,

Çinde zorlu kaçakçılar

Tiyençin, 27 (A.A.) — Koreli, 150 kaçakçı, gece yarısı Pukow'a gitmekte olan bir trenin üçüncü sınıf kompartımanlarına hücum ederek içerideki Çinli yolcuları zorla dışarı atmışlar ve sonra bu kompartımanlara 552 balya suni'î ipek yerleştirmişlerdir. Bu kaçakçılar evvelce beynelmilel ekssprese yanaşmak istemişlerse de Japon zabıtası, çekilip gitmelerini kendilerine ihtar etmiş olduğundan savuşmuşlardır.

ROMANOFLAR NASIL ÖLDÜRÜLDÜ

Yazan: Aleksandr Kerenski No. 4 Tercüme eden: M. Râsim OZGEN

Rasputinin dinî maceraları çok geçmeden her tarafa yayılmıştı

Rusyanın ittifak zümresinde bulunmaması!... Çarın toprağın üzerinde ölü yatması!.. Denebilir ki, çarın ve memleketin mukadderatı... Bizim bilmediğimiz bir âlemde ve hatırımıza gelmiyen şekilde evvelden taayyün etmiştir.

Madam G. nin, Çarın âkıbeti hakkında söylediği şeylerden heyecana kapılan Demidof:

— O halde Rusya ne oluyor? diyor.

— Ben, yalnız karla örtülü bir ova görüyorum. Bu ovada, rüzgârın harap ettiği damı ile, tek bir kulübe var.

Tarihin canlı inkişafını şahsan, gören ve hissedenler.. Kâinatın gizli, görünmiyen hareketlerini görebilecek halde yaratılmış olanlar... Bu yazdığım şeylere, her halde, istihfafla tebessüm etmezler.

Fakat biz.. bu üç buudlu dünyamızda.. Mukadderat birliğine rağmen, Çarskoye - Selo faciasını, Rusyanın siyasî hayatından ayırmak ve öylece mütalea etmek mecburiyetindeyiz.

Buradaki mevzuumuz, ikinci Nikolanın, imparatoriçe Feodorovna Aleksandra ve Rasputinin temsil ettikleri korkunç beşeri faciadır.

II

Rasputinin kudreti

Facianın başı 1906 senesidir.

Rusyanın son hükümdarının sarayında, Fransayı temsil eden son Fransız sefiri Maurice Paleologue, çariçe hakkında yazdığı kitabında, bu tarihi şöyle tesbit ediyor: "Rusya tarihinden elim ve hatıralarda kalacak bir tarih,, Sonra, devam ederek: "Bu andan itibaren.. imparatorla imparatoriçe süratle ve kendi elleri ile mutlakiyet idaresini tahrip etmiye başladılar.,,

Evet.. Onlar, mutlakıyet idaresini yıkıyorlardı ve kanaatlerince, onlar bir şey yapmasalar bile, bu idare, gene yıkılmıya mahkûmdu.

1906 senesi onların ahret yoluna başladıkları hareket noktasıdır; çünkü bu sene "Mukaddes adam,, "dostumuz,, Rasputin lâkabını alan Gregori Efimoviç Novik umumî harpte Rusyanın başkumandanı olan Grandük Nikola ile karısı Karadağlı Prenses Anastazinin himayeleri ile çariçenin hususî papası ve Sen Petersburg ilâhiyat akademisinin rektörü meşhur zahit, piskopos Teofanesin takdisiyle hükümdarın sarayına girdi.

Bu hayrete şayan adamın gençliğine dair bilinen şeyler pek azdır.

O. Tobolsk evaletinde Pokrovskoya köyünde doğmuştu. Yazması, okuması yoktu. Gençliğinde, sefahatle, sarhoşlukla ve serserilikle vakit geçirmiş, hayvan hırsızlığı ile geçinen babası gibi hırsızlık etmişti.

Rasputin, diğer birçok Siberyalılar gibi arabacılık da etmiş ve arasıra gelen seyyahları, evaletin en uzak köşe bucağında gezdirmişti. Bir gün çok uzakta olan bir manastırı ziyarete giden bir papası götürüyordu. Tabiî, yolda uzun uzun onunla konuştu. Kimbilir, papasın telkinatı, belki de, içinde o zamana kadar uyuyan bir noktaya dokunmuştu, ki bu kadın avcısı köy serserisi birdenbire değişti. Gidişini değiştirdi; yaptıklarına nedamet etti; dindarlaştı Azgın hislerini dualarla, oruçlarla teskin etti ve kiliselere devamla vakit geçirmiye başladı.

Bir manastırda, uzun zaman, kapandıktan sonra, köyüne, başka bir halde geldi. Az sonra oturduğu çiftliği, ailesini de terketti. Rusyanın dört köşesini dolaşmıya, bir manastırdan diğer manastıra gitmeye başladı. Nihayet, o da bir vâiz olarak o r t a y a çıktı. Kadın olan müridlerine günah ve nedamete müstenit, dinî hezeyanla şiddetli bir şehvetperestlik halitası olan akidesini telkin etmeye başladı. Çok geçmeden, Rasputinin dinî maceraları, bir yığın mübalâğalara sarılarak, bütün Rusyaya yayıldı; bu meyanda Sen - Petersburgda da duyuldu Rasputine dair dönen rivayetler: Kutsiyet, Allahtan ilham gibi hikâyelerle beraber zevk ve sefahate rezaletlere taallûk eden şeylerdi. Bazan bir rivayette, iki cihet.. iyilik ve fenalık biribirine karışıyor.. Garip bir muamma şeklini alıyordu.

Rasputin Novoye Vrenya gazetesinde beyanatında: "Siberyada iken birçok kadın müridlerim ve bunların arasında, saraya yakın sıhriyeti olan madamlar vardı. Onlar Allaha daha yaklaşmak istedikleri için bana geliyorlardı. Allaha, götüren en kısa yol, alçak gönüllülükten geçer. Onların hepsini hamama götürüyor, soyunduruyor, ve beni yıkamalarını emrediyordum. Dediklerimi yapıyorlar ve Allaha karşı mahviyetlerini ispat ediyorlardı.,,

"1904 - 1905" teki ilk ihtilâl senelerinde, Rasputin, Sen - Petersburga yeni gelmişti. Yıldızı, süratle yükseliyor, parlıyordu. Kiliselere mensup hatırlı zevatı, din cemiyetlerini, gençlik mahfellerini ve bilhassa, bunların genç kızlara ve kadınlara ait olanlarını ziyaret etti. Onun kudsiyetinin kilit taşı kadınlardı ve bu yüzden, ona, "mukaddes şeytan" deniyordu.

Evinde yaşamış olan bir kadın Gregorinin günlük hayatını şöyle tasvir ediyor:

"Bol bol içiyordu. Yanında bulunduğum müddetçe, sık sık sarhoş olduğunu görüyordum. Sofrasına, çalışma odasına giren kadınların hiçbirini hor görmezdi. Ekseriya, herkesin önünde, yaptığını gizlemiye lüzum görmeden içlerinden birini çeker yatak odasına götürürdü. Alelûmum sarhoş olduğu zaman kadınlara kendisi yanaşırdı. Tabiî halde bulunduğu vakitlerde, bilâkis kadınlar sataşmıya başlardı. Çok defalar, dinî bir mahiyet verdiği taşkın hayasızlığı ile: Sizi kirlettiğime zahip olursunuz.. Hâşâ Bilâkis sizi tasfiye ediyorum,, dediğini işittim.

Rusyada, her zaman mevcut olan yarım müteassıplar da, yarım şarlatanlarda görüldüğü gibi Gregoride de, zevk ve safa ile ibadet çılgınlıkları biribirini takip ediyordu; en rezilâne eğlenceden sonra, kolayca derin bir huşu içinde dinî vecde daldığı görülüyordu. Arzu ettiği zaman, istediği hale girmesini biliyordu.

Rasputin hakikî bir zahit olan ve bir aziz safiyeti içinde yaşıyan Sen - Petersburg ilâhiyat akademisi rektörü piskopos Teofanesi "ibadete olan istidadı,, ile, imanının, insanı tesiri altına alan kudreti ile, hele bulanık ve cahil fikri ile İncili tefsirde gösterdiği derin hikmeti ile hayran ve teshir etmişti.

Teofanesten sonra, onu Hermojen ve daha birçok onun gibi nüfuzlu piskoposlar takdis ve tebcil edince, Rasputinin kutsiyet şöhreti parladıkça parladı ve onu, o devirde, ortodoksluk cereyanları ve çeşit çeşit mezheplerin tesirleri içinde yaşıyan salonlarda bir peygamber, bir kâhin payesine eriştirdi.

(Arkası var)

İTTİHADI MİLLÎ TÜRK SİGORTA ŞİRKETİNDEN:

B İ R İ Z A H

" FÖNIKS DÖ VIYEN " sigorta şirketinin iflâsı neticesinde hali acze düştüğü ve tasfiye edileceği gazetelerde bildirilen " TÜRKİYE MİLLÎ " sigorta şirketinin adı, bazı gazeteler başlığında sırf "MİLLI Sigorta Şirketi" olarak kaydedilmiş olmakla, isim müşabeheti dolayısile Şirketimizin mevzuubahs edildiği zannı bazı kimseler nezdinde uyandığı öğrenilmiştir.

Matbuatta sözü geçen "FÖNİKS DÖ VİYEN" ve "TÜRKİYE MİLLÎ" sigorta şirketlerile şirketimizin hiçbir alâkası olmadığı sayın müşterilerimize bildirilir.

Galatada, Unyon hanında kâin

İTTİHADI MİLLÎ TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

3888

Maarif Vekilinin Meclisteki izahatı

Vekil, umumî kültür meselelerini anlattı, tenkitlere cevap verdi

Orta mekteplerde çift tedrisat yapılacak, mektep, muallim ihtiyacı karşılanacak

İlk, orta ve yüksek tedrisat işleri

Maarif Vekili Saffet Arıkan evvel ki gün maarif bütçesinin müzakeresi esnasında şu izahatı vermiştir:

"Sayın arkadaşlar, evvelâ kürsüde söz söyliyen hatiplerin hakkımda ki teveccühlerine teşekkür eder ve müsaade buyrursanız maarif bakanlığımın ilk, orta veya yüksek tedrisat hakkındaki düşüncelerimi söylemek isterim. Bu suretle zannederim hatiplerin birçok suallerine de cevap vermiş olacağım.,,

Maarif Vekili Saffet Arıkan

İlk tahsil meselesi

Maarif Vekili bu başlangıçtan sonra maarif meselesinin hangi cephelerden mütalea edildiğini anlatarak bunun ilk plânında vatandaşa verilecek bilgi ve onu takip eden bu bilginin hangi muallim tarafından verileceği işi ve daha sonra da mektep açılması işi geldiğini işaret ederek bugün için nüfusu umumiyenin yüzde 12 si ilk tahsil çağında olarak kabul edildiği takdirde ilk tahsil çağında 1,850.000 çocuk bulunduğu, buna karşı şehir, kasaba ve köylerde 658 bin çocuk okumakta bulunduğunu söylemi ve demiştir ki:

"Görülüyor ki bu mevcut hakikaten okuması lâzımgelen mevcudun üçte biridir. Bunu kasaba ve köye taksim edecek olursak takriben 370 bini köy okullarında, 310 bini de şehir mekteplerinde okumaktadırlar. Biz köylerimizi nüfusu umumiyemizin yüzde 75 i kabul edersek görülür ki şehirlerde okuma çağında bulunan çocuklar yüzde 68 dir. Köylerde ise ancak yüzde 25 i okumaktadır. Hakikî durum ve realite budur.,,

35 bin köyde muallim yok

Saffet Arıkan bundan sonra ilk öğretmen mevcudunun 13.834 den ibaret olduğunu söyliyerek bunların şehir ve köylerde suret inkisammı anlatmış ve ilk öğretmen mekteplerinin her yıl 650 kadar mezun vermekte bulunduğuna işaret etmiş ve demiştir ki:

"İlk öğretim kadrosundan her sene tekaüt, istifa ve sair suretlerle çıkanları bundan tenzil edersek elimize takriba her sene 300 350 muallim geçiyor demektir. Bu, normal senelerdedir. Beş bin köyde muallim bulundurabildiğimize ve memleketimizde 39.000 köy olduğuna göre daha mektebi ve muallimi bulunmıyan 35 bin köyümüz var demektir. Eğer biz bu 35 bin köye muallim bulmak için her sene çıkan 300 - 350 muallimi bekliyecek olursak takribî bir hesapla bir asır beklememiz lâzımdır...

Demin arzettiğim gibi bakanlık her şeyden evvel realiteyi gözönünde bulunuyor.,,

Sözlerine devam ederek köyleri - mizin nüfus inkısammı anlatmış, bunların muallim ve mektep ihtiyacını karşılamaktaki güçlükleri tebarüz ettiren Saffet Arıkan, demiştir ki:

Cümhuriyet ordusu bir mekteptir

"Muhterem arkadaşlar, düşündüğümüz şudur: Bugün başta kahraman ordumuz bütün memlekete şamil ve başlarında binlerce zabiti olan bir mekteptir. Bahusus harf inkılâbından sonra orduda okuma yazma bilenlerin miktarı yüzde 90 ı geçmiştir. Hele küçük zabitlik yapmış olanlar bugün köylerde mükemmelen muallimlik yapmaktadırlar. Bu son aylar zarfında bu işle alâkadar olan arkadaşlarımız Ankara civarında 8,10 köy gezdiler.Buralarda öyle elemanlara rasgelmişlerdir ki, bunlar orduda küçük zabitlik yapmış, okumak, yazmak öğrenmişlerdir. Bunlar köylerinde çocukları başlarına toplıyarak kendilerine okuyup yazmayı öğretmektedirler.,,

Saffet Arıkan bundan sonra orta tahsil programlarını mevzubahs ederek demiştir ki:

"Bu bir küldür. İlk tahsil, orta tahsil, lise tahsili çocuğun çağına göre ayrılmış bir iştir. Bakanlığın bu hususiaki noktai nazarı bilhassa müsbet ilimler sahasında bunun bir kül halinde mütalea edilmesidir.

Orta tahsil ve kitap işi

Bunun için bakanlık bir senedenberi İstanbul üniversitesi, yüksek mühendis mektebi, yüksek muallim mektebi, Ankaradaki ziraat enstitüsünde bulunan Türk ve ecnebi profesörlerden istifade etti. Bizim gayemiz şudur: Müterakki ve medenî her memlekette bir talebe ilk sınıftan üniversitenin son sınıfına kadar bilhassa orta mekteplerde fizik, şimi riyazye ve tabiiyede ne gibi şeyler elde etmeleri lâzımdır. Bunun müfredatını tesbit ettik. Binaenaleyh bugün esaslı larak bir son orta mektep, yüksek mektep programı elimizde hazırdır. Yalnız bunun kitabını yazmak meselesi kalmıştır. Tercüme etmekle veya herhangi birine yazdırmakla olmaz. Bunun tercümesinden sonra hususî komisyonlara veya bu işten anlıyan bu işin kompetanına ve pedagog muallimlere bu şekilde yazdırılacaktır. Bu suretle bakanlığın tek kitabı meydana gelecektir. Orta öğretimde en çok sıkıntı çektiğimiz şeyi huzurunuzda itiraf etmek mecburiyetindeyim, mual'im meselesidir.

Arkadaşlar, cümhuriyetin ilânında orta mekteplerde 9.800 talebe vardı. Bu talebeye mukabil 1900 hoca vardı. Bunun şükranla arzetmek isterim ki, bugün 63 bin talebemiz vardır, fakat buna mukabil hocaların yekûnu 2100 ü geçmemekte ve bir taraftan talebe miktarı altı yedi misli tezayüt ederken hoca miktarı hemen hemen ayni rakamda kalmıştır. Bunun için muallimlere munzam dersler verilmesi mecburiyeti hâsıl olmuştur.,,

Orta mekteplerde çift tedrisat yapılacak

Saffet Arıkan bir kısım talebenin mecburen açıkta bırakıldığını esefle bildirdikten sonra hocasız mektep açmaktan bir fayda gelemiyeceğine işaret etmiş ve sözüne devam ederek demiştir ki:

"Bu sene bunun için bulduğumuz usul çift tedrisat yapmaktır. Yani öğleden evel 4, öğleden sonra 4 saat okutmak. Zaten orta okullarımızın ders saati dört saattir, bu suretle hem sınıfları azaltmak hem de mektep binalarından ve mektep heyeti talimiyesinden istifade etmek istiyoruz. Çok gayretli, hamiyetli ve fedakâr olan muallimlerimizden bir parça daha feragat istiyerek bu çocuklarımızı mektepte okutmak çarelerini araştırıyoruz. Belki bu sene sıkışık olan bazı yerlerimizde 10 - 12 orta mektep açmak lüzumu kat'î dir. Mektep hocası bulmak için Hüsnü arkadaşım çok iyi bir noktaya temas ettiler . Buyurdular ki, ilk öğretim muallimlerinden buraya acaba orta mektep için hoca bulamaz mıyız?

1200 muallim ortamektep öğretmenliğine namzet

Arkadaşlar, bakanlık çarenin bunda olduğunu birçok incelemelerden sonra anlamıştır. 4-5 ve 6 sınıflı ilk öğretmen mektepleri mezunlarından üç sene, dört sene iyi sicil almış, muvaffak olmuş muallimlerimiz için bir imtihan açmak istiyoruz. Bu imtihan haziran sonlarında yapılacaktır. Evvelce vilâyetlerden aldığımız malûmata göre, takriben 1200 kadar hoca bu işe namzettir. Biz bunları imtihan neticesinde kaç kişi muvaffak olursa, bunlardan ehliyetname almak istiyenleri ehliyetname kısmına ayıracağız. İstemiyenleri de bir sömestr için Gazi Terbiye enstitüsünde kursa tâbi tutacağız. Bunlar da burada Gazi enstitüsünden çıkanlar gibi muameleye tâbi tutulacaklardır. Bu suretle her sene 250 - 300 belki daha fazla ne mümkün olursa acele yetiştirmek suretiyle orta mekteplerin ihtiyacını karşılamağa çalışacağız. Bunadn sonra liseye ait olan kıymetli kısımları da liselere teksif etmek imkânını elde etmiş bulunacağız. Bunun için bütçede bir fasıl vardır. Takriben 350 kadar muallimin Gazi terbiye enstitüsüne gelip kurs görmeleri için tahsisat konmuştur.

Saffet Arıkan meslek mektepleri hakkında da demiştir ki:

Meslek ve san'at mektepleri işi

Sanat mektepleri 935 yılından itibaren vekâletimize intikal etmiş bulunmaktadır. Ondan evvel bizde mevcut olan mektepler kız sanat mektepleri, akşam kız sanat mektepleri, ticaret lise ve orta okullarıdır. Bir arkadaşımızın bahsettiği gibi sanat mekteplerinde en ziyade korkulacak şey maksattan fazla talebe yetiştirmek yani bir sürprodüksiyon karşısında kalmaktır. Bunun için yüksek başkanlığım emriyle bir komisyon teşkil edildi. Bu komisyon sanat mekteplerimizde ne olmalı, nasıl olmalı, neler tedris edilmeli ve tedrisat nasıl takip olunmalı diye tetkik etti. Çırak mektepleri açılacaktır. Bunlar sanat mektepleri olan yerlerde sanat mekteplerinde, olmıyan yerlerde yeniden açılarak tesis edilecektir.

Pratisyen ustalar yetiştirmek üzere daha pratik yoldan gitmek için akşam mekteplerinden istifade edilecektir.

Memleketin endüstrisine uygun elemanlar yetiştirmek üzere sanat mekteplerine muallim bulmak ihtiyacı karşısında ilerde bir teknik ve bir de politeknik açmağı tasavvur ettik.

Yüksek mekteplerin vaziyeti

Maarif bakanı bundan sonra diğer bazı mekteplerhakkında izahat vererek demiştir ki:

İstanbuldaki Siyasal Bilgiler okulu Ankaraya nakledilmek üzeredir. Binası bu yazım bitecektir. Maliye vekili arkadaşımızın tensibi ile bu mektebin talebe adedini 120 den 420 ye çıkarıyoruz. Bunun için lâzımgelen tahsisat kendi bütçelerine konulmuştur.

Ankaradaki Gazi Terbiye enstitüsünün ve İstanbuldaki yüksek muallim mekteplerinin mübrem ihtiyaçlarını karşılamak üzere faslı mahsus larına bazı ilâveler yapılmıştır.

Atatürk'ün 10 uncu yıl dönümünde işaret buyurdukları güzel sanatlar işi bu sene ele alınmış bulunuyor. Malûmu âliniz bunun başında bilhassa musiki gelir. Geçen sene Avrupanın tanınmış maruf profesörlerinden "Hinemit" i Ankaraya celbettik. Bu zat bizde mevcut olan müessesatı iyice tetkik etti. Musiki muallim mektebinin ruhuna dokunmamak üzere bunun bir konservatuvar haline ifrağını düzenledi. Ve bize esaslarını verdi. Buna ait kanunu yakında meclisi âliye takdim edeceğiz.

Orkestra ve tiyatro tedrisatı

Cümhurbaşkanlığı orkestrası için hakikaten görenler ve dinliyenlerce takdir olunan Doktor Politoryosu getirttik. Bu zat hem musiki muallim mektebinde muallimlik yapıyor, hem de orkestra ve tiyatro işiyle meşguldür. Gene ayrıca orkestra ve tiyatro heyetimiz için müşavir olarak Kail Elberti getirtiik. Bize sanat hayatımız hakkında bir rapor verdi. Dram ve opera için 20 talebe alacaktır. Musiki muallim mektebinde faaliyete başlanacaktır.

İstanbulda güzel sanatlar akademisi vardır. Burayı gören arkadaşlar bunun çok takviyeye muhtaç bir müessese olduğunu bilirler. Bunun için bir mimar profesör angaje ettik, ayrıca bir resim ve heykeltraşi hocası getirteceğiz. Buna lâzımgelen tahsisat bugünkü bütçede vardır.

Burada açılmış olan ve geçen gün altı aylık tahsisatı verilmiş olan Dil, Tarih, Coğrafya fakültesinin hakikaten milli mefkûremize doğru ve millî gayemize doğru gittikçe ilerlemekte olduğunu burada takdirle arzetmek borcumdur.

İstanbul Üniversitesi

Üniversiteye gelince, arkadaşların da temas ettikleri gibi üniversitenin mühim noksanı bu sene sayın başbakanımızın lûtfedeceği munzam bir tahsisatla kapanacak olan hapishanedir. Bu üniversitenin en mühim dertlerinden birisi de hastaneler meselesidir. Mevcut hastanelerdeki yatak adedi 1401 e baliğ olan tıp talebesine kâfi gelmiyor. Alacağımız tahsisatla Guraba, Haseki ve Cerrahpaşa hastanelerinde yapacağımız pavyonlarla İstanbul hastanelerinde takriben 630 yatak ihdas etmiş olacağız.

Sonra ayrıca muhtaç olduğumuz Fizik ve Kimya enstitülerinin de bu sene inşasına başlıyacağız.

İstanbul üniversitemizde bulunan maruf profesörlerden "Desava" bize bir sey teklif etti. "Hidro radyoloji" müessesesinde bir sermayei mütedavile ile hariçten müracaat edecekler iş yapmak. Bunu kanununu da kabul buyrudunuz. Bu müessese pek yakında bu işe başlıyacaktır. Dişçi mektebi de hariçten iş almak suretiyle vatandaşlara hayırlı ve müfit olmıya çalışacaktır.

Tenkitlere cevap

İstamat Özdamar arkadaşımız, hususî mekteplerde Türk kültürüne ehemmiyet verilmesini tavsiye etti - ler. Bu tavsiyeleri hakikaten yerindedir. Bakanlık bunu ehemmiyetle takip etmektedir. Yalnız dediği gibi bunların muallimleri hakkında icap eden tedbirler alınmakta ve bu alınan tedbirler teşdit edilmektedir Bu dersler bilhassa tarih, coğrafya, yurt bilgisi ve dildir. Bu dersleri de takviye etmeye başlıyoruz.

Ruşeni arkadaşımız üniversite için bir yurd açmak dileğinde bulundular. Bu ele alınması lâzımgelen bir mevzudur. Şunu arzedeyim ki, bu bütçeye bir masraf bir yük olmıyacaktır. Yüksek muallim mektebinde 109 mevcutlu bir yatı kısmı var. Bu bir delâlet meselesidir. Bunu da nazarı dikkate alacağım.

Saffet Arıkan bundan sonra diğer bazı mebusların işaret ettikleri noktalar hakkında da mukni izahat ita etmiş ve sözüne nihayet vermiştir.

Müteakiben maarif bütçesi kamutayca kabul olunmustur.

SAĞLIK ÖĞÜTLERİ

Hanımeli, Hanım Eli

Biribirine benziyen tarafları çok, fakat biribirinden ayrı üç şey.Eski yazımızla üçünü de iki kelimede yazardık. Şimdiki yazımızla birincisini bir kelimede yazmamız lâzımgeliyor.

Birincisi bildiğiniz çiçek. Bahçeleri, daha ziyade bahçe dıvarlarını, sonra odalarımızı, salonlarımızı süsleyen, güzelce bir koku veren türlü türlü güzel renkte çiçek.

Yapraklarının suyu nefes darlığına göğüs,nezlesine, boğaz ağrılarına iyi gelir diye tavsiye edilirdi. Öksürüğe karşı hanımeli şurubu bile yapılırdı. Kimisi de kışın terlemek için hanıme lini kaynatarak suyunu içerdi.Bir zaman da idrar söktürmek için bu çiçeği kullananlar çok olmuştu.

Fakat bu güzel çiçeğin zehirli oldu ğu anlaşıldıktan sonra hekimlikte kullanılması durdu. Şimdi hanımeli münasebetile verilecek öğüt onun gü zelliğini seyretmek ve kokusunu koklamaktır. İşte o kadar. Mideye gitmemesine çok dikkat etmek lâzımdır. Hele küçük çocuklar için tehlikeli olabilir.

Çocuk bu çiçeği ağzına, oradan midesine götürünce kendisini bir uyku bastırır. Bir saat sonra uyanır. Yüzü kırmızı olur. Çok su içmek ister. Sonra yine dalar, gözleri kapanır. Kollarına, bacaklarına titreme gelir. Yüzü sapsarı kesilir. Nefesi sıklaşır. Şiddetli ter basar. Sonra yine şiddetli bir ishal gelir ve içinde çok defa hanımeli çiçekleri bulunur. Bu çiçeğin zehirlemesi böyle şiddetli olmadığı vakit, mide ve barsak bozulması günlerce sürer.

Çocuğun hanımeli çiçeği yemiş olmasından şüphe edilince onu hekime göstermekte geç kalmamalıdır.

İkincisi Bayanlara mahsus diye çıkarılmış olan - yine bildiğiniz - ince sigaralar. Onlar da hanımeli çiçeği gibi hafif ve güzelce kokulu. Çok içilirse o da çiçek gibi zehirli. Hele tütüne nisbetle kâğıdı çok olduğundan bu da zararını arttırıyor. Tütünden nefes darlığı duyan erkeklerden bazıları bunu bilmiyorlar da az tütün içmek maksadile bu ince sigaralar içiyorlar. Benim fikrimce, bir kalın sigaradan az içmek, ince sigarayı tam içmekten daha az zararlıdır.

Üçüncüsü, ilk ikisinin adlarına sebep olan asıl hanım eli. O da hanım eli çiçeği gibi türlü türlü renkte, fakat renkleri çiçekteki gibi değil parmakların ucunda. Çoğunun yine o çiçek gibi güzel kokusu da var.Bu da yine çiçek gibi zararlı olabilir. Bir kere boyalı olduğu vakit bile insanı tırmalayabilir. Bazı hanım elleri poker oynamıya alışıyorlar, banka-notların nereden geldiklerini düşünmeden yalnız yok etmesini öğreniyorlar. O vakit hanım eli (Hanımelinden) daha tehlikeli oluyor. Her şeyden önce - Sebep olduğu hevecanlardan ve uygunsuzluklardan dolayi - sahibinin sağlığını bozuyor...

Lokman HEKİM

MEMLEKET MEKTUPLARI

Fıstık ormanları içinde güzel bir şehir: Gaziantep

Bu işin mütahassısları vardır nekadar fıstık alınabileceğini şimdiden kestirmek kabildir

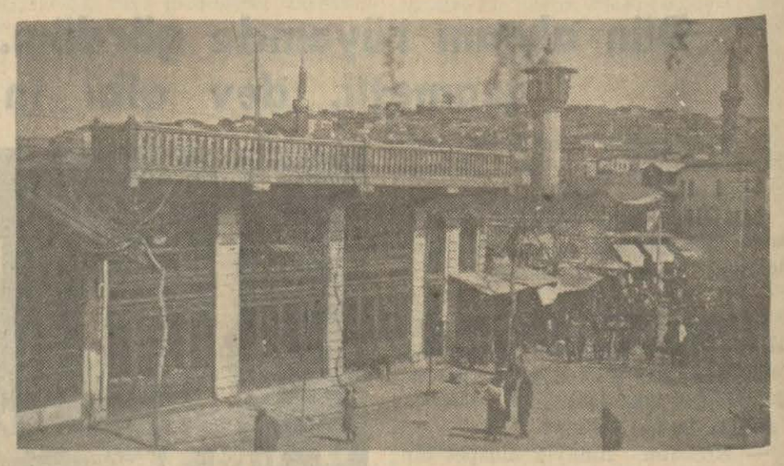

Fevzipaşadan giderseniz haylice sallanırsınız, Narlı yolu daha tercih edilenidir. Fakat sizi iki saatte Antebe ulaştıracak otomobiliniz gece karanlığı içinde hiçbir tarafı seçmek ve görmek imkânını bırakmadan dağlara çıkar, bayırlardan atlar ve nihayet uzun bir ovalıkta son sür'atini vererek gece yarısı şehire girer. İlerdeki karakol önünde hüviyet tesbiti, biraz sonra ışıklı bir yoldan Antebe dahil olursunuz. Sıcak suyuna kadar bütün konforunu ikmal etmiş otelinizin kapısından girdiğiniz zaman, gece nöbetçisine ait pis bir yatak iştahımızı kaçırır. Bütün sokaklarda ses seda kesilmiş, yalnız civardaki birkaç metro murabbaı içine girmiş şehir barından çıkan mızıka tortuları dükkânın içerisinden ziyade dışarısına yayılıyor.

Simitlerini başka bir isim ile satan iki yaygaracı çocuk, penceremin önündeki patırtılarından bütün bir uykumu yarılıyarak, sabahın alaca karanlığında yatağımı terkettirdiler.

Antep, yanımdaki kavaklığa muvazi olarak şehire inen geniş bir caddeden sonra kesafet peyda ediyor. İki tarafımı modern bir şehir dede Halkevi ve müskürat deposundan başka bir şey yok. Umumî vaziyetinde imara ait bir şey görmedim, yalnız ilerde yeni plâna göre icraat yapılacağını söylüyorlar.

Antebin evleri çok gariptir. Hariçten taş kovuk zannettiğiniz bu binaların içerisine girdiğiniz zaman kendinizi bin bir gece masallarındaki dekor ile karşı karşıya bulursunuz. Tesadüf beni böyle bir eve misafir yaptı. Hariçten bir duvardan başka bir şey görünmiyen bu binanın içerisi İstanbulun modern apartmanlarını gölgede bırakacak bir manzara arzediyor. Kapıdan girdiğinizde üstü açık geniş bir avluda dizilmiş havuzların fıskiye şakırtıları, kenarlarda duran çiçek ve yeşillik saksıları, bunların üstlerine yapılmış elektrik tesisatı, evin bu geniş holünü eskiden Bebekte işliyen Roznuvar bahçesine çevirmiş. Avlunun bir tarafı bina, diğer kısmı da mutfak ve uşak odalarından ibaret... Beri tarafta yerden çıkan bir memba suyu, tabiî fıskiyelerini etrafa dağıtıyor ve bunun sayretile bütün ev ve bahçe suya garkoluyor.

Binanın içi de bir âlem.. Levha asacak yer bulamıyacak kadar penceresi bol bu odalarda bu yekûn az görülmüş olacak ki, tepelerde de ayni aşağıdakiler kadar, fakat daha minyon bir seri üstleri sivri pencereler tavana kadar dayanmışlar. Döşeniş tarzı tam eski usul, çok kıymetli eşyalar. Fakat bu odaların biribirlerine iltisakı yok, hepsi ayrı merdivenlerle biribirlerine bağlanmış bulunuyorlar.. İşte size Antebin en güzel bir evinin şeması, sahibinin kuvvetine göre evin içi ve avlunun şekli diğerlerinde değişir. Fakat dekor yine ayni, yalnız hepsi zenginlikçe bir değil.

Antebin fıstık ormanlarını, Nezip yolunda doya doya seyretmiştim. Zaten şimdiye kadar dolaştığım altmışa yakın merkez ve kaza içinde Gazi Antep - Nizip yolu kadar güzeline daha hiç tesadüf etmedim. Sakın şosenin intizamından bahsediyorum sanmayınız, yol berbat, etler ile kardeş ormanlar teşkil eden fıstık ağaçları, aralarından geçtiğim zaman daha henüz yeşilliğe kavuşmamıştı. Antebe servet akıtan bu varidat membaı hakkında yanımdaki bir yolcu:

"— Bu sene mahsul iyi olacak" dedi ve ilâve etti:

"— Bu işin mütehassısları vardır. Şimdiden nekadar fıstık alınabileceğini dalların üzerindeki tomurcuklardan keşfederler. Hattâ şimdiden alış veriş yapan tüccarlar mevcuttur."

"— Fıstık ağaçları da portakallar gibi beş sene sonra mı meyva vermeğe başlar?"

Adamcağızın toparlak kırmızı yüzü, gevşedi ve gülümsedi:

"— Yok efendim, fıstık ağacını buğün dikenler onunla kolay kolay ticarete atılamazlar. Şimdiden dikilen ağaçlar ancak evlâtlara mahsul bırakabilir. Her halde bir fıstık ağacı ilk mahsulünü on beş seneden evvel vermez ve bundan sonra geçen seneler varidatı teksif ederler."

"— Bir ağaç kaç liralık mahsul verebilir?"

"— Asgarî on beş lira, fakat otuza kadar vereni vardır."

Herbiri bir apartman gibi kira getiren, şimdilik yeşilliksiz bu kuru dallar, Taksim meydanındaki apartmanlardan daha sık, civardaki dağların tepelerine kadar uzanıp gidiyor ve otomobilimiz saatlerce bu ormanları yara yara Antebe yaklaşıyor.

Antebin birkaç kilometrodan başlayıp ta kenarına mümas olarak geçen kavaklığı hakikaten güzel bir eğlenti yeridir. Arasından devamlı bir çay akan bu ağaçlık altında şehirin meşhur biberli, baharlı köfte ve kebaplarını dilim acımadan, yüzüm ekşimeden kolaylıkla yutabildim. Fakat nedense halk, bu güzel bahçelerin tam hava alacak uzak kısmına gitmiyor ve şehrin yamacındaki tarafını tercih ediyor.

Belediye bu güzel ormanlığı muhtelif kısımlara ayırarak her sınıf halk için muntazam gazino ve eğlence yerlerine taksim etmek imkânını bulursa, Anteplilere kıymeti ölçülmez bir gezme sahası hazırlamış olacağına hiç şüphe yoktur.

Sait ÇELEBİ

SPOR

Futbol Kralı Hügol Mayzelle bir mülâkat

İngiltere millî takımını yenen Hügol Meyzel'in bu maç ve alelûmum futbol işleri hakkında ders olacak kadar değerli sözleri

— 1 —

Viyana, Mayıs 1936

Belgrattaki Balkan Antantı toplantıları yüzünden Viyanadaki İngiltere - Avusturya maçına yetişemedim. Halbuki kısa seyahatimin en güzel bir safhası bu maçın zevkini gözlerime tattırmak olacaktı. Viyanaya, maçtan üç gün sonra geldim. Koca şehir büyük karşılaşmanın hâlâ heyecanı içinde idi. Otellerde ve kahvelerde İngiltere millî takımı üzerine kazanılan büyük galebenin heyecanı devam ediyor gibiydi. Maçı görmek imkânını kaybedince, maçı kazananı olsun görmek ve 1936 senesinin bu en mühim futbol hâdisesini onun ağzından dinlemek fırsatını kaçırmak istemedim. Otelimden Hugo Mayzele telefon ettim. Mayzeli bundan yedi sene evvel Viyanaya ilk gelişimden tanıyordum. Kendisine ilk ziyaretimi "Tegethofştrasse" de, Avusturya Futbol Federasyonunun üç dört odalı küçük merkezinde yapmıştım. Daha o zaman, Mayzel, yalnız Avusturyanın değil, bütün Merkezî Avrupanın futbol dizginlerini elinde tutan bir adamdı. Onu, odasında, daktilo gürültüleri ve Peşte ve Pragla ardı arkası kesilmiyen telefon muhavereleri arasında görünce şaşırmıştım. Şaşkınlığım bizdeki çalışma tarzile Viyanadaki çalışma tarzı arasındaki uçurum tezadından ileri geliyordu. Bir harita üzerinde uğraşan kumandan gibi, Mayzel, önünde bir tarife, birçok tarihler, ne zaman, nerede ve kiminle karşılaşacağını hesap eden ve bu hesaplarının millî takım anasırını veren klüplerin lik fiküstürleri ile zâfa uğramaması için kafası bin bir kombinezon içinde işliyen bir makine - adama benziyordu. Onun üzerimde bıraktığı bu derin tesire kapılaraktır ki, daha yedi sene evvel, ilk görüşümde, hemen o akşam Avusturya millî takımile beraber Praga gide - rek Çekoslovak millî takımile yapılacak maçı seyretmek teklifini hemen kabul etmiş ve 9 saat süren bir yolculuğu, Avusturyanın millî takım oyuncularını üçüncü mevki arabalara yerleştirdikten sonra, Mayzelle beraber, koridorda, ayakta yapmak yorgunluğuna tahammülden çekinmemiştim.

Yalnız 20 bin kişilik bir Avusturya futbol ordusunun kumandanı değil, fakat hakikaten Merkezî Avrupanın futbol kralı olan Mayzel, bu eski aşinalık yüzünden, telefonda sesimi duyunca, büyük nezaket göstererek bana hemen gelip kendisini görebileceğimi söyledi ve yine, o akşam için, İtalya takımile karşılaşmak üzere Romaya hareket edeceğini de ilâve etti.

Mayzeli, bu sefer, Tegethopştrasse'deki küçük merkez yerine, başka bir ştrassede, fakat saray kadar muhteşem büyük bir binada, ve kapıcılara ismimi söyledikten ve kâtiplerile kendisine haber gönderttikten sonra ziyaret edebildim. Bir randevü aldığımı bilmiyen kâtipler çok meşgul olduğunu ve kabul edebilmesinin şüpheli bulunduğunu söylüyorlardı. İki koridor geçtikten ve bir odada beş dakika bekledikten sonra yanına girdim. Burası bir nazır odası kadar mükellef bir daire idi ve yedi sene evvelki Mayzel, hiç değişmemiş, belki biraz daha taze ve genç bir sima ile, büyük bir masanın başında oturmuştu. Ayağa kalktı ve beni yalnız Merkezî Avrupanın futbol kralı değil, ayni zamanda Viyananın en nazik adamı olduğunu da gösteren büyük bir samimiyet ve nezaketle karşıladı. Büyük alâka ile hatırımı ve İstanbuldaki tanıdıklarımı sorduktan sonra niçin Avusturya - İngiltere maçına yetişemediğimi adeta serzenişle öğrenmek istedi. Yetişseydim bile bilet bulamamaktan korktuğumu söyleyince canı sıkıldı:

— Mayzel burada ne güne duruyor? Bir telefon edecektik ve arkadaşım Ali Naciyi yanıma alıp bu güzel maçı, vaktile Pragda seyrettiğimiz gibi, yine beraber seyredecektik! dedi.

Mayzeli kazandığı büyük galebeden dolayı tebrik ettim. O, kazanılan büyük galebenin ehemmiyetini tamamen idrak etmiş, fakat zaferden asla sarhoş olmamıştı.

— Şüphe yok ki Avusturya millî takımının İngilterenin çıkarabileceği en kuvvetli bir takım olduğunda şüphe bulunmıyan bir kuvveti yenmesinden mes'udum. Fakat unutmamalı ki sporda yenmek kadar yenilmeği de tabiî kabul etmek lâzımgelir. Hattâ zaman zaman yenilmek bir futbol takımı için zarurî ve faydalıdır. Boyuna yenen takım galibiyet içinde yavaş yavaş dejenere olur. Halbuki arasıra ye - nilmek takıma mütemadiyen hız verir ve ona adeta yeni can ve enerji aşılar. Londra maçındaki galibiyetimizdenberi İngiltere millî takımına karşı kuvvetli bir takım çıkarmak benim için geceli gündüzlü düşündüğüm bir ideal olmuştu. Buna muvaffak olmaktan ve iyi bir netice almaktan çok memnunum. Fakat beni daha çok memnun eden İngiltere - Avusturya maçının içimde cereyan ettiği anlaşılmaz spor havasıdır. Bu maç 1936 senesinin en mühim futbol hâdisesi idi. Düşünün ki sahada 70 bin seyirci vardı. Avusturya federal reisi ve altı nazır maçta hazır bulunuyordu. Tribünlerde her tabakadan on binlerce, Avusturyalı ve bu meyanda diyebilirim ki Viyananın en iyi sosyetesi oturuyordu. 460 otomobil ve otobüs, sahanın dış tarafında kesif bir vasıtai nakliye kalabalığı teşkil ediyordu. Yalnız bu maç için Çekoslovakya, Macaristan ve Almanyadan binlerce insan, Paristen 114, hattâ Maltadan 20 meraklı gelmişlerdi. 200 gazeteci maçı takip ediyordu. Hiç şüphe yok ki İngiltere karşımıza bugün çıkarabileceği en kuvvetli takımını çıkardı. Takımda yalnız Arsenalden 6 oyuncu vardı. Bizim takıma gelince, belki tuhafınıza gider, fakat hakikat şudur ki benim çıkardığım takım Londraya götürdüğüm takım kadar kuvvetli değildi. Fark, bugünkü takımın fizikman, nefes itibarile o takımdan aşağı almasında idi. Futbolda esas on bir oyuncunun da bir buçuk saat oynamasıdır. Bu bakımdan Londraya götürdüğüm takım daha iyi idi. İngiltereyi yenen takımda kimi kırk beş dakika, kimi bir saat, takımın yarısı tam bir buçuk saat oynıyabiliyordu. Fakat takımımızın teknik bakımından üstünlüğü ve oyun tarzımızın çeşitli olmasıdır ki İngiliz millî takımının mağlûbiyetine sebep oldu. Biliyorsunuz ki İngilizlerin yalnız bir oyun tarzları var: Meşhur W sistemi. Bu sistemi takip ediyorlar, bir buçuk saat oynuyorlar ve harikulâde şut çekiyorlar. Binaenaleyh bu yeknesak sistem teknik kabiliyeti üstün ve çeşitli bir takımın karşısında artık müessir olmaktan çıkmıştır ve bu son maç bunun en bariz delilidir. Çünkü nihayet karşımızdaki takımın muayyen bir kalıptan dışarı çıkamıyacağını biliyoruz ve on beş dakikada tarzına alışıyoruz. O ise bir Avusturya millî takımının her an tenevvü eden oyun hususiyetlerini tamamen kavrıyamıyor ve bir buçuk saatte bir kere fazla aldanınca netice mağlûbiyet oluyor. Yoksa, yani bu üstünlüğümüz olmasa, İngiltere millî takımile uğraşabilmek imkânsız olurdu. Düşünün ki hepsi fizik itibarile kuvvetli hepsi iki ayakla oynuyorlar, hepsinin top kontrolları fevkalâde, bütün muhacim ve muavin hatları harikulâde şut çekiyorlar, yalnız vücut muvazenelerine ve hareketlerine bakmak, bunların ta gençliklerindenberi idmanlı olduklarını anlatmağa kâfi. Bunların hepsi iyi, güzel, fakat şu var ki İngilterede futbol emniyet esasına dayanıyor. İngiliz millî takımları, dediğim gibi W sistemini mekanizmalaştırmışlardır. Binaenaleyh karşılarında scientifique, fennî oynıyan bir ekip görünce şaşırıyorlar. Şunu söyliyeyim ki, tam otuz senedir bu işin başındayım. Eğer bu kadar bu İngiliz takımiyle meşgul olabilseydim, bütün dünyayı yenerdim.

Mayzel'in maçı anlattıktan sonra İngilizlerin spor terbiyesi hakkında söylediklerini yarın yazacağım.

Ali Naci KARACAN

Alelûmum Avrupa beynelmilel futbolcülerini ve bilhassa İngiliz oyuncularının ekserisini hatırlatan bir futbolcü tipi

[Bir futbolcünün yüzünde, gözlerinde ve halinde bulunması şart olan bütün cana yakınlık, kuvvet ve zekâ mânalarını hakkile belirten bu resmi Avrupalı ressamlardan biri ideal futbolcü tiplerini belirtmek üzere yapmıştır.]

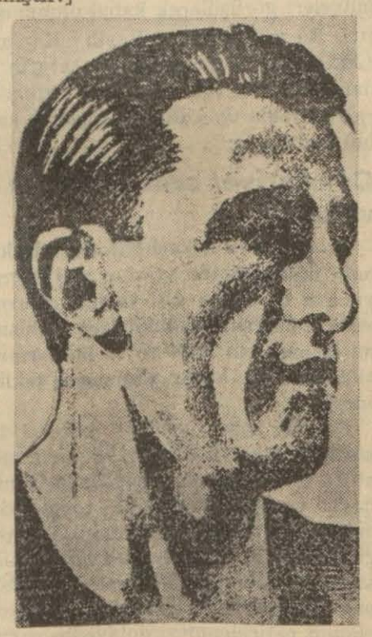

Avusturya millî takımile orta Avrupadaki faikiyeti için mütemadi cenkleşen İtalya millî takımının bomba gibi şüt atan mühacimlerinden ŞIYAVYO

Sehmaus Willi **Havlicek Viktor** **Moker Josef**

Millî takım namzetlerinin çarpışacağı Viyanalılar haftaya geliyor

Millî takımımızın seçilmesi için Federasyonca getirtilen First Vienna çok kuvvetli bir takımdır

Olimpiyada gidecek Türk millî takım oyuncularını seçmek gayesile şehrimizde Ankara, İzmir, İstanbul muhtelitlerile Avusturyanın kuvetli takımlarından First Viyenna arasında bir turnuva yapılcağını bildirmiştik. Bu sene Viyana profesyonel likinde ikinci olan ve 9 oyuncusu müteaddit defalar beynelmilel maçlara iştirak eden First Viyennanın kuvveti hakkında alâkadarlardan aldığımız malûmatı yazıyoruz.

Kaleci: Havlicek Viktor 20 yaşında plonjon ve degajmanları çok kuvvetli. Ingilterede yaptıkları turnaya iştirak ederek parlak muvaffakıyetler elde etmiştir. Yaşının küçüklüğüne rağmen (2) defa enternasyonal olmuştur.

Müdafi: Rayner Karl. 32 yaşında. Kuvvetli bir teknisiyen. Herhangi bir vaziyette topa hâkim. Taktik itibarile yüksek görüşlü. Sağ müdafi. (55) defa enternasyonal olmuştur.

Müdafi: Schmans Villi. 23 yaşında. Kafaya çok hâkim. Avusturya millî takımında genç oyuncuların en başında gelmektedir.

Son defa Italya - Avusturya maçında da sol müdafi oyniyarak hârıkalar yaratmıştır. (10) defa enternasyonal olmuştur.

Haf: Kaller Otto. 26 yaşında. Forvetti beslemekle iştihar etmiş (18) defa enternasyonal olmuştur. Sağ haf oynar.

Santrhaf: Hofman Leopold. 26 yaşında. Teknik ve taktikile iştihar etmiş, Kafa oyunlarına çok hâkim. (40) defa enternasyonal olmuştur.

Haf: Machu Leo. 24 yaşında. Kuvvetli teknik ve istoplarile iştihar etmiş sol haf oynar. (5) defa enternasyonal olmuştur.

Forvet: Molzer Jozef. 28 yaşında. Seri,ve cevval bir oyuncu sağ açık oynar. (10) defa enternasyonal olmuştur.

Forvet: Gschveidl. 30 yaşında. Senelerce Avusturya millî takımın da sağ ofsayt oynamış Avrupanın en meşhur forveti. Dripling ve kafa oyunlarile iştihar etmiş. Bilhassa kale önünde iştihar şütlerile her an tehlike yaratır. (55) defa enternasyonal olmuştur.

Hofmann Seagold

Foret: Erdl Franz. 23 yaşında. Kendi mevvkiinin tam mânasile hâkimi kuvvetli teknisiyen ve şütör. (5) defa enternasyonal olmuştur.

Forvet: Fıscher Richard. 18 yaşında. Gayet seri. Kale önünde çok soğuk kanlı davranır. Bilhassa açıkgözlüğile her fırsattan istifade eder.

Forvet: Mandl Franz. 19 yaşında. Dripling ve anî şütlerile iştihar etmiş. Seri, atılgan oynar.

Holec Villi. 19 yaşında. Seri,ayağına çok hâkim Avusturyanın büyük ümitlerle bağlı olduğu bir oyuncu.

Pollaok Gustav. 24 yaşında. Yüksek kombinezon yapan. Kıvrak vücut hareketlerile tanınmış şütör bir oyuncu.

Haziranın dördünde bu takımla beraber Ankara ve İzmir muhtelitleride şehrimizde olacaklardır.

Taksim stadyomunda yapılacak olan bu müsabakaların şekli şöyle tesbit edilmiştir.

6 haziran cumartesi. İstanbul — Ankara, İzmir — First Vienna.

7 haziran pazar. Ankara — Izmir, İstanbul — First Vienna.

9 haziran salı. Izmir — İstanbul. Ankara — First Vienna.

Bu karşılaşmalardan sonra seçilecek oyunculardan tesbit edilen takımla müsabaka yapmak üzere İsparta - Slâvya muhtelitinin de şehrimize gelmesi kuvvetli bir ihtimal dahilindedir. Bu temasta futbolcülerimizin kıymet lerini meydana koyacağımız cihetle alâkadarlar tarafından büyük ehemmiyet verilmekte olduğundan müsabakaların enteresan olacağı şüphesiz görülmektedir.

Alman güreşçileri de geliyor

Güreş federasyonu tarafından davet edilen Alman güreş takımı haziranın yirmisinde İstanbula geleceği - ni alâkadarlara bildirmiştir.

Finlândiya maçlarile büyük bir imtihan geçirecek olan güreşçilerimiz iki hafta sonra da Almanlarla karşılaşmış olacaklardır.

Almanlarla da Taksim stadında iki si Grekorumen ikisi serbest olmak üzere dört müsabaka yapılacaktır. Gelecek takım içinde 66 kiloda Şperling 89 da Vegedes ağırda Riger Alman - larm tanınmış güreşçileridir.

Genç futbolcular müsabakası

Beykoz parti başkanlığı ve top spor mecmuası tarafından memleketimizde ilk defa olarak tertip edilen genç futbolcüler müsabakası hakkında bir fikir verebilmek için yarın saat 6 da Güneş klübü antrenörü Donelli tarafından bir gösteriş yapılacaktır.

Top hâkimiyeti, kontrol, şut çekme, muayyen bir mesafe dahilinde süratli top sürmek gibi faydalı harekâtı hâvî olan bu müsabakaya 20 yaşına kadar olan bütün sporcular girebilecektir.

Kazananlara kıymetli hediye ve mükâfatlar verileceği gibi bu hususta bilgilerini de artıracağı için iki taraftan enteresan olan bu müsabakanın tarihî ayrıca ilân edilecektir.

Meclisten Orduya selâm

Dünkü Meclis müzakeresinde

Recep Peker Besim Atalayın çok geride kalmış düşüncelerine karşı kuvvetli bir cevap verdi

BAŞI 1 INCIDE

[*Başı 4 üncüde*]

bunun üzerinde teşebbüs aldık. Kendilerine müteaddit defalar yazdık. Bu, yanlıştır, hattın varidatına mukabil kaydedilebilecek bir hesap olabilir, dedik. Bu, suretle yaptık. Esas vaziyet böyle olduğuna göre yani 3 milyon liralık bir hat bizim olduğu halde 5, 5,5 milyon liralık sermayesile şirket bildiği vaziyette Türkiye Cümhuriyeti hatlarının bir nakısası gibi köhne vesaitle işletmeğe devam etmektedir. Yakında murahhasları gelecektir. Gazetelerle toplanmak üzere olduklarını ilân etmişlerdi. Geldikleri vakit bu esaslar dahilinde tabii devletin hakkında, menfaat ve şerefi ne uygun olarak müzakereye devam edeceğiz.

Elektrik Şirketinin vaziyeti

Berç Türker (Afyonkarahisar) muhterem Bakan buyurdular ki, elektrik şirketinin hasilâtı gittikçe artıyor. Bu hasilât ne oluyor. Mehmedin, Ahmedin cebinden çıkıyor, Piyer'in Polün cebine gidiyor. Muhterem ve azimkân Bakanın himmetiyle ve lûtfü ile yapılan bir çok işlere şahit olduk. Bu elektrik şirketini de millileştirmeye bir mani varmıdır?

Sonra koca merkezî hükûmet olan Ankarada bile elektrik ziyası bir ecnebî şirketin elindedir. O, işletiyor. Bunu da bendeniz muvafık görmiyorum. Bu hususta sayın Vekâletin mütaleası nedir ?

Nafıa Vekili Ali Çetinkaya — devamla — bunu benden daha eyi bilirsin, bunda hiç şüphem yoktur. Amma gene soruyorsun siz ecnebî şirketlerde bilhassa Osmanlı Bankasında uzun zaman bulundunuz. Ben ise askerim, bu hesap işlerine yeni girdim. Siz ise dediğim gibi ecnebî şirketlerinde uzun müddet çalıştığınız için bu işi daha çok eyi bilirsiniz. Metr Salem ile ve Veyl ile hiç münasebetiniz yok mu? Işin başında onlardır.

Adapazarı - Bolu hattı

Başka sorulacak bir şey varmı arkadaşlar? "Kâfi, teşekkür ederiz sesleri,, (Alkışlar).

İsmail Hakkı Uzmay (Bolu), Adapazarı - Bolu hattı yapılacak mı? Bir de Bolunun Ereğli limanına raptı vaziyeti var, ne zaman yapılacak?

Nafıya Vekili Ali Çetinkaya (Afyonkarahisar), Cümhuriyet hükûmetinin bir programı vardır. Halen yapmakta olduğumuz ana hatlar, ayni zamanda Şimal hattı dediğimiz hat Boludan geçmek üzere Çankırı hattına bağlanmak, ondan sonra Amasyadan Kelkit vadisine dahil olarak Şarka doğru gitmektedir. Bu hat da bizim için mühimdir. Fakat ehemmiyeti olan diğer hatları yapmadan bu hat için daha fazla birşey yapmaya maddeten imkân yoktur. Memleketimizin feyizli bir sahasıdır bunları da yapacağız. Bolu hattı meselesini bilmünasebe arzedeyim. Arkadaşlar malûmunuz olduğu üzere hatlar. Eskişehirde toplanır. Eskişehirden ayrılır. Yani bütün trenler bir defa Eskişehir - İstanbul hattını kat etmek mecburiyetinde kalır. Burada bazen boş, dolu, geliş, gidiş günde yirmi tren işlemiştir. Onun için biz ikinci bir tren hattı yapmak mecburiyetindeyiz. Hatlarımızın çoğalmasına göre bu mesafeyi tek bir hatla bırakmayacağız. Her suretle müşkilât baş göstermektedir. Ya o hattı çift hat yapacağız yahut da buradan Kızılca Hamam yolu ile Bolu, Düzce, Adapazarı üzerinden işlemek suretiyle ikinci bir hat yapacağız bu hattı yapacak olursak İstanbul Ankara yolunu 100 kilometre daha kısaltmış olacağız. Merkezi hükûmet burada olduğuna göre bu yolu 100 kilometre kısaltmak ve mesafeyi 8-10 saate indirmek çok faydalı ve iyi olacaktır. O vakit Boludan Ereğliye emrivaki olarak bir hat yapılmış olabilir, halen böyle birşey yapmak mevkiinde değiliz.,,

İktisat bütçesi

Nafia bütçesinin fasılları görüşülerek kabul edildikten sonra İktısat Vekâleti bütçesinin müzakeresine geçilmiş ve bu münasebetle birçok hatipler söz almışlardır.

İlk sözü alan Cemal Ünal (İsparta) kredi üzerinde halk sandıklarına yardım için hükûmetin bütçe projesine koymuş olduğu 175 bin liralık tahsisatın bütçeden çıkarılmış olduğuna işaret ederek demiştir ki:

"— Halkm kolay ve ucuz krediye kavuşmasını âdeta bir rejim meselesi kadar mühim saymıştık. Ben öyle ümit ediyorum ki, İktısat Vekili eğer encümene bunun için başka bir şekilde halletmek kolaylığını göstermişse bunu öğrenmemiz hakikaten tatmin edici birşey olur. Yok doğrudan doğruya bütçeden çıkmış bir vaziyet varsa üzerinde durmamız lâzımgelen bir mevzu olacaktır.,,

Besim Atalay (Kütahya), Ulusal sanayiin kurulması, Ulusal Ekonominin yükselmesi yolunda yapılan hamleleri alkışladığını söyliyerek söze başlamış ve fakat bu alkışların vaktında yapılmasını gerekli gördüğü bazı işleri de izah etmiştir.

İkinci nevi ekmek, amele ekmeği çıkarmak usulünün neden bugüne kadar ihmal edildiğini soran Besim Atalay, günde kırk kuruş kazanan ve gıda olarak yalnız ekmek yiyen bir amelenin günde nasıl 20 kuruş verebileceğini sormuş ve çok sinirlendiği lokantalar bahsine temas ederek demiştir ki:

"— Elime bir bomba geçse, berhava edeceğim bir yer lokantalar... (gülüşmeler). Koymuşlar çeşit çeşit yemekleri, tatlıları... Baylar, bunları yiyecek ancak onbin kişidir. Öte tarafta on milyon kişi ağzının suyunu akıtarak asla yiyemiyeceği bu yemekleri seyrederek geçer, tok olan açın halinden anlamaz arkadaşlar, birinci sınıf diye bir lokanta ayırırsınız. Ayrı bir şekilde ve görünmiyecek bir yerde yaparsınız. İsteyen gir sin oraya ve gönlünün çektiğini zıkkımlansın...

Besim Atalay ve gürültü!

Sonra İstanbul gazeteleri birşey daha tutturmuş. Gürültü oluyormuş. Aman efendim insan rahat bir dakika olsun dinlenemiyor, işini bile gürültüden doğru dürüst yapamıyormuş filân falan. Sokaklarda çok bağırılıyormuş. Yahu ne oluyor, zavallı bir adam çolluğunu, çocuğunu beslemek için sırtına 100 kilo yükleyerek sokak sokak dolaşıyor.

60 paralık marul, 70 paralık ebegümeci satıyor. Yok fazla gürültü oluyormuş, arabalar gürültü yapıyormuş, beri tarafta otomobillerin yaptıkları gürültüye kimse sesini çıkartmıyor. Öyle ya kim ses çıkarabilir? Onun içinde kim var? Şunun bunun sırtından geçinen bilmem filân. Tabii kimse bir şey diyemez, sonra hele o gazetecilerin gürültüsü. Keratalar otomobil içine kadar giriyorlar. Allah bunların cezasını versin. Kendileri satışlarını artırmak için bu kadar gürültü yaparlar. Bunların gürültüsü hakkında şimdiye kadar hiçbir gazeteden şikâyet ettiğini işittiniz mi? Etmezler. Çünkü bu gürültü kendilerinindir. Öte tarafta zavallı bir köylünün sırtına yüklenirler. Bu söylediklerim ufak şeylerdir ama, gözden kaçırmıyarak nazarı itibara alınmalıdır.,,

Besim Atalay, bundan sonra büyük san'atler kurulurken küçük san'atlerin ölmemesi lâzımgeldiğini ifade ederek vaktile adedi çok olan kavaf ve demircinin gün geçtikçe azaldığını, Maraşın kapalı çarşısının mahvolduğunu söylemiş ve ilâve etmiştir:

"— Kırım harbinde İngilizler buraya gem, eğer sipariş etmişlerdir. Bugün burada hiç bir şey kalmamıştır. Sonra bizde cereyan vardır. Her şey Avrupa malı olsun da ne olursa olsun.,, (Zaman değişmiştir sesleri).

Besim Atalay devamla: "Zaman değil, bizim kafamız değişmiştir. Nitekim geçenlerde meclis bize cüzdan verdi. Bunu nerede yaptırmışlar, biliyor musunuz? Almanyada. Hem de bize ne vakit verdiler. Tâ senenin ortasında. Madem ki, bu cüzdanı veriyorsunuz, bari senenin iptidasında veriniz. Sonra memlekette bir de iktisat ve tasarruf cemiyeti vardır. Yerli malı kullan diye barbar bağırır. Alay ediyor bizim zevkimizle. Zaman değişmedi, bizim kafamız değişti. Hülâsa, küçük san'atler, orta san'atler günden güne azalıyor ve çekiliyor. Bunun neticesi olarak orta sınıf kayboluyor. Bir memlekette orta sınıfın kaybolması felâkettir. Geçen gün ihtilâllerle çalkanan bir memlekette çıkan bir gazete bahsediyordu ve diyordu ki: Bu memlekette daima ihtilâl olacaktır. Çünkü orta sınıf yoktur. Büyük sanayii kurarken ev ve ev sanayiini de ihmal etmiyelim. Bir halıcılığımız vardı. Burada zaman zaman işittik. Halı ne imiş, bunlar iptidaî memleket mahsulü imiş. Bu, ebem sekti, ben sekerim gibi bir şey. Halı yüzünden memlekete 9 milyon lira giriyordu. Şimdi 90 para girmiyor.,,

Kütahya mebusu bundan sonra çiftçilik ve saraçlık gibi san'atlere temas etmiş bunların mahvolduğunu söyliyerek sözünü şeker sanayiine intikal ettirmiş ve diğer bir münasebetle de şirketlerin sıkı bir kontrola tâbi tutulması lüzumuna ve harice sattığımız mallarımızdan bir kısmının her sene ekildiği noktasına işaret etmiş ve bevanatına şöyle son vermiştir:

"— Sanayi yolunda bir kımıldanma vardır. Fakat korkarım, bu ileride bir aksaklık yapmasm. Bir taraftan tarım işlerimiz kara sapanla dönerken öbür taraftan sanayi işlerimiz en yüksek teknikle techiz edilmektedir. Devletçiliğin feyzile memlekette halkın yapamıyacağı birçok şeyler yapılmaktadır. Şunun bunun kesesini doldurmaktansa heyeti içtimaiyenin nef'i için sarfedilecek olan emek ve paraya acınmaz. Yalnız halkın yapacağı ufak tefek şeyler vardır ki, onları halka bırakalım. Ziraat enstitüsü bile, Almanca matbaa açmıştır. Nedir, rica ederim, dört kitap not çıkacak diye binlerce lira sarfedilmis. Bunları dağıtalım. Halka iş verelim.,,

Besim Atalaydan sonra, söz alan Ziya Gevher (Çanakkale):

"— Besim Atalay burada lâf söylerken biraz bombadan bahsettiler. Sonra lâfları bombadan fazla patlamağa ve tesir etmeğe başladı. Bu mevanda bizim gazeteciliğimize bombadan daha ağır işliyecek isnatta bulundular (satanlara sövledi sesleri). Gazete müvezzileri dahi efradı millet - ten birer adamdır. Onların hakkında dahi reddederim. Gelsin bu kürsüden tashih etsin.,,

Besim Atalay:

"— Yahu, tuhaftır, bilen adam da söyler, bilmiven de... Eğer sunları Ziya Gevherden başka birisi söylesevdi ses çıkarmazdım. Gazeteciler bağırıyor, dedim. Bu adam, bağırmıyor mu? Yalan mı söyledim.,,

Ziya Gevher:

"— Benim ağzıma alamıyacağım bir şey söylediniz.,,

Besim Atalay:

"— Ben vicdanımdan kopan şeyleri birer birer ifade ettim. Kimse hakkında bir şey söylemediğimden geri alacak bir sözüm yoktur.,,

Ziya Gevher: "— Bu sözü söylemiştir. Zabıtta var. Eğer bunda ısrar ederse o da benim gibi vaktile gazetede çalışmıştır. Binaenaleyh, bu sözü kendisine de racidir.,,

İktisat Vekilinin beyanatı

Ziya Gevherin çok yerinde olan cevabından sonra kürsüye İktisat Vekili Celâl Bayar geldi ve yer yer alkışlarla kesilen uzun beyanatta bulundu.

[Celâl Bayarın beyanatı ayrı kısmımızdadır.]

Ismail Kemal (Çorum), para ve kambiyo işinin ikide birde mevzuu bahsedilmemesini bunun bir devlet işi olduğunu söyledi. Bundan sonra, ekonomi bakanlığı bütçesinin fasıllarına geçilerek kabul edildi.

İKİNCİ CELSE

Ziraat Vekâleti bütçesi konuşuluyor

10 dakikalık bir dinlenmeden sonra ikinci celsede ziraat vekâleti bütçesinin görüşülmesine başlandı.

Söz alan ziraat vekili Muhlis Erkmen şu izahatı verdi.

Vekilin sözlerinden sonra bazı saylavlar söz aldılar.

Cemal Afyonun bazı mülâhazaların dan sonra ziraat vekâleti bütçesi kabul edildi .

Millî Müdafaa bütçesi konuşuluyor

Millî müdafaa bütçelerinin görüşülmesine başlanmca Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp söz alarak demiştir ki:

"— Arkadaşlar, kara, deniz ve hava kuvvetlerimizin 936 yılı bütçesi geçen seneye nisbetle biraz fazladır. Bu fazlalık ise, ihtiyaçların artmasından ileri gelmiştir. Bununla beraber, 935 senesi içinde muhtelif kanunlarla ordumuza verdiğimiz tahsisatın yekûnu, mühim bir miktardadır. Bu tahsisatla bizden istediğinizi tamamen yapacağımıza emin olabilirsiniz (alkışlar)

Arkadaşlar, ordumuz, vazifesini her zaman ifaya kadirdir (alkışlar).,,

Bu bütçe üzerinde başka söz istiyen olmadığından sıra ile kara, deniz, hava ve askerî fabrikalarla harita bütçeleri görüşülerek kabul olunmuştur. Bu münasebetle Rasih Kaplan (Antalya) ve arkadaşları tarafından verilen aşağıdaki takrir okunarak ittifakla ve şiddetli alkışlarla kabul edilmiştir:

Cümhuriyet ordusuna inan ve selâm

"— Yeni yıl askeri bütçelerinin kabulü münasebetile yürdun asil koruyucusu ve bütün asil varlıklarımızın yüce kollayıcısı Cümhuriyet ordusuna Kamutayın inan ve selâmlarının bildirilmesine karar alınmasını teklif ederiz.,,

Bundan sonra, varidat bütçesi de görüşülüp kabul edilmiş ve yarın saat 14 te toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir. Yarınki toplantıda müvazenei umumiye kanunu lâyihası görüşülecek ve bu suretle bütçe müzakeresi tamamlanmış olacaktır. Baş bakan Ismet Inönünün bütçe müzakeresinin neticelenmesi dolayısile yarın Kamutaydan mühim beyanatta bulunması ihtimali vardır.

Otuz altı çocuk sahibi bir baba

[Başı 1 incide]

"— Kendim çiftçiyim. Fakat ne de olsa çok sıkıntı çekiyorum. Her gün yedi sekiz tas un ekmek yapılır. (Tahminen otuz kilo un). Hamur yoğurmaktan evdeki liğenler hep parçalandı. Senede 150 kile un öğütürüm. Güç yetişir. (Bir Silifke kilesi 70 kilo olduğuna nazaran senevî on buçuk ton demek istiyordu). Bulgur, yağ ve saireyi de siz hesap edin, artık.,,

Küçük Kâhyaya bir sual daha sordum:

"— Hep bir sofrada mı yemek yersiniz?.,,

"— Karılarımdan her biri kendi evlâtlarını başına toplar, öylece yemek yenir.,,

Dört karısı olduğunu söyleyen Küçük Kâhya,bilhassa çocuklarını okutmakta çok güçlük çektiğini söylüyor.

"— Geçen yıl bir istida yaptım, Sıhhiye Vekâletinden 150 lira mükâfat verdiler. Bu para tabiî çok işime yaradı. Fakat, benim asıl istediğim, bütün çocuklarımın mektepte okumalarıdır. Hepsinin büyük mekteple re gitmesini istiyorum.,,

Kendisinden fotoğrafını istediğim zaman derin derin içini çekti:

"— Ah, toplamak mümkün olsa da bütün çocukların bir arada resimlerini çektirsek."

Gayrimenkullere yapılan tecavüzler

Gayri menkule vâki tecavüzün menine dair olan 2311 numaralı fuzulî işgal kanununa ait izahname dün Vilâyete gelmiştir. İzahnamede, devlet ve köy mallarına vâki olacak tecavüzlerin bu kanun hükümlerine göre menedileceği ve devletin âmme hizmetine tahsis edilmiş mallarma vâki olan tecavüzler ceza kanunu hükümlerine göre bir suç olduğu için mütecavizlerin ayni zamanda mahkeme ye verilecekleri yazılıdır. Yalnız devletin fert gibi tasarruf ettiği alelâde mallarına vuku bulacak tecavüzlerde mütecavizin birinci defasında değil, tekrar ettiği takdirde 2311 numaralı kanun hükmünce mahkemeye verilmesi icap etmektedir.

Müdahalenin men'i talebi 2311 numaralı kanunun koyduğu müddet ve şartlar içinde vâki olmamış ise alelûsul mahkemeye müracaat edilecektir. Ancak âmme hizmetlerine tahsis edilmiş mallarda bu tecavüz hemen menedilecektir.

Belediyede

Sahilde inşaata müsaade edilecek

Yeni yapı ve yollar kanunu mucibince sahillerdeki inşaatın rıhtımdan asgarî on metre geride yapılması lâzımdır. Kanunun bu maddesi Boğaziçinin büsbütün sönmesine âmil olmuştur.Çünkü Boğazda bina yapmak isteyenlerin hemen hepsi deniz kenarında oturmak zaruretinde olduklarından veya sahili sevdiklerindendir.

Bu ciheti nazarı dikkate alan belediye, kanunun bu maddesinin tatbiki için alâkadar makamlar nezdinde teşebbüslerde bulumaya karar vermiştir.

* Belediye müfettişlerinden eski şirketler komiseri Muzafferin tekaüde sevki hakkındaki emir dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Muzaffer den açılan müfettişliğe muhasebe baş mürakıbı tayin edilmiştir.

* Belediye reisliğinden dün şubelere mühim bir tamim gönderilmiştir. Bu tamimde belediye reisi tarafından söz veya yazı ile tevzi edilen işlere zamanında cevap verilmediği cihetle işlerin lâyikıyle takip edilemediği bildirilmektedir. Bundan sonra her şube şefinin vali tarafından söz veya yazı ile verilen emirleri bir deftere not etmeleri, bu emirlerin verilme ve intaç edilme tarihlerini de yanlarma işaret eylemeleri, ve bu defterleri her hafta belediye reisine göstermeleri kararlaştırılmıştır.

BORSA - PİYASA

27 MAYIS ÇARŞAMBA

Para Borsası

	Alış	Satış
Sterlin	623.—	628,—
1 Dolar	123,—	126.—
20 Fransız frangı	164,—	166,—
20 Belçika frangı	80.—	84.—
20 Drahmi	20,50	23,—
20 İsviçre fr.	812.—	820,—
20 Çek kuron	84.—	88.—
20 Ley	13,—	16,—
20 Dinar	48,—	52.—
Liret vesikalı	192,—	195.—
Florin	82.50	84.—
Avusturya silir	22.—	24,—
Mark	28,—	32,—
Zloti	21.—	24.—
Penge	22.—	24.—
Leva	22,—	24,50
Yen	30.—	34.—
İsveç kuronu	30,—	33,—
Altın	966,—	968,—
Banknot	242,—	243,—

Çekler

Paris üzerine	12.03,—
İngiliz üzerine	629,—
Dolar	0,79,13
Liret	10,08,10
Belga	4,68,84
Cenevre	2,45,20
Leva	63,60,10
Florin	1,17,25
Çekoslovak	19,10
Avusturya	4,21,35
Mark	1,96,84
İsveç kuronu	3,08,46
İspanya pezeta	5,80,82

Esham

İş Bankası Mü.	87,50
" " N.	9.90
" " Hamiline	9.90
Anadolu % 60	24,90
" %100	41.—
Şirketihayriye	17,50
Tramvay	19,50
Bomonti Nektar	8,30
Terkos	12.30
Aslan Çimento	10,45
Merkez Bankası	68.—
Osmanlı Bankası	26,50
Şark Merkez Eczanesi	4,45

İstikrazlar

Türk Borcu I	22,22,50
" " II	21,35
" " III	21,40
İstikrazı dahilî	95,50
Ergani A B C	95.—
Sivas Erzurum I	96,50
" " II	96,50

Tahvilât

Rıhtım	10,35
Anadolu I ve II	44,30
Anadolu Mümessil	52,15
" III	47,75
Anadolu Mümessil	52,15

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden: 935 Mali senesinin bitmesi dolayisile İcra Hesabatının 936 senesine devri için Mayısın 30 uncu cumartesi ve Haziranın birinci Pazartesi ve ikinci Salı günleri icra muhasebesince tediyat ve tahsilât yapılmıyacağı ve ihtiyati hacizler gibi acele işler müstesna olmak üzere icra ve iflâs dairelerile icra muhasebesine iş sahiplerinin kabul edilemiyeceklerinin gazetenizle ilânını dilerim.

Fatih Sulh 3 üncü Hukuk Hâkimliğinden : Şehremini Topkapu Beyazıt ağa mahallesi Kalburcu Mehmet camii sokak 10 numaralı hanede ölen Şevket kadının alacak ve borçlularının bir ay ve varis iddiasından bulunanların üç ay içinde mahkemeye müracaatları ve aksi halde terekesinin hazineye devrolunacağı ilân olunur. (2307)

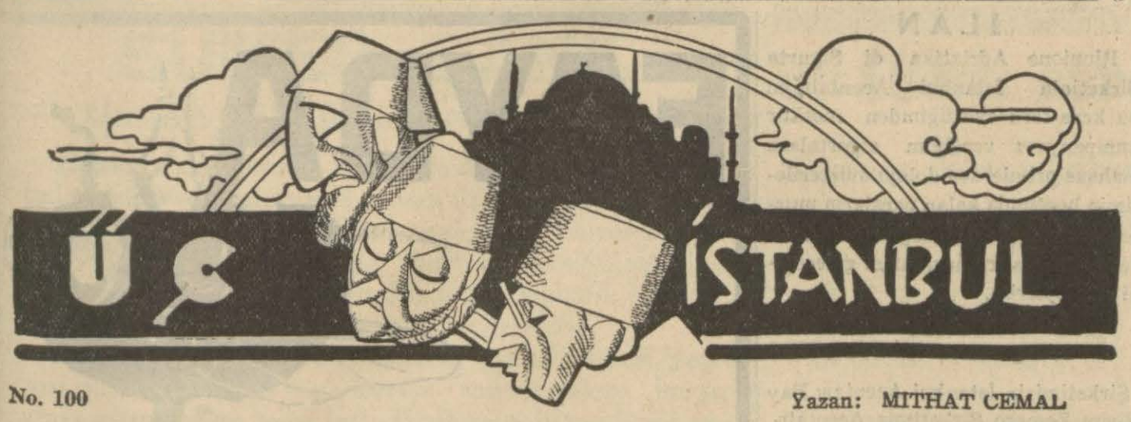

No. 100

Yazan: MITHAT CEMAL

Hidayetin yanına müsavi çehreyle oturan adamı, herkes birbirine kısık seslerle soruyordu

Çok süslü cenaze, güzel sesli ilâhilerle kalkacaktı. Bu, mahalle halkı için sahne, musiki fırsatıydı. Fakat tabutu taşımaya salâhiyetleri yoktu; sade bakabilirlerdi.

Yalının tunç tokmaklı kapı kanatları açılmış, komiserler, kavaslar, haremağaları bir antika binadan kopmuş oymalar, renkler, motifler gibi duruyorlardı. Ölülerin biribirlerinden farklı olduğu, burada nekadar belliydi. Koyun pöstekili kürkünde hayvanlaşan mahalle bekçisinin kapısında beklediği ölüyle bu komiserli, kavaslı kapının ölüsü Adnanla Belkis kadar biribirinden başkaydı.

Yalının derin odalarında konuşmıyarak yan yana oturan insan kalabalığı tuhaftı. Yüzlerce surat cigara içmiyordu. Herkes ayrı bir ölüye bakıyor gibi durgun...

Her yüz kendi ölüsünü düşündüğünü belli etmiyecek kadar sanatkârdı. Ve her alın bir Kur'ana iğilmiş gibi ruhanîdi. Gözler, birbirlerine tanışmıyarak bakıyorlardı: Ahbaplıklarını ölü görecek diye korkuyorlar gibi...

Bu ölü evinde insanlar nekadar iyi yürekliydi. Bir curnalla tıbbiye talebesini Trablusgarbe sürdüren adam bile bu cenaze çıkacak evde nekadar masum yüzle oturuyordu.

Lâcivert salonda, yüksek arkalı koltukta Hidayet somurtuyordu. Iki tarafındaki iki boş koltuğa hiç kimse oturmağa cesaret edememişti. Hidayet, kafasına hakimane bir hendese hattı vermiş, köşedeki Ingiliz elçisinin kendisine bakıp bakmadığını gözuciyle tetkik ediyordu: Fakat boşuna... Bu adamlar hiçbir yere bakmıyarak otururlardı. Ingiliz demek, uyuduğu zaman bile yüzü değişmiyen adam demekti. Hidayet, Semerkant seccadesinde duran rugan iskarpinlerine yumruğundan sarkan antika mercan tesbihini havada sallıyarak selâm aldı: Yanına Adnan oturmuştu.

Hidayetin yanına müsavi çehreyle oturan adamı, herkes biribirine kısık seslerle soruyordu. Tanımadığı bir elçi Adnanı gülerek selâmladı. Hidayetle konuştuğu için, Adnan haberi olmıyarak elçilerin ahbabı oluyordu. Sinirlendi. Şimendiferci Hoknen tütüncü Ramberle konuşmaktan vazgeçti ve gözlerini Adnana dikti. Tabut şark odası kadar süslü, Mahraca gibi zengindi; Ve cenaze sofanın ölüm güzeldi; Adnan bu kadar müreffeh cenaze, bu kadar giyinmiş kuşanmış ölü görmemişti.

Erkânıharp müşirinin gözleri taziyet eden bir vezirin önünde doluyor, ayni göz yaşları — eteğine iğilen — bir orta memurun üstünde kayboluyordu.

Bu ölü, Adnanın gözünde, bu yalıya bir türlü yakışmıyordu; ve cenaze kendi de bunu anlamış gibi yalının altın yaldızlı tavanlarına yakışmak için bu salonlar kadar süslenmişti.

Sırmalarını çıkarabilseydi Adnan, bu tabutu sırtlıyacak; Aksaraydaki evlerin kapılarını vuracak "ölünüzü çaldılar; alın!,, diyecekti.

Adnan, sofadan geçen cenazenin arkasında seviniyordu: Belkis bütün felâkette uğramış insanlar gibi tabiî, umumî bir insan olacaktı; Belkisin bir türlü tabiileşmiyen güzelliği de belki bu umumîliğin içinde sönecekti.

Ağlarken çocuklaşacaktı, ve muztariplerin omuzsuz, çukur göğüsleriyle Belkisi de başka insanlara benzetecekti: Fıkaralık gibi matem de herkesi biribirine müsavi yapardı.

Haziran güneşinin altında mavi denizden pürüzlenen canfes gibi beyaz kıvılcımlar sıçrıyordu. Yalının deniz tarafındaki mermer merdiveninden bir insan kalabalığı, yekpare bir siyahlık bahçeye iniyordu. Güneşin altına geldikçe siyahlaşan kalabalığın sırtında yavaş kımıldanan tabuta menevişli Lâhur şalı örtülmüştü; üstünde "lâilâheillallah,, ın siyah lâmelifleri ürperten beytullah örtüsü, beninde kalın sırmadan Kur'an işlemeli Kâbe kuşağı vardı.

Çiçek tarhına benziyen cenaze istimbota konurken haremağalarının abanostan ellerindeki gümüş buhurdanların şekli güneşin altında eriyor, silindir şapkalar, mevlevî külâhları tabutun hususiyetini arttırıyordu. Adnan ölüye acımağa başladı; bu sahne heyecanı taşmıya müsaitti: Yalı halkı — orta ailelerde olduğu gibi — pencerelerden haykırmaya başlasalardı, Adnan ağlıyacaktı. Fakat bu teessür içinde gözünü bahriye miralayından alamıyordu. Göğsünde altın kordonu ile güneşin sütunu içinde dimdik duran genç miralay, yüzünün içine girmiyen, alnında duran matemle bugün her zamandan ziyade heykeldi. Başka çehrelere yedi, sekiz renk fırçalıyan güneşin altında bahriye miralayının tunçtan yüzü tek şekil, tek renkti. Güneşe bile hâkim çehrenin profiline baktıkça Adnan Belkisi de unutuyor, sanki miralaya âşıkmış gibi onu vasıtasız kıskanıyor, Belkisi o derece seviyordu. Bahriye miralayı, baldızına ağlamıyacak kadar tavrında pervasızdı; ölünün matemsiz eniştesine bakan Adnan, kendi suratındaki teessürü düşünüyor, kendini parayla tutulmuş "ölü ağlayıcısı,, sanıyordu. Belkisin kocasını o kadar fevkalâde buluyordu ki onun duygusuzluğu bile Adnan için bir tarz, bir üslûp oluyordu.

Bahriye miralayı güneşin altında bile çirkinleşmemiyordu. Gölgesi bile muntazamdı. Adnan, miralayı sokakta ilk defa görüyordu. Miralay somurtkan dudaklarla Adnana geldi:

— Belkis iki kere bayıldı; neler çektik; şimdi o da hasta!.. Yatıyor... Onun da halini beğenemiyorum.

[Arkası var]

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum Idaresi ilânları

Şebekemiz üzerinde işleyen sür'at yolcu ve muhtelit trenlerin vakti hareket saatleri; Alsancak - Eğirdir kısmı hariç ;

1 Haziran 936 gününden itibaren değiştirilecektir. Yeni vakti hareket cetvelleri istasyonlarımıza asılmıştır. Daha fazla malûmat için istasyonlara müracaat edilmesi.

(1145) (2858) 3883

Muhammen bedeli 6227 lira olan sekiz takım komple Tiruvar 14-7-936 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usuliyle Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 467,05 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler Ankarada Malzeme Müdürlüğünde, Haydarpaşa tesellüm ve sevk Müdürlüğünde isteyenlere parasız verilmektedir. (2923)

Türk Okutma Kurumu

Mayısın 31 inci Pazar günü saat ondörtte senelik içtimaını akdedeceğinden sayın üyelerin sözü geçen gün ve saatte Darüşşafakada bulunmalarını dileriz.

Fen Memuru Aranıyor

Küçük menderes islâhı ameliyatında istihdam edilmek üzere Nafia Fen mektebinden mezun üç fen memuruna ihtiyaç vardır. Talip olanların vesaiki lâzımeyi müstashiben Sirkecide Mühürdar Zade hanında 30 No. lu yazıhaneye müracaatları.

Bugün saat 17,30 da

Manyatizma - İspiritizma - Fakırızma mütehassısı

PR. ZATi SUNGUR

Yeni ve görülmemiş programla Fransız Tiyatrosunda vereceği matine Hasılâtını

HAVA KURUMU menfaatına terk etmiştir.

Bu büyük fırsatı kaçırmayınız. Fiyatlar 50 - 75 - 100 kuruştur.

FAYDALI BİLGİLER

Bugünkü Program

İstanbul

18,— Dans musikisi (plâk), 19,— Haberler. 19,15 Muhtelif plâklar, 19,30 Sıhhî konferans: Profesör Dr. Fahrettin Kerim tarafmdan. 20,— Halk musikisi: Sivaslı Veysel ve İbrahim tarafmdan. 20,30 Stüdyo orkestraları. 21,30 Son haberler. Saat 22 den sonra Anadolu ajansmm gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Ankara:

19,30: Doktor konuşuyor; 19,50: Plâk yaymı; 20,10: Karpiç şehir lokantasmdan nakil; 20,30: Ajans haberleri; 20,40: Karpiç şehir lokantasmdan nakil.

BUKREŞ

18: Orkestra; 19,20: Orkestranm devamı; 21,05: Şarkılı konser; 21,30: Küçük radyo orkestrası; 22,45: Konserin devamı.

MOSKOVA

18,30: Sopran sesle konser; 18,30: "Bin Ikinci Gece" adlı operanm radyo adaptasyonu; 21: Sovyet besteleri; 22: Yabancı dillerle neşriyat.

VARŞOVA

16,30: Salon orkestrası; 18,15: Oda musikisi; 19,20: Lemberg'ten nakil: Şarkılar - Muhtelif; 21: Lemberg'ten: Eğlenceli neşriyat; 22: Radyo piyesi; 22,35: Leh şarkıları; 23: Orkestra; 23,25: Eski musiki; 23,25: Plâk.

Sinemalar, Tiyatrolar

- TEPEBAŞI ANFİ TİYATROSU : Bu akşam saat 20,30 da (Süt Kardeşler). Komedi 3 perde. Her yer elli kuruştur.
- FRANSIZ TİYATROSU : Saat 21 de Prof. Zati Sungur, Manyatizma, Spiritizma, Fakirizm ve İpnotizma numaraları.
- MELEK : (Broadvay Melodi) ve (Monte Kristo).
- ELHAMRA : (Adalar Şarkısı) ve (Sevda Gecesi).
- İPEK : (Klo-Klo) ve (Kaplan Kız).
- TÜRK : (Saadet) ve (İki Gönül Bir Olunca).
- SARAY : (Lüom) ve (Foliberger).
- YILDIZ : (Aşk Yüzünden Katil) ve (Iki Kalp Birleşince).
- ŞIK : (Kadm Asla Unutmaz) ve (Nil Şarkısı).
- SÜMER : (Kızıl Alev) çe (Kadmlar Gölü).
- AZAK : (Wonder Bar) ve (Vahşi Atlar Kralı).
- MİLLÎ : (Sevmek Yasak Mı) ve (Ölüm Kasırgası).
- HİLAL : (Hücum Filosu) ve (Sevda Maceraları).
- KADIKÖY SÜREYYA: (Aşk Bandosu).
- ÜSKÜDAR HALE : (Aysel - Bataklı Damm Kızı) Türkçe sesli ve sözlü.

Davetler, Toplantılar

TEŞEKKÜR

Kızılay Cemiyeti Eminönü Kaza Şubesinden :

11. 5. 936 tarihinde yapılan keşidede bi letlerine büyük ikramiye isabet etmiş olan İstanbulda Büyük çarşıda Kalpakçılarda Sami, Mehmet, Izzet ve Yekta tarafmdan cemiyetimize 200 lira teberru edilmiştir. Bu hamiyetli yurtdaşlarımıza alenen teşekkür ederiz.

Muallimler,
Avukatlar,
Hatipler!

Pastil For

Sizin en iyi dostunuzdur

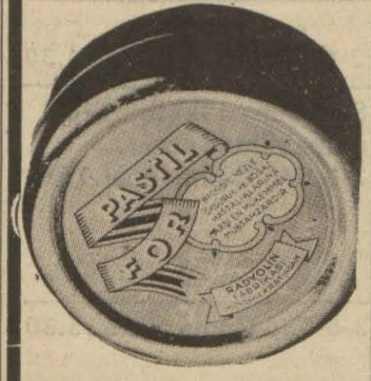

Pastil For

Mütemadî faaliyetle yorulan, soğuk algınlığından, göğüs nezlesinden, öksürükten mustarib olan hançereleri, boğaz guddelerini, nefes borularını tedavi ve vikaye eder.

Pastil For

Her gün bir Hikâye

Iki dilenci

Peride CELÂL

II.

— Merhametli bir aile ne zamandır çocuğunu evlâtlık yetiştirmek için istiyordu. Dün verdi de ona ağlıyor. Ne yapsın, çocuğa bakamıyordu ki, şimdi yavrucak rahat edecek ama sen gel de buna sor. Bir türlü gözünün yaşı dinmiyor.

Kadın başını hiç kaldırmadan ağlamasına devam ediyordu. Ben yavaşça mırıldandım:

— Fakat, arada sırada gidip görebilir, bu kadar üzülmeye lüzum yok ki..

Genç dudaklarımda biraz evvelki tebessümü büsbütün acılaşarak kısık bir sesle cevap verdi:

— Nereden görecek fakir. Verdiği aile çocuğu alıp dışarı gittiler. Erkekleri uzak bir memlekette hakimmiş sanırım.

O günden sonra epey müddet kadının gözyaşı dinmedi. Gene dikkat ediyordum. Bütün gayretiyle onu teselliye çalışıyordu. Yavaş yavaş kadına sükûnet geldi. Fakat büsbütün zayıflamıştı. Gözleri esmer yüzünde irileşip derinleşerek elmas parçaları gibi garip bir ateşle yanıyor, fakat bu muztarip gözler gencin üzerine çevrilince o vahşi pırıltısından epey şeyler kaybederek munis manalarla doluyordu.

Bir gün işittim ki onlar evlenmiye karar vermişler. Doğrusu şaşırmadım. Bu köşe başının iki bedbaht mahlûku son zamanlara ıstırapları nı, sefaletlerini öyle bir paylaşmışlar dı ki, bunun böyle olacağı belliydi. Kimbilir aralarında erişilemiyecek derin bir d o s t l u k, sevgi meydana gelmişti. Artık her sabah onları yan yana görmeye alışmıştım. Aralarındaki küçük mesafe çocuk gittikten sonra birdenbire daralıvermişti. Artık her gün beraber, kadın iri siyah gözlerinde garip ateşler yanarak, dalgın bakışları uzaklara takılı, genç yüzü mütebessim, eli kasketine sık sık giderek beraberce avuç açıyorlardı.

Bir sabah her zamanki gibi köşeyi dönüp, kadını gencin yanında göremeyince gene şaşırdım. Hele gencin o gün ilk defa gördüğüm yüzündeki donukluk, gözlerinin feri kaçmış gibi camlaşmış mavisi beni büsbütün hayrete düşürdü. Kendimi tutamıyarak onun yanına yaklaştım. Ve hemen sordum:

— Arkadaşın bugün yok mu?

O başını kaldırıp yüzünde hiçbir hat kımıldamadan beni bir müddet süzdü. Sonra yavaşça mırıldandı:

— O gitti..

— Ben büsbütün ziyadelesen bir hayretle:

— Nereye! dedim.

O başını yana çevirip sokağın ucuna doğru dalgın dalgın bakarak cevap verdi:

— Çocuğu evlât edinen aile kızın anasını çok aradığını görünce haber salmış, "Gelsin, çocuğun yanında bizimle otursun,, diye. Hem de biraz kendini topladıktan sonra onlara yardım edecekmiş. Hemen toparlanıp dün gidiverdi.

Ben oradan yüreğimde birdenbire sızlıyan bir köşe belirerek uzaklaşırken, o halâ daldığı yerden bakışlarını çevirmemişti. Yolda giderken düşündüm: Habeş kadın çocuğunun acısını dindirmeye çalışan bu adama duyduğu minnetle biraz teselli bulmuş. belki de onu sevmişti. Fakat kendi yavrusunun yanına çağıran ilk sese hemen koşmasından belli idi ki, en büyük aşk çocuğuna duyduğu sevgiydi. O şimdi çocuğunun yanına çılgın gibi koşarken belki bu zavallı yarım insanı çoktan unutmuştu. Fakat muhakkak olan bir şey varsa, onu bu zavallı genç hiçbir zaman unutmıyacaktı. Çünkü ne zaman önünden geçsem, onun kesik bacaklarına doğru iğilmiş omuzlarında hareketsiz duran başı çok düşünceli, uzaklara çevirdiği gözleri dalgın, her zaman sevimli hareketine alıştığım eli artık hiçbir gün selâma kalkmıyarak, bir yanında upuzun kuru bir dal biçareliğiyle sarkıyordu. Onun bu hali benim gibi başkalarını da hayrete düşürerek ev velden önüne para atmak için sık sık uzanan eller gittikçe seyrekleşiyor, ve halk eskiden o köşe başını gözlerinin parlak ışığı, sevimli selâmı gülüşlerinin bir çocuk gibi tazeliğiyle şenlendiren genci, şimdi bu bir gölge kadar sessiz, durgun bakışlı, matemli sakat insanı yavaş yavaş unutmıya başlıyordu.

ISTANBUL NAFIA ŞIRKET VE MUESSESELERI BAŞMUFETTIŞIĞINDEN:

Bir binada muayyen bir tesisatcı tarafmdan yapılan elektrik tesisatına cereyan verdirmek için iş sahibile anlaşarak o tesisatı kendine mal eden ve elektrik Şirketine imza veren ehliyetnameli Enstelatörlerin bu yoldaki hareketlerinin ilk defasında tescil edilmesi ve ikinci defasında ellerindeki ehliyetnamenin geri alınması Nafıa Vekâletnin emri iktizasındandır. Ehliyetnameli enstelatörlerce bilinmesi. (2919)

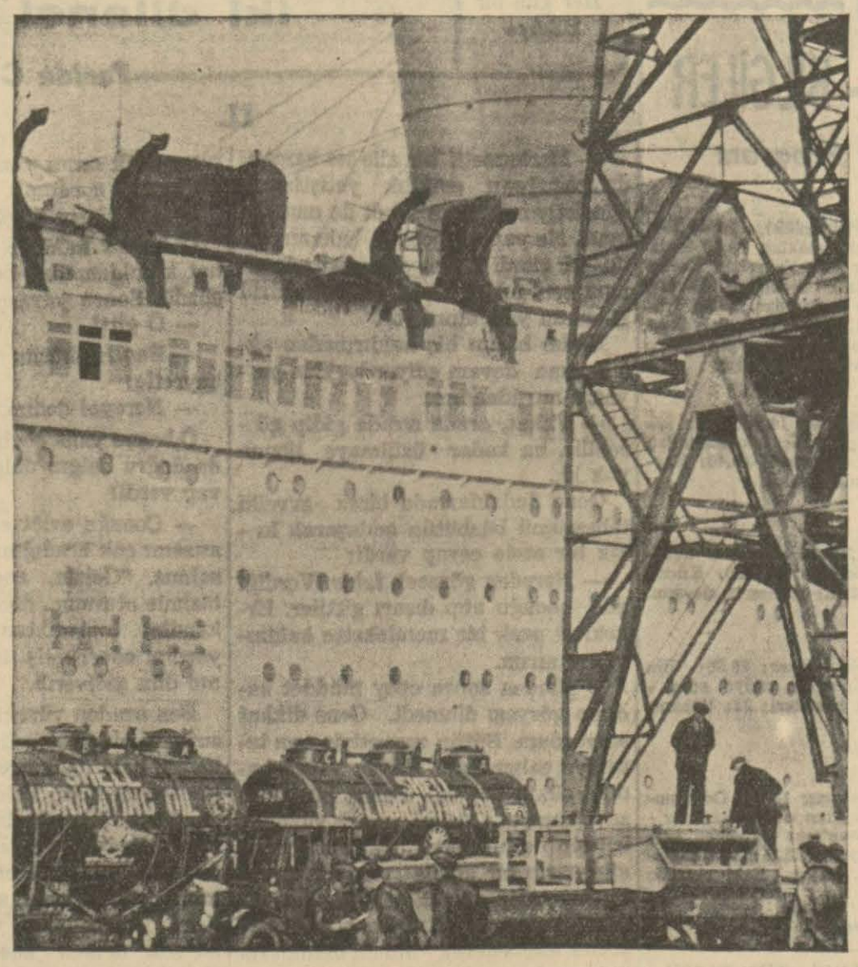

Otomobiliniz de Dünyanın En Büyük Vapuru Kadar Dayanabilecek mi?

"QUEEN MARY„

Makinelerinden maada tamamen elektrik techizatı ile mücehhez bir vapur. Esasen, vapuru tahrik eden makine aksamı, vapurun servisine iştirak etmez. Lâzım olan kuvvet ve faaliyet tamamen ayrı tesisat vasıtasile temin edilir. 7 züyük elektrik merkezi (Turbo-générateurs) 10.000 kilovata yakın elektrik istihsal ederek 150.000 nüfuslu bir şehri tenvire muktezi elektrik sarfiyatını bile temine muktedirdirler. 4.000 mil tulünde (4800 kilometre) elektrik teli şebekesi bu kuvveti, 30.000 lâmba ve sair elektrik makinelerine tevzi eder. Bütün vapur, en mükemmel ve asrî bir elektrik yangın ihbar tertibatı ile mücehhezdir. Beheri 145 kişi alan ve bir elektrik sistemi ile 59 saniyede denize indirilebilen suda batmaz motörlü 24 tahlisiye sandalı vardır.

Işbu 7 büyük elektrik merkezi (Turbo - générateurs); aynı zamanda, elektrik radyatörlerine, soğuk hava depolarına, aspiratörlere, vantilâtörlere, telefon ve zillere ve "Quen Mary" yi şayanı hayret bir vapur haline getiren bir çok dehâkâr mekanizma tertibatına da kuvvet verir. Bu yüzen sarayın bütün servis mes'uliyeti, cereyanı veren büyük elektrik merkezler (Turbo - générateurs) için muktezi yağı vermek inhisarında bulunduran SHELL kumpanyasına teretttüb etmektedir.

ILAN

Riunione Adriatika di Sigurta Şirketinin İstanbul Acentalığını bu kere terk eylediğimden mezkûr kumpanyayı verdiğim sigortalara mahsus primlerden dolayı müşterilerimin borcunda kalan paraların muşterilerce doğrudan doğruya Şirket veznesine yatırılması lâzım geleceğini ilân eylerim.

İstanbul, 26 Mayıs 1936
Sigortacı: Nisim ZAMERO

Şirketimizin İstanbul Acentası Bay Nisim Zamero Şirketimiz Acentalığından istifa eylediğini bildirmiş olmakla kendisine evvelce verilmiş ve kâletin hükmü kalmadığını ve bu itibarla mumaileyh tarafından şirketimiz namına yapılmış sigortalardan mütevellid prim borçlarının doğrudan doğruya Şirketimiz tarafından tahsil; edileceğinin muhterem müşterilerimizin malûmu olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

İstanbul, 26 Mayıs 1936
Riunione Adriatika di Sigurta
Türkiye Müdiriyeti Hususiyesi
Şark Han, Galata

Hali Tasfiyede bulunan

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Tasfiye Heyetinden :

Karadenizde Karaburur mevkiinde sahile oturmuş bir vaziyette olan "GERZE" vapuru hakkında icra kılınan açık artırmada elde edilen Bedel, haddi lâyıkında görülmiyerek artırmanın uzatılmasına karar verilmiş olduğundan talip olanların 17 Haziran 936 tarihine müsadif Çarşamba günü saat ondan on ikiye kadar Sirkeci Liman hanında Birinci kattaki dairei mahsusada toplanan Tasfiye Heyetine müracaatları ilân olunur.

Modern Alman San'atı
ve Alman Tezyinatı San'atları
SERGİSİ
Istanbul'da Fındıklı'da
Büzel San'atlar Yüksek Okulunda 30 Mayıs'dan - 8 Haziran'a kadar açık bulunacaktır.
3881

Yaz mevsimi için
En zengin ve mütenevvi bir kolleksiyonda en son moda kumaşlarını size:
Terzi
J. iTKiN
Takdim eder
Beyoğlu istiklâl caddesi
405 Tel. 40450

3808

FAYDA

HAŞARAT ÖLDÜREN ÇOK ECNEBİ VE TESİRSİZ MARKALAR VARDIR

Fakat tenekesi üzerinde FAYDA yazılan markayı bilhassa tesiri meçhul ve parası yüksek markalara tercih etmek kendi menfaatiniz icabıdır.

FAYDA, sarı ve kırmızı ve koyu lâciverd renkte olup diğer renklerden ayırmak lâzımdır. Amerikada tahta kurusu olmadığı için bu ilâç hakkında kimse bir ihtira icad edememiştir. Bilhassa FAYDA, tahtakurusu, pire, sinek, hamam böceği, güve ve bütün haşaratı öldürür. Tesiri bütün markaların iki mislidir ve FAYDA haşaratı bayıltmaz, kat'iyyen öldürür ve haşarat bir daha dirilmezler. FAYDA ile ölen haşaratın bir zaman sonra tekrar hayat bulduğunu ispat edene on bin lira verilir.

Hasan Deposu: İSTANBUL, ANKARA, BEYOĞLU

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Mülhak Vakıflar Mütevellilerile Mütevelli Heyetlerine:

2762 sayılı vakıflar kanununun 23 cü maddesinin (D) fıkrası uyarınca 1 Mayıs 936 gününe kadar yeni yıl büdçesini vermemiş olan mütevellilerle mütevelli heyetlerinin bu gecikmeleri kabule değer bir mazarete müstenid bulunduğunu onbeş gün içinde idareye müracaatla muteber vesika ile ispat etmedikleri takdirde bu kanunun 33 cü maddesinin hükümleri tatbik olunacağı tebliğ olunur. (2884)

Üsküdar, Rummehmedpaşa, Balaban 94 / 1- sayılı dükkân.
Üsküdar, Karacaahmed, Fethi Ahmedpaşa, Cami altında 376- sayılı dükkân.
Üsküdar, Durbali, Pazartekkesi sokağında 50 / 1- sayılı ev.
Kadıköy, Zühtüpaşa mahallesinde Bağdad caddesinde 34 sayılı kahvehane.
Merdivenköyü'nde Mihrimah camii 1/1 sayılı dükkân.
Üsküdar, Karacaahmed, Fethi Ahmedpaşa, cami altında 378 sayılı kahvehane.

Yukarda bulundukları yerlerle No: ları yazılı vakıf yerlerin arttırmaları beş gün uzatılmışdır. 30-5-936 cumartesi günü saat 10 da ihaleleri yapılacakdır. İsteklilerin o gün Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne müracaatları.
(2925)

ISTANBUL MILLI EMLAK MUDURLUGUNDEN:

Eminönü Ahıçelebi mahallesinin Limon iskelesi sokağında eski 60 ve yeni 41 numaralı dükkânın 414-480 payı 7762 lira muhammen kıymet üzerinden 23-6-936 Salı günü saat 14 de kadar pazarlıkla ve peşin para ile satılacaktır. Satış bedeline İstikrazı Dahili ve yüzde beş faizli hazine tahvilleri ve muhammen kıymetin 450 lirası nisbetindeki kısmına ikinci tertip mübadil tasfiye vesikası kabul olunur. İsteklilerin yüzde yedibuçuk pey akçeleri ile haftanın salı ve cuma günleri idaremizde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (F) (2917)

İstanbul Liseler satınalma komisyonundan:

Erzakın Cinsi	Miktarı	Muhammen Bedeli	Teminat	Eksiltme Şekli	Eksiltme Gün ve saat	Saat
Kaşar Peyniri	11200	6720	504	Kapalı zarf	10-6-936 Çarşamba	14,30
Beyaz Peynir	21100	5275	395.62,5	„ „	10-6-936 „ „	14.45
Yumurta	Adet 390000	4875	365.62,5	„ „	10-6-936 „ „	15
Tere yağı	4300	4300	322.50	„ „	10-6-936 „ „	15.15
Kâse Yoğurdu	Adet 11300	565		„ „	„ „	15.30
Süt	44500	5340		„ „	10-6-936 „ „	
		5905	442.42 5			
Silivri Yoğurdu	34200	5814	436.50	„ „	10-6-936 „ „	16
Kok Kömürü	Ton 730	14235	1067,62,5	„ „	12-6-936 Cuma	14,30
Tüvenan M. kömürü	2950	32450		„ „	Şartnamesi iki lira bedel mukabilinde alınır.	
Kriple M.kömürü	200	3400		„ „	12-6-936 Cuma	Saat.15
Blok M. Kömürü	250	4250		„ „		
		40100	3007.50			
Meşe ve gürgen odunu	Çeki 2900	7540	565.50	„ „	12-6-936 Cuma	Saat.15.30
Mangal Kömürü	34500	1035	77.62,5	„ „	12-6-936 Cuma	Saat.16

1 — Komisyonumuza bağlı yatılı lise ve öğretmen okullarının yukarda miktarları, Muhammen bedelleriyle ilk teminat ve eksiltme gün ve saatları hizalarında yazılı erzaklar kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme İstanbul liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır İsteklilerin şartnamelerde yazılı kanuni vesikalardan başka ticaret odasının yeni yıl vesikası ve teminat makbuzlarıyla beraber teklif mektuplarını ihale için tayin edilen saatlardan bir saat evvel makbuz mukabilinde komisyon Başkanlığına vermeleri, İlk teminatlarını belli gün ve saattan önce komisyon başkanlığından alacakları irsâlıye ile liseler muhasebeciliği veznesine yatırmaları. (2753) 3797

Istanbul Jandarma satınalma komisyonundan

Alınacak Mıktar ve cinsi	Beheri		Tahmin bedeli Lira Ku.	İlk teminat Lira Ku.
70,000 Çift 25 No. nalça	3	beher çifti Üç kuruş	2100 00	157 50
10,000 Kilo kabara çivi	28	„ kilosu Yirmi Sekiz kuruş.	2800 00	209 00
600 Kilo 18 No. bakır çivi	35	„ Kilosu otuz beş kuruş.	210 00	15 75
75 Kilo balmumu	90	„ Kilosu doksan kuruş.	65 50	5 06
			5175 50	387 31

1 — Yukarda cins, mıktar, tahmin bedelleri ve muvakkat teminatları yazılı dört kalem kundura malzemesi kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme Gedikpaşada Jandarma dikim evi binasında oturan Jandarma Satınalma komisyonunda 6-6-936 Cumartesi günü saat On birde yapılacaktır.

3 — Hepsinin bir istekliye ihalesi caiz olduğu gibi bir veya bir kaç cinsinin ayrı ayrı isteklilere ihaleside caizdir. İstekliler şart kâğıdını hergün Komisyonda görebilirler.

4 — İstekliler isteyecekleri kalemlere aid ilk teminat makbuzlarını veya Banka kefalet mektubunu ve diğer vesikalarını havi mühürlü zarflarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Komisyona vermis bulunmalıdırlar. (2786) 3796

Sahibi: Mahmut SOYDAN — Umumi Neşriyatı idare eden: S. SALIM
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. — Basıldığı yer: TAN Matbaası

SÜMER BANK

Umum Müdürlüğünden:

Bankamızca tesisine başlanan demir ve çelik fabrikalarında vazife deruhde etmek üzere ihtisas sahibi olmak için ecnebî memleketlerinde staj görmek maksadiyle on Teknişe Hohşule veya mümasil mektepler mezunu makine, metallürji, Maden ve elektrik Mühendisleri ile on teknuküm mezunu seçilecektir.

Bu mühendis ve teknisiyenlerin askerliklerini yapmış olmaları, resmî veya hususî müesseselere karşı, staja gitmelerine ve avdette Bankanın hizmetinde çalışmasına mani olacak şekilde hizmet taahhütleri olmaması, sıhhatlarının demir ve çelik fabrikalarının her hangi bir şubesinde çalışmasına müsait olması lâzımdır. Namzetlere stajları esnasında müsait tahsisat verilecektir.

Yukarıki şartları haiz olupta staja gitmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesaiki (Sümer Bank Umumî Müdürlüğü, Ankara) adresine (M.E.) remziyle göndermeleri icab eder.

VESAİK :

1.— Tercümei hal
2.— Diploma sureti ve imtihanlara ait notlar
3.— Varsa bonservisler.
4.— Sıhhat raporu
5.— Fotograf

Bu vesaik üçer nusha ve makine ile yazılmış olacaktır.

En geç Haziran 1936 sonuna kadar müracaat edilecektir. 3760

BANZOPİRİN kaşeleri HER YERDE 40 KURUŞ
NEFES BORULARINI TEMİZLER. BALGAM SÖKTÜRÜR. ÖKSÜRÜĞÜ HEMEN GİDERİR

Sümer Bank

Umum Müdürlüğünden:

Bankamızca tesisine başlanan demir ve çelik fabrikalarında tekniker olarak istihdam edilmek ve tahsil ettirilmek üzere ecnebî memleketlerine gönderilmek için 25 sanat mektebi mezunu seçilecektir.

Bu namzetlerin tahsile gitmelerine ve avdetlerinde Banka hizmetinde çalışmalarına mani olacak şekilde resmî veya hususî bir müesseseye karşı hizmet taahhütleri olmaması ve askerî hizmetlerini yapmış olup sıhhî vaziyetlerinin demir ve çelik fabrikaları bütün şubelerinde çalışabilmelerine müsait olması lâzımdır.

Yukarıdaki evsafı haiz olupta Banka hesabına tahsile gitmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesaiki en geç 30 Haziran 1936 tarihine kadar (M.E.) remziyle (Sümer Bank Umum Müdürlüğü, Ankara) adresine göndermeleri icab eder.

VESİKALAR :

1.— Hal tercümesi
2.— Mektep şahadetnamesi
3.— Çalıştığı yerlerden bonservisleri
4.— Sıhhat raporu
5.— Fotograf

Bu vesikalar üçer nusha ve makine ile yazılmış olacaktır.

3759

Bir Bahar sabahı kadar güzel!

Çünkü herşeyden evvel günde iki defa

RADYOLİN

Kullanarak dişlerinin sağlamlığını ve göz kamaştıran parlaklığını kazandı

RADYOLİN

Bütün diş ve diş etleri arızalarını giderdikten başka, ağız kokusunu izale eder, ağızdaki mikropları temizliyerek sıhhatin ve güzelliğin aynası olan ağzı bir konca gibi güzelleştirir.

Nafıa Bakanlığından:

1 Temmuz 936 Çarşamba günü saat 15 de Ankarada Nafıa Bakanlığı Malzeme eksiltme Komisyonu odasında 200000 lira muhammen bedelli 4000 ton kreozot kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Şartname ve mukavele projesi On lira mukabilinde bakanlık malzeme dairesinden verilecektir.

Muvakkat teminat 11250 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını 1 Temmuz 936 Çarşamba günü saat 14 e kadar Bakanlık Malzeme Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (1030) (2613)

3671

Meşhur bir sinemacı: Bugün Holivud'da yalnız klâsik güzellik kifayet etmiyor

diyor ve ilâve ediyor: "Zamanımızda sinema stüdyolarında klâsik güzellik günde 8 dolar ve zekâ 100 dolar kıymettedir. Güzel yüzler ise, zekâdan ve gençleşmiş bir tenden daha fazla, 1000 dolar kıymetindedir.

Sinema artistlerinin yakıcı ve kuvvetli projektörleri altında çalışırken, onların yüzlerini çabuk soldurarak sertleştiren ve buruşturan bu projektörlerdir. Birçok yıldızlar, yüzlerini düzeltmek ve güzelleştirmek için güzellik müesseselerinde bütün servetlerini feda ediyorlardı. Fakat, bugün... Her yıldız, kendi kendine tevessül edeceği basit bir tedbir sayesinde ciltlerinin traveti-

ni vikaye edebilirler. Viyana üniversitesi profesörü doktor Stesj tarafından keşif ve genç hayvanlardan istihsal edilen cildi besleyici ve gençleştirici Biocel cevheri şimdi pembe rengindeki Tokalon kreminde mevcuddur. Gece yatmazdan evvel kullandıkta, siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Buruşukluklar ve çizgiler siliniz. Bu sayede her kadın birkaç hafta zarfında 10 - 15 yaş gençleşmeğe muvaffak olabilir. Gündüzleri ise (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremi kullanıldıkta bütün siyah benleri giderir, ve açık mesamatı kapatır ve cildi beyazlatıp gençleştirir.

Cici

Kirpiklerinizin şu resimde görüldüğü gibi güzel olmasını isterseniz yalnız Farukinin (CİCİ) rimelini kullanınız. Başka hiçbir rimel gözlere, kirpiklere bu cazibeyi, bu letafeti veremez.

Farukinin, dudak ve yanak allıkları da dünyanın en meşhur rujlarından üstündür.

Farukinin (CİCİ) krem ve pudraları dahi son zamanlarda türlü masallarla âlemi kandırmıya çalışanların krem ve pudralarından çok âlâ olduğunu tasdik ederler.

Tuvaletinizi yalnız (CİCİ) lerle yapınız

3531

"TAN" gazetesinin 1000 liralık sigorta abone teklifnamesi kuponu

No ———— Tarih : 28/5/1936

Adı, baba adı soy adı		
Doğduğu yer ve yıl		
İşi ve gücü		
Veresesi kimlerdir ?		
İkametgâh Adresi		
Malûliyeti var mıdır, var ise neresinden malûldür ?		
Nekadar zaman için abone olduğu		Sonu : ———— Başlangıcı : ————

Bu kupona dercedilecek yazılar gayet okunaklı yazılmış olmalıdır.

İstanbulda Tan gazetesi sigorta servisine.

Gazetenizin 23 Nisan 1936 nüshasında yazılı şartlar dairesinde kazaya karşı 1000 l. alık sigortalı abone yazılmak istiyorum. Aboneman bedeli gönderilmiştir. Sigorta muamelesinin yapılmasını dilerim.

15 kuruşluk pul.
İmza :

Mühendis aranıyor

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

İnhisarlar İdaresi Merkez ve mülhakat teşkilâtında çalıştırılmak üzere Mühendis ve Fen Memuru alınacaktır.

Mühendis :

1 — Makine, Maden ve Nafıa Mühendisi olmak üzere dokuz Mühendis alınacaktır.
2 — Taliplerin diplomalı mühendis olmaları.
3 — Askerliklerini ifa etmiş bulunmaları.
4 — Memur olabilmek için lâzımgelen evsaf ve vesaiki haiz bulunmaları şarttır

Fen Memurları :

1 — Nafıya Fen Mektebinden veya buna muadil Avrupa fen mektebinden mezun olmak.
2 — Askerliğini yapmış bulunmak.
3 — Asgarî üç sene inşaat ve su işlerinde tecrübe görmüş olmak şarttır.

İsteklilerden Mühendislere tecrübelerine ve tayin edilecekleri mahalle göre 150 - 250 lira arasında ve fen memurlarına 100 - 150 lira arasında ücret verilecektir.

Taliplerin nihayet 5-6-936 tarihine kadar bir istida ve vesikaları ile birlikte bizzat, bu kat'iyen mümkün olamadığı takdirde yazı ile Galata Ömer Âbit han üçüncü katta İnhisarlar Umum Müdürlüğü Hususî Kalem Müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır. (2700)

3752

ISTANBUL BELEDIYESI ILANLARI

Senelik muhammen kirası 200 lira olan Fatih Çarşamba mahalle sokağında cedit Abdurrahman efendi medresesinin 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, N. lı odaları 937 veya 938 - 939 seneleri mayısı sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuş. İhale gününde giren bulunmadığından artırma 1 Haziran 936 pazartesi gününe uzadılmıştır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. İstekliler 15 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber yukarda yazılı günde saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (İ) (2921)

Bir metro murabbaına iki lira kıymet biçilen Aksaray yangın yerinde 24 üncü adada yüzsüz 27 metre 70 santimetro murabbaı sahasındaki arsa alâkadarları arasında satılmak üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Artırmaya girmek isteyenler 416 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 29 Mayıs 936 cuma günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (2659)

Bir senelik muhammen kirası 1200 lira olan Sarayburnu park gazinosu teslim tarihinden itibaren 937 ve 938-939 seneleri nisani sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Artırmaya girmek isteyenler 90 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 29 Mayıs 936 cuma günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (2658)

Karacaahmet mezarlığının Nuh kuyusu Şehitlik, Saraçlar, Duvardibi, Tunusbağı, Inadiye, Selimpaşa taşı, Bülbüldere, Selâmsız ve Ağahamamı mevkilerinde bulunan ve fırtınada yıkılan 2255 tane servi satılmak üzere pazarlığa konulmuştur. Bu servilerin hepsine 12628 lira bedel tahmin olunmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Pazarlığa girmek isteyenler 948 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 3 Haziran 936 çarşamba günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (2760)

Fatih Belediyesinden : Edirnekapı civarında sahipsiz olarak tutulup teslim olunan bir adet merkebin ilân tarihinden itibaren sekiz gün zarfında sahibi zuhur etmediği takdirde satılacağı ilân olunur. (B.) (2922)

SERGİ AÇILDI!

Soğuk hava dolabınızı seçiniz

Bu dolabı kullananları dinleyiniz, size:

1 — Elektrik ışığı ve su kadar elzem ve zarurî olduğunu
2 — Her şeyden vazgeçebiliriz, fakat

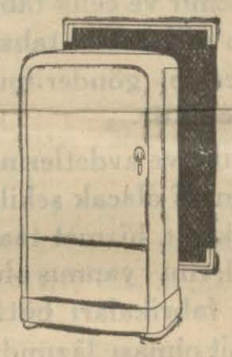

KELVINATOR

Dolabımızdan ayrılmayız, diyeceklerdir.

ideal soğuk hava dolapları
1936 Modelleri
ihtiyacınıza ve paranıza göre dolaplar

Sahibinin Sesi Beyoğlu 302 istiklâl caddesi

VERESİYE SATIŞ

Ankara, Vehbi Koç
İzmir, A. Vetter
Adana, Ş. Rıza İşçen
Samsun C. Celâl Özlü ve S. Kemal Sezen
Bursa, Hüsmen oğlu Mehmet
Zonguldak, Aksekili Mehmet
Trabzon, Bede oğlu Sami ve Hami kardeşler
Antep, Naci ve H. Ahmet Daî kardeşler
Konya, Ali Ulvi Erandaç
Kayseri, Ismail ve oğulları
Balikesir, Şah Mehmet oğlu Hüseyin Avni

SELÇUK
Kız Sanat Mektebi
ATÖLYELERİ

Gerek dikiş ve biçkinin ve gerek şapkacılığın en mütekâmil derecelerine varan bu okul atelyelerini bir defa olsun görmemek zevk sahipleri için bir eksikliktir.

Okulun atelyelerine sipariş edilen dikişlerin yalnız zarurî masrafları alınır ve yekûna yüzde 1 gibi ehemmiyetsiz bir kâr konulur.

Atelyelerin yaptığı işleri ve fiyatlarını lûtfen bir defa okuyunuz.

Hasır şapkalar	66	kuruştan itibaren
Linet dimi elbiseler	119	» »
Keten elbiseler	556	» »
Yünlü etekler	317	» »
Ipekli blûzlar	195	» »
Çocuk elbiseleri	46	» »
Yapma çiçekler	25	» »
Sütyenler	39	» »
Onlük ve başlıklar	45	» »
Kombinezonlar	145	» »
Külot "büyüklere„	95	» »
Külot "küçüklere„	27	» »

(Tan) gazetesinin tertip ettiği Ev Kraliçesi müsabakasının dikiş ve biçki imtihanında yapılan elbiseler de dört lira gibi cüz'î bir fiyatla bu atelyelerde satılmaktadır. 3467

Harbiyedeki BELVÜ Bahçesi

YENI BIR IDARE ALTINDA
30 MAYIS CUMARTESI

Açılıyor

Telefon: 49091

DENIZ KIZI **Eftalya Sadi** ve BESTEKAR **Bimen Şen**

Saz heyeti:
Keman: Necati Tokyay,
Kemençe: Aleko
Piyano: Yorği
Cümbüş: Cemal
Klârnet: Ramazan
Kanun: Ahmed

Okuyanlar :
Ağyazar, Celâl, Yahya
Bayanlar :
Mahmure Şenses
Nebile, İhsan Leylâ,
Ayda, Küçük Muzaffer

SELANIKLI MEŞHUR ABDİ'yi de SAHNEMİZDE DINLIYECEKSINIZ

NASIR İLACI
KANZUK

DOKTOR JEMSİN

Nasır ilâcı bütün dünyaca tanınmıştır. En eski nasırları bile kökünden çıkarır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul